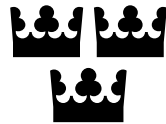

Internationellt bistånd

7

Förslag till statens budget för 2017

Internationellt bistånd

Innehållsförteckning

Tabellförteckning.....	4
Diagramförteckning	5
1 Förslag till riksdagsbeslut	7
2 Utgiftsområde 7 Internationellt bistånd.....	9
2.1 Omfattning.....	9
2.2 Utgiftsutveckling	13
2.3 Mål.....	14
2.4 Resultatredovisning.....	14
2.4.1 Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder.....	15
2.4.2 Resultat.....	16
2.4.3 Sammanfattande analys	46
2.5 Politikens inriktning	47
2.6 Beskrivning av anslagsposterna	55
2.7 Budgetförslag.....	57
2.7.1 Biståndsverksamhet	57
2.7.2 1:2 Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete	59
2.7.3 1:3 Nordiska Afrikainstitutet	60
2.7.4 1:4 Folke Bernadotteakademin	61
2.7.5 1:5 Riksrevisionen: Internationellt utvecklingssamarbete	62
2.7.6 1:6 Utvärdering av internationellt bistånd	63

Tabellförteckning

Tabell 1.1 Anslagsbelopp	8
Tabell 2.1 Biståndsram, härledning av utgiftsområde 7 Internationellt bistånd	12
Tabell 2.2 Utgiftsutveckling inom utgiftsområde 7 Internationellt bistånd	13
Tabell 2.3 Härledning av ramnivån 2017–2020. Utgiftsområde 7 Internationellt bistånd	13
Tabell 2.4 Ramnivå 2017 realekonomiskt fördelad. Utgiftsområde 7 Internationellt bistånd.....	13
Tabell 2.5 Utfall anslag 1:1 Biståndsverksamhet genom Sida 2013-2015	17
Tabell 2.6 Utfall anslag 1:1 Biståndsverksamhet genom UD m.fl. 2013-2015.....	18
Tabell 2.7 Områdesmässig fördelning av Sveriges bilaterala bistånd	18
Tabell 2.8 Indikationer i urval: Ökad jämställdhet och stärkt egenmakt för kvinnor och flickor.....	23
Tabell 2.9 Indikationer i urval: Miljö och klimat	26
Tabell 2.10 Indikationer i urval: Demokrati och mänskliga rättigheter	30
Tabell 2.11 Indikationer i urval: Ekonomisk utveckling.....	34
Tabell 2.12 Indikationer i urval: Utbildning och forskning	37
Tabell 2.13 Indikationer i urval: Grundläggande hälsa	39
Tabell 2.14 Indikationer i urval: Mänsklig säkerhet och frihet från våld.....	42
Tabell 2.15 Räddande av liv, lindrad nöd och upprätthållen mänsklig värdighet.....	45
Tabell 2.16 Anslaget 1:1 Biståndsverksamhet, Utvecklingssamarbete genom Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete	55
Tabell 2.17 Anslaget 1:1 Biståndsverksamhet.....	56
Tabell 2.18 De 10 största kärnstöden till multilaterala organisationer 2015-2017 ¹	56
Tabell 2.19 Anslagsutveckling 1:1 Biståndsverksamhet.....	57
Tabell 2.20 Beställningsbemyndigande för anslaget 1:1 Biståndsverksamhet	58
Tabell 2.21 Härledning av anslagsnivån 2017–2020 för 1:1 Biståndsverksamhet.....	59
Tabell 2.22 Anslagsutveckling 1:2 Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete...	59
Tabell 2.23 Härledning av anslagsnivån 2017–2020 för 1:2 Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete	60
Tabell 2.24 Anslagsutveckling 1:3 Nordiska Afrikainstitutet	60
Tabell 2.25 Härledning av anslagsnivån 2017–2020 för 1:3 Nordiska Afrikainstitutet ...	61
Tabell 2.26 Anslagsutveckling 1:4 Folke Bernadotteakademin	61
Tabell 2.27 Härledning av anslagsnivån 2017–2020 för 1:4 Folke Bernadotteakademin .	62
Tabell 2.28 Anslagsutveckling 1:5 Riksrevisionen: Internationellt utvecklingssamarbete	62
Tabell 2.29 Härledning av anslagsnivån 2017–2020 för 1:5 Riksrevisionen: Internationellt utvecklingssamarbete	63
Tabell 2.30 Anslagsutveckling 1:6 Utvärdering av internationellt bistånd.....	63
Tabell 2.31 Härledning av anslagsnivån 2017–2020 för 1:6 Utvärdering av internationellt bistånd.....	63

Diagramförteckning

Diagram 2.1 Största stöd till multilaterala organisationer, utbetalningar 2015.....	20
---	----

1 Förslag till riksdagsbeslut

Regeringen föreslår att riksdagen

---

1. fastställer biståndsramen för 2017 till 0,99 procent av vid budgeteringstillfället beräknad bruttonationalinkomst (BNI) för 2017 beräknat enligt EU-förordningen för nationalräkenskaperna ENS 2010 (avsnitt 2.1),
2. bemyndigar regeringen att under 2017 ställa ut statliga garantier för biståndsverksamhet som inklusive tidigare utfärdade garantier uppgår till högst 12 000 000 000 kronor (avsnitt 2.7.1),
3. bemyndigar regeringen att under 2017 för anslaget 1:1 *Biståndsverksamhet* besluta om kapitaltillskott på högst 400 000 000 kronor till Swedfund International AB (avsnitt 2.7.1)
4. för budgetåret 2017 anvisar ramanslagen under utgiftsområde 7 Internationellt bistånd, när det gäller anslag som står till regeringens disposition, enligt tabell 1.1,
5. bemyndigar regeringen att under 2017 besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst de belopp och inom den tidsperiod som anges i tabell 1.2.

Riksrevisionen föreslår att riksdagen

6. för budgetåret 2017 anvisar ett ramanslag under utgiftsområde 7 Internationellt bistånd för Riksrevisionen enligt tabell 1.1.

Tabell 1.1 Anslagsbelopp

Tusental kronor

Anslag	
1:1 Biståndsverksamhet	33 706 103
1:2 Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida)	1 095 848
1:3 Nordiska Afrikainstitutet	14 594
1:4 Folke Bernadotteakademin	107 023
1:5 Riksrevisionen: Internationellt utvecklingssamarbete	50 000
1:6 Utvärdering av internationellt bistånd	16 437
Summa	34 990 005

Tabell 1.2 Beställningsbemyndiganden

Tusental kronor

Anslag	Beställningsbemyndigande	Tidsperiod
1:1 Biståndsverksamhet	74 350 000	2018-2028
Summa Beställningsbemyndiganden	74 350 000	

2 Utgiftsområde 7 Internationellt bistånd

2.1 Omfattning

Under utgiftsområdet Internationellt bistånd finns sex anslag: biståndsverksamhet, förvaltningsanslagen för Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida), Nordiska Afrikainstitutet (NAI), Folke Bernadotteakademin (FBA), Riksrevisionens anslag för internationellt utvecklingssamarbete samt anslaget för utvärdering av internationellt bistånd. De delar som inte finansieras från biståndsramen är förvaltningskostnader för samarbete inom Östersjöregionen samt garantiavgifter, avseende Nordiska investeringsbankens miljöinvesteringsslån, som inte klassificeras som bistånd.

Ramen för utgiftsområdet

Regeringens förslag: Riksdagen fastställer biståndsramen för 2017 till 0,99 procent av vid budgeteringstillfället beräknad bruttonationalinkomst (BNI) för 2017 beräknat enligt EU-förordningen för nationalräkenskaperna ENS 2010.

Skälen för regeringens förslag: Regeringen föreslår att biståndsramen för 2017 uppgår till 46,1 miljarder kronor, vilket motsvarar 0,99 procent av beräknad BNI enligt EU-förordningen för nationalräkenskaperna ENS 2010. Ökningen från 0,98 procent av beräknad BNI 2016 till 0,99 procent av beräknad BNI 2017 medför att biståndsramen tillförs 500 miljoner kronor. Regeringens målsättning är fortsatt att biståndet under mandatperioden ska

uppnå 1 procent av Sveriges BNI enligt ENS 2010.

I biståndsramen ingår ODA-fähiga kostnader, dvs. kostnader som klassificeras som bistånd (Official Development Assistance, ODA) i enlighet med den definition som används av biståndskommittén vid Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD/DAC). Majoriteten av kostnaderna återfinns under anslag inom utgiftsområde 7 Internationellt bistånd.

Det föreslagna beloppet för utgiftsområde 7 Internationellt bistånd uppgår till 35,0 miljarder kronor. I utgiftsområde 7 ingår 1,9 miljoner kronor för garantiavgifter avseende Nordiska investeringsbankens miljöinvesteringsslån och 5,0 miljoner kronor som avser förvaltningsutgifter för samarbete inom Östersjöregionen som inte klassificeras som bistånd. Dessa kostnader ingår inte i biståndsramen.

I biståndsramen ingår också kostnader från andra delar av statens budget som kan klassificeras som bistånd. Kostnaderna uppgår till 11,1 miljarder kronor 2017 och är en ökning med 2,4 miljarder kronor jämfört med föregående år (efter förslag i höständringsbudgeten). Detta beror bl.a. på att kostnaderna för asylmottagande i Sverige ökar jämfört med 2016. Som andel av biståndsramen uppgår kostnaderna inom andra utgiftsområden till 24 procent 2017, jämfört med 20 procent 2016 (efter förslag i höständringsbudgeten).

Kostnader inom andra utgiftsområden som ingår i biståndsramen

Nedan följer en beskrivning av de kostnader som ingår i biståndsramen men som återfinns under andra utgiftsområden.

Kostnader för mottagande av asylsökande

Kostnader för mottagande av asylsökande från låg- och medelinkomstländer under deras första år i Sverige ingår i den svenska biståndsramen. Sverige har i enlighet med OECD/DAC:s riktlinjer möjlighet att såväl kunna hjälpa en person i behov av skydd i ett flyktingläger i t.ex. Sudan, som bekosta omhändertagandet av en asylsökande under den första tiden han eller hon befinner sig i Sverige. Sverige ska vara en fristad för de som flyr undan förföljelse och förtryck och tar ett stort ansvar för det internationella skyddet av asylsökande.

Den humanitära situationen i världen är allvarlig, inte minst i Mellanöstern. Som följd har miljontals människor drivits på flykt. Merparten av de som flyr befinner sig på flykt i sina hemländer eller i något angränsande land. Libanon, Jordanien, Irak och Turkiet har tillsammans tagit emot över 4,8 miljoner syrier, varav drygt 2,7 miljoner i Turkiet. Uppemot 7 miljoner syrier befinner sig på flykt i sitt hemland. Sedan konflikten i Syrien bröt ut 2011 har också fler än 1 miljon syrier sökt skydd i något EU-land varav ca 109 000 i Sverige. Syrier, afghaner och irakier har under det första halvåret 2016 utgjort de största grupperna av asylsökande i Sverige. För 2017 bedömer Migrationsverket att hälften av antalet asylsökande kommer att komma från Syrien, Irak och Afghanistan. En ovanligt hög andel av de asylsökande som kommer till EU är ensamkommande barn. Sverige är det land inom EU dit flest ensamkommande barn söker sig. Nästa år antas de utgöra 9 procent av antalet asylsökande som kommer till Sverige, vilket kan jämföras med 22 procent 2015. Av de ensamkommande barnen antas 83 procent vara pojkar, vilket kan jämföras med 92 procent 2015.

Migrationsverket har enligt lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl. ett huvudansvar för mottagandet av asylsökande från det att ansökan om asyl lämnas in till dess att personen tas emot i en kommun, om uppehållstillstånd har beviljats, alternativt lämnar landet vid avslagsbeslut.

År 2017 beräknas den ODA-fähiga kostnaden för asylsökande från låg- och medelinkomstländer uppgå till 9 miljarder kronor, varav 8,1 miljarder kronor räknas in i biståndsramen, vilket motsvarar 18 procent av det totala biståndet. Det innebär en ökning med ca 2,2 miljarder kronor från 2016 (efter förslag i höständeringsbudgeten). Att kostnaden ökar under 2017 beror dels på en ökning av antalet asylsökanden och dels på införandet av ett nytt ersättningsystem för asylsökande ensamkommande flickor och pojkar.

För att beräkna den ODA-fähiga kostnaden görs först en bedömning av hur många personer som kommer att söka asyl i Sverige under det kommande året samt en beräkning av hur stor andel av dessa som antas komma från låg- och medelinkomstländer enligt OECD/DAC:s klassificering. Därefter räknas den genomsnittliga vistelsetiden i Migrationsverkets mottagande fram för dessa personer. I beräkningarna ingår tiden från ansökan till bosättning efter beslut om uppehållstillstånd eller till slutligt beslut om avvisning eller utvisning. Det är emellertid endast kostnader för det första årets vistelse i Sverige som klassificeras som bistånd. Den genomsnittliga vistelsetiden beräknad som antal dygn multipliceras med antalet asylsökande från ODA-fähiga länder samt kostnaden per person och dygn i mottagandet. Beräkningarna för 2017 bygger på en prognos om 51 200 asylsökande, varav 98 procent antas komma från låg- och medelinkomstländer. Den genomsnittliga dygnskostnaden uppskattas till 809 kronor per person och genomsnittligt antal dygn per person prognostiseras till 213.

Även kostnader under det första året för mottagandet av personer som vidarebosätts i Sverige och deras resor till Sverige ingår i avräkningen för 2017 och uppgår till 377 miljoner kronor. Schablonbeloppet och resekostnad per person uppgår till 211 000 kronor under 2017. Föregående år har avräkningarna även omfattat kostnaden för återvändarresor för de asylsökande som självmant återvänder efter att ha fått avslag på sina asylansökningar samt kostnader för reintegreringsstöd. Från och med 2016 förändras modellen så att avräkningar endast görs för kostnaderna för mottagandet av asylsökande och kvotflyktingar. Antalet vidarebosatta ökar jämfört med tidigare år från 1 900 personer

under 2016 till 3 400 personer 2017 och antas utgöra 5 000 personer 2018.

I syfte att förenkla regelverket, förbättra kommunernas planeringsförutsättningar, minska den administrativa bördan och öka kostnadseffektiviteten avser regeringen att införa ett nytt ersättningssystem för asylsökande ensamkommande barn och unga under 2017. I ett övergångsskede kommer utgifterna för mottagandet av ensamkommande barn och unga att öka och därmed de avräkningsbara kostnaderna med 1,2 miljarder kronor 2017. Därefter medför reformen minskad avräkning från biståndet.

Migrationens positiva bidrag till utveckling, inte minst genom remitteringar och en aktiv diaspora, måste tillvaratas. Regeringens förhoppning är att en global utveckling kommer till stånd, politiskt, ekonomiskt, socialt och ekologiskt, som innebär att allt färre människor ska lida nöd och tvingas på flykt.

Kostnaderna för mottagande av asylsökande ingår i utgiftsområde 8 Migration.

Riksrevisionen har under 2015 och 2016 granskat om regeringen, Utrikesdepartementet och Sida hanterar en osäker finansiering så att svensk biståndsverksamhet ges förutsättningar att vara förutsägbar och långsiktig (Ett förutsägbart bistånd - trots en osäker finansiering (RiR 2016:17)). Regeringen återkommer i en skrivelse till riksdagen med en redovisning av vilka åtgärder som regeringen avser vidta med anledning av riksrevisionens granskningsrapport.

EU-bistånd

I biståndsramen ingår även kostnader för det svenska bidraget till den del av EU:s gemensamma bistånd som finansieras genom EU:s reguljära budget. För 2017 uppgår dessa kostnader inom utgiftsområde 27 till 2,1 miljarder kronor, vilket motsvarar Sveriges del av de faktiska kostnaderna för biståndet inom den totala EU-budgeten 2015.

EU bedriver utvecklingssamarbete med nästan alla låg- och medelinkomstländer och inom ett stort antal sektorer. Allokering av resurser liksom utvecklingssamarbetets inriktning slås fast i s.k. externa finansiella instrument som har varierande geografiskt och tematiskt fokus.

I ministerrådets arbetsgrupper utarbetar Sverige tillsammans med övriga medlemsstater, kommissionen och Europeiska utrikestjänsten

(EEAS) EU:s gemensamma utvecklingspolitik. Sverige bidrar även till att påverka utformningen av EU:s bistånd i genomförandekommittéerna, expertgrupper och via berörda ambassader.

Utrikesförvaltningens förvaltningskostnader

I biståndsramen ingår biståndsrelaterade förvaltningskostnader för utlandsmyndigheter och enheter i Stockholm. OECD/DAC:s riktlinjer lägger fast ett antal principer för vad som kan räknas som förvaltningsresurser för policyarbete och genomförande av bistånd. OECD/DAC:s regler omfattar lönekostnader för personal med biståndsrelaterat arbete vid huvudkontor och vid utlandsmyndigheter samt drift av berörda myndigheter, inklusive kostnader för lokaler, it, fordon m.m. De kostnader inom utgiftsområde 1 om 451 miljoner kronor som ingår i biståndsramen 2017 utgörs av 2015 års faktiska utfall för dessa verksamheter. Kostnadsberäkningen grundas på tidsåtgång för biståndsrelaterat arbete på respektive utlandsmyndighet och UD-enhet i Stockholm. Det handlar t.ex. om dialog och rapportering om utvecklingspolitiska frågor och om värdlandets roll i utvecklingspolitiken i multilaterala forum såsom FN, samt i EU.

Övrigt

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) disponerar 115 miljoner kronor under utgiftsområde 6 för sin internationella biståndsverksamhet, som inkluderas i biståndsramen.

Vidare ingår i biståndsramen bidrag till World Maritime University (WMU) om ca 25 miljoner kronor inom utgiftsområde 22 och bidrag till demokratiinsatser i Ukraina och Vitryssland om ca 25 miljoner kronor inom utgiftsområde 5.

I biståndsramen inkluderas även den del av Sveriges bidrag till vissa FN-organ och andra internationella organisationers reguljära budget som belastar anslag inom andra utgiftsområden men som klassificeras som bistånd. Dessa organisationer är FAO, CITES, IAEA, ILO, IOM, ITU, IUCN, OSSE, UNCTAD, UNEP, UNESCO, UNIDO, UNO, UNPKO, UPU, WIPO, WHO, WMO och Europarådet. De kostnader om ca 299 miljoner kronor som ingår i biståndsramen 2017 utgörs av faktiskt utbetalt belopp 2015 till dessa organisationer.

Fr.o.m. 2011 fördelas stipendiemedel till universitet och högskolor avseende stipendier för särskilt kvalificerade studieavgiftsskyldiga studenter. Stipendiemedel som avser studenter

från länder som enligt OECD/DAC klassificeras som mottagarländer för bistånd inkluderas i biståndsramen, i enlighet med OECD/DAC:s riktlinjer. De kostnader inom utgiftsområde 16 om 26 miljoner kronor som ingår i biståndsramen 2017 utgörs av 2015 års

faktiska utfall. Fr.o.m. 2015 t.o.m. 2017 disponerar Konsumentverket 1 miljon kronor per år, för att upprätta en webbaserad informationstjänst för remitteringar i syfte att öka synlighet och transparens och därigenom möjliggöra minskade avgifter vid remitteringar.

Tabell 2.1 Biståndsram, härledning av utgiftsområde 7 Internationellt bistånd

Miljoner kronor

	2015	2016 ¹	Förslag 2017	Beräknat 2018	Beräknat 2019	Beräknat 2020
Biståndsram	40 445	43 366	46 129	47 975	50 074	52 411
Kostnader inom andra utgiftsområden	11 422	8 715	11 146	6 503	5 709	6 258
Varav:						
Asylkostnader ²	8 894	5 873	8 100	3 369	2 563	3 097
EU-bistånd	1 660	1 984	2 113	2 137	2 137	2 137
Utrikesförvaltningens förvaltningskostnader	444	448	451	460	473	488
Övrigt	424	410	481	537	536	536
Kostnader inom utgiftsområde 7 Internationellt bistånd	29 023	34 651	34 983	41 473	44 365	46 153
Biståndsram i procent av beräknad BNI enligt ENS 1995 ³	1,00	1,02	1,03			
Biståndsram i procent av beräknad BNI enligt ENS 2010	0,96	0,98	0,99	0,99	0,99	0,99
Insatser inom utgiftsområde 7 som inte finansieras från biståndsramen ⁴	250 ⁴	21 ⁵				
Kostnader inom utgiftsområde 7 som inte finansieras från biståndsramen och inte definieras som bistånd ⁶	7	7	7	7	7	7
Totalt för utgiftsområde 7 Internationellt bistånd	29 280	34 679	34 990	41 480	44 372	46 160

¹ Inklusive vårändringsbudget och förslag till höständringsbudget för 2016.

² Beloppen för flyktningkostnader 2017-2020 baseras på Migrationsverkets prognos från juli 2016 av förväntat antal asylsökande. Beräkningarna för 2016 bygger på en prognos om 34 500 asylsökande, varav 98 procent antas komma från låg- och medelinkomstländer. Den genomsnittliga dygnskostnaden uppskattas till 647 kronor per person och genomsnittligt antal dygn per person prognostiseras till 293. Även kostnader under det första året för mottagandet av personer som vidarebosätts i Sverige och deras resor till Sverige ingår i avräkningen för 2016 och uppgår till 208 miljoner kronor. ODA-fähiga kostnaden för asylsökande från låg- och medelinkomstländer uppgår 2016 till 6,6 miljarder kronor, varav 5,9 miljarder kronor räknas in i biståndsramen.

³ Enligt det europeiska national- och regionalräkenskapssystemet ENS 1995 uppskattas biståndsramen uppgå till 1,03 av BNI 2017. I september 2014 uppdaterades ENS 1995 till ENS 2010.

⁴ Ytterligare medel som tillförs utgiftsområde 7 för klimatinsatser som klassificeras som bistånd enligt OECD/DAC:s definition.

⁵ Ytterligare medel som tillförs utgiftsområde 7 för att delvis finansiera den del av kostnadsökningen vid utlandsmyndigheterna som Sida svarar för och som påverkas av den svenska kronans växelkurs gentemot andra valutor.

⁶ De delar som inte finansieras från biståndsramen är förvaltningskostnader för samarbete inom Östersjöregionen samt garantiavgifter, avseende Nordiska investeringsbankens miljöinvesteringsslån, som inte klassificeras som bistånd.

2.2 Utgiftsutveckling

Tabell 2.2 Utgiftsutveckling inom utgiftsområde 7 Internationellt bistånd

Miljoner kronor

	Utfall 2015	Budget 2016 ¹	Prognos 2016	Förslag 2017	Beräknat 2018	Beräknat 2019	Beräknat 2020
<i>Internationellt utvecklingssamarbete</i>							
1:1 Biståndsverksamhet	31 009	33 400	31 308	33 706	40 196	43 064	44 824
1:2 Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida)	1 032	1 092	1 100	1 096	1 093	1 114	1 139
1:3 Nordiska Afrikainstitutet	15	14	14	15	15	15	15
1:4 Folke Bernadotteakademin	101	105	104	107	109	111	114
1:5 Riksrevisionen: Internationellt utvecklingssamarbete	42	50	46	50	50	50	50
1:6 Utvärdering av internationellt bistånd	15	16	16	16	17	17	17
Summa Internationellt utvecklingssamarbete	32 213	34 679	32 589	34 990	41 480	44 372	46 160
Totalt för utgiftsområde 07 Internationellt bistånd	32 213	34 679	32 589	34 990	41 480	44 372	46 160

¹Inklusive värandringsbudget och förslag till höständringsbudget för 2016.

Tabell 2.3 Härledning av ramnivå 2017–2020. Utgiftsområde 7 Internationellt bistånd

Miljoner kronor

	2017	2018	2019	2020
Anvisat 2016¹	32 357	32 357	32 357	32 357
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	12	32	56	84
Beslut	-650	2 042	791	616
Övriga makro- ekonomiska förutsätt- ningar	2 263	4 109	6 208	8 545
Volymer	-4	-4	-4	-4
Överföring till/från andra utgifts- områden				
Övrigt	1 012	2 943	4 964	4 562
Ny ramnivå	34 990	41 480	44 372	46 160

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2015 (bet. 2015/16:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2016. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2018–2020 är preliminär.

Tabell 2.4 Ramnivå 2017 realekonomiskt fördelad. Utgiftsområde 7 Internationellt bistånd

Miljoner kronor

	2017
Transfereringar ¹	32 462
Verksamhetsutgifter ²	2 526
Investeringar ³	2
Summa ramnivå	34 990

Den realekonomiska fördelningen baseras på utfall 2015 samt kända förändringar av anslagens användning.

¹ Med transfereringar avses inkomstöverföringar, dvs. utbetalningar av bidrag från staten t.ex. hushåll, företag eller kommuner utan att staten erhåller någon direkt motprestation.

² Med verksamhetsutgifter avses resurser som statliga myndigheter använder i verksamheten, t.ex. utgifter för löner, hyror och inköp av varor och tjänster.

³ Med investeringar avses utgifter för anskaffning av varaktiga tillgångar såsom byggnader, maskiner, immateriella tillgångar och finansiella tillgångar.

Biståndsramens storlek bestäms utifrån den procentsats, andel av bruttonationalinkomsten (BNI), som riksdagen beslutar om för varje enskilt år. Vid beräkningen av biståndsramen används den vid budgeteringstillfället senast tillgängliga BNI-prognosen. Den uppdaterade EU-förordningen för nationalräkenskaperna ENS 2010 som infördes i september 2014, medförde förändringar i beräkningsmetoden för BNI. Biståndsramen beräknas därför som 0,99 procent av förväntad BNI enligt ENS 2010. Varje år rapporteras det totala svenska biståndet efter avslutat budgetår till OECD/DAC (som ansvarar för att sammanställa medlemsländernas biståndsstatistik). Vid rapporteringstillfället används den senast tillgängliga BNI-uppgiften från Statistiska centralbyrån för det år rapporteringen avser, vilket kan bidra till att det uppstår en skillnad i procentandel av BNI mellan den prognosbaserade budgeten och den rapporterade officiella statistiken. Skillnader mellan budgeterat internationellt bistånd och utfall kan också bero på att bidrag till de multilaterala finansieringsinstitutionerna rapporteras i sin helhet till OECD/DAC det år skuldsedeln läggs, medan bidraget i statens budget i stället fördelas över flera år, i den takt utbetalningar görs.

De asylkostnader som rapporterades till DAC blev högre än de som budgeterats i budgetpropositionen 2015. Det berodde framförallt på att det beräknade antalet asylsökande ökade från 79 000 till 163 000, dygnkostnaden ökade från 432 till 450 kronor och den genomsnittliga vistelsetiden i mottagningssystemet ökade från 244 till 276 dygn. Dygnkostnaden ökade bl. a. till följd av att andelen ensamkommande barn bland de asylsökande blev fler än tidigare beräknat. För de bilaterala skuldavskrivningarna kan det belopp som ingår i biståndsramen vara i otakt med de faktiskt genomförda bilaterala skuldavskrivningarna som rapporteras till OECD/DAC. Detta beror på att utgifterna budgeteras efter planerade, snarare än genomförda, skuldavskrivningar. Även kostnaderna för EU-biståndet, som ingår i biståndsramen och som grundar sig på faktiskt utfall två år tidigare, kan skilja sig mot det faktiska utfallet för gällande år, vilket är den summa som rapporteras till OECD/DAC. I rapporteringen ingår samtliga utgifter (se tabell 2.1) som kan klassificeras som bistånd enligt

OECD/DAC:s definition. Se årsredovisning för staten 2015 för rapporterat utfall för biståndet 2006–2015.

2.3 Mål

Målet för utgiftsområde 7 Internationellt bistånd är: att skapa förutsättningar för bättre levnadsvillkor för människor som lever i fattigdom och förtryck (prop. 2013/14:1 UO 7, bet. 2013/14:UU2) se även (skriv. 2013/14:131 UO 7, bet. 2013/14:UU20).

I likhet med utformningen av politiken inom andra utgiftsområden omfattas utgiftsområdet Internationellt bistånd av Sveriges politik för global utveckling (prop. 2002/03:122, bet. 2003/04: UU3, rskr.2003/04:112) som regeringen redogör för i propositionen Gemensamt ansvar – Sveriges politik för global utveckling.

2.4 Resultatredovisning

Denna redovisning inkluderar resultat från det bilaterala och multilaterala utvecklings-samarbetet samt EU:s utvecklings-samarbete. Riksrevisionens internationella utvecklings-samarbete redovisas i avsnittet Riksrevisionen under utgiftsområde 2, Samhällsekonomi och finansförvaltning. Redovisning för kostnader och resultat för mottagande av asylsökande görs i budgetpropositionen under utgiftsområde 8.

Bistånd som tilldelas andra myndigheter än Sida direkt från biståndsbudgeten består till stor del av civila krishanteringsinsatser. Resultaten av denna verksamhet redovisas främst under utgiftsområde 5 Internationell samverkan. Även Svenska institutet tilldelas medel från biståndsbudgeten. Deras verksamhet redovisas både under utgiftsområde 5 och 7. Utrikesförvaltningens förvaltningskostnader redovisas under utgiftsområde 1. Vissa FN-organ får även bidrag från andra utgiftsområden och redovisas under dessa.

2.4.1 Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder

Då fattigdom är mångdimensionell omfattar utvecklingsarbetet verksamheter på flera olika områden. Övergripande bedömningsgrunder i denna redovisning utgörs av de intentioner regeringen uttryckte i politikens inriktning för 2015:

- Ökad jämställdhet och stärkt egenmakt för kvinnor och flickor
- Förbättrad miljö, begränsad klimatpåverkan och stärkt motståndskraft mot miljöpåverkan, klimatförändringar och naturkatastrofer
- Stärkt demokrati och ökad respekt för mänskliga rättigheter
- Förbättrade möjligheter för fattiga människor att bidra till och dra nytta av ekonomisk utveckling
- Stärkt utbildning och forskning
- Förbättrad grundläggande hälsa
- Värnad mänsklig säkerhet och frihet från våld
- Räddande av liv, lindrad nöd och upprätthållen mänsklig värdighet

Den kvalitativa redovisningen på dessa områden kompletteras med ett urval kvantitativa indikatorer som redovisas under var bedömningsgrund i tabellform. Indikatorer inom utvecklingsarbetet är, i linje med principerna för biståndseffektivitet, oftast land- och kontextspecifika. Det begränsar möjligheten att aggregera data för dessa och de indikatorer som inkluderas här speglar därför bara delar av den samlade verksamheten. Några exempel ges också på resultat av enskilda biståndsinsatser. Dessa bör dock ses i perspektivet att enbart Sida under året hade utbetalningar till 1 857 insatser som i sin tur ofta bestod av ett stort antal projekt och program.

Sveriges roll är att stödja samarbetsländernas egna utvecklingsansträngningar och resultaten uppnås gemensamt med nationella och internationella samarbetspartners i en lokal kontext med många samverkande faktorer. Det är därför oftast inte möjligt att knyta förändring till svenska insatser specifikt. Flera av de indikatorer som inkluderas i redovisningen avser

således resultat som svenskt utvecklings-samarbete bidragit till, gemensamt med andra aktörer.

De strategier som styr det bilaterala biståndet anger sedan 2013 förväntade resultat. 2015 fanns 262 förväntade resultat i 24 av de totalt 41 gällande strategierna. Som en indikator på måluppfyllelse redovisas här i vilken grad utvecklingen gått i riktning mot förväntade resultat samt i vilken grad insatsportföljen för respektive resultat kunnat genomföras enligt plan.

Då utvecklingsarbetet är långsiktigt måste resultat även ses över tid. Effekter som redovisas 2015 härrör vanligtvis från tidigare års verksamhet; På samma sätt kommer effekter av årets verksamhet att bli synliga först kommande år.

I redovisningen och bedömningen av utvecklingsarbetets resultat använder sig regeringen framför allt av myndigheters och multilaterala organisationers årsrapporter och årsredovisningar, svenska och internationella utvärderingar, analyser samt forskning.

Mycket av detta bygger i sin tur på samarbetsländernas egen rapportering och system vilka ska användas i så hög utsträckning som möjligt. Kapaciteten i samarbetsländerna avseende t.ex. statistik och utvärdering utgör ibland en begränsning för rapporteringen av resultat.

Millenniemalet och den nya utvecklingsagendan

Mellan 2000 och 2015 har FN:s åtta millenniemål utgjort ett internationellt ramverk för fattigdomsminskning och utveckling. Varje mål har följts upp med ett antal indikatorer. Utveckling i förhållande till några av dessa lyfts fram under respektive rubrik i redovisningen.

2015 enades världens länder om en ny utvecklingsagenda med 17 mål och 169 delmål för vilka indikatorer är på väg att tas fram. Denna, tillsammans med slutdokumentet från den tredje internationella konferensen om utvecklingsfinansiering (*Addis Ababa Action Agenda*), klimatområdet i Paris (COP 21) och slutsatserna från den tredje världskonferensen om katastrofriskreducering (*Sendai Framework for Disaster Risk Reduction*) bildar tillsammans en global dagordning för hållbar utveckling som blir central för resultatuppföljningen framöver.

Agenda 2030 anger hur världens globala utmaningar ska mötas under de kommande 15 åren. Agendan är universell, har ett tydligt rättighetsperspektiv och täcker de tre dimensionerna av hållbar utveckling: den sociala, den ekonomiska och den miljömässiga. Sverige har genom aktivt och strategiskt arbete och samarbete fått gott genomslag och utfall i förhandlingarna inom en rad prioriterade frågor såsom miljö, klimat, energi, naturresurser och skog, jämställdhet, SRHR (sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter), mänskliga rättigheter, demokrati, jämlikhet, migration och anständiga arbetsvillkor. Sverige har också med gott resultat påverkat avsnitten om uppföljning och genomförande. I kombination med Agenda 2030:s delmål om medel för genomförande pekas samstämmighetspolitiken ut som ett viktigt verktyg och *Addis Ababa Action Agenda* beskrivs som en integrerad del. Agenda 2030 är också ett positivt exempel på när ett enat och konstruktivt EU får stor genomslagskraft i multilaterala förhandlingar.

Parisavtalet som slöts i december 2015 är en milstolpe i klimatarbetet. För första gången har världen ett globalt klimatavtal där alla länder åtar sig att bidra med allt ambitiösare åtaganden utifrån förmåga. Genom avtalet och dess globala temperaturmål skärps ambitionsnivån och samtliga länder ska sträva efter att begränsa den globala temperaturökningen till 1,5 grader. Avtalet innebär också att anpassnings- och finansieringsarbetet stärks. Sveriges insatser, särskilt på klimatfinansieringsområdet, bidrog till det positiva utfallet i Paris.

2.4.2 Resultat

Fördelningen av det svenska utvecklingssamarbetet

Riksdagen fastställde Sveriges biståndsram för 2015 till 1 procent av beräknad bruttonationalinkomst (BNI), beräknad enligt det europeiska regelverket för nationalräkenskaperna ENS 1995, vilket motsvarade 40,4 miljarder kronor. Utfallet av biståndet som redovisades till OECD:s biståndskommitté DAC (OECD/DAC) uppgick till 59,8 miljarder kronor motsvarande 1,4 procent av senast tillgängliga BNI-uppgift för 2015 enligt ENS

2010. Den svenska biståndsvolymen överstiger därmed FN:s mål om ett bistånd på 0,7 procent av BNI och gör att Sverige, räknat i procent av BNI, är den största biståndsgivaren av OECD-länderna. Den främsta anledningen till att utfallet som redovisas till OECD/DAC överstiger biståndsramen är att de senast beräknade kostnaderna för asylmottagandet överstiger det belopp som hade budgeterats i biståndsramen. Rapporteringen av asylkostnader sker på samma sätt som tidigare år. De ökade kostnaderna påverkade inte biståndsbudgeten eller biståndsverksamheten under 2015. Skillnaden mellan biståndsramen och utfallet som redovisades till OECD/DAC förklaras även av att Sverige har lagt skuldsedlar till bl.a. Gröna klimatfonden, avseende perioden 2015 till 2023, om totalt 4 miljarder kronor, som enligt OECD/DAC:s regelverk ska rapporteras som officiellt bistånd det år skuldsedeln läggs. En annan förklaring är att några utbetalningar avseende 2016 års verksamhet tidigarelades bl.a. till humanitära organisationer som UNHCR.

Merparten av det utfall som redovisas till OECD/DAC utgörs av verksamhet under utgiftsområde 7 (36 705 miljoner kronor 2015, 61,4 procent av utfallet). Dessutom förekommer kostnader inom andra utgiftsområden (avräkningar) vilka redovisas som bistånd enligt OECD/DAC:s regelverk. De kostnaderna utgörs av mottagande av asylsökande (20 201 miljoner kronor, 33,8 procent), EU:s gemensamma bistånd (2 137 miljoner kronor, 3,6 procent), utrikesförvaltningens förvaltningskostnader (451 miljoner kronor, 0,8 procent), bidrag till vissa FN-organ och andra internationella organisationers reguljära budget (269 miljoner kronor, 0,4 procent).

Biståndet bidrar också till generering av andra resurser för utveckling, bl.a. genom garantiverksamheten. 2015 fanns 35 beslutade garantier till ett värde av 3,7 miljarder kronor vilket resulterat i ett mobiliserat kapital om 832 miljoner USD.

Bilateralt bistånd

Som bilateralt bistånd räknas allt bistånd som inte är kärnstöd till multilaterala organisationer. Det styrs av bilaterala, regionala och tematiska strategier. Merparten av det bilaterala biståndet hanteras av Sida. En del av det bilaterala biståndet kanaliseras genom multilaterala organisationer s.k. multi-bi-bidrag. Multi-bi-

bidrag uppgick 2015 till 6,2 miljarder kronor. En annan del kanaliseras genom organisationer i det civila samhället och uppgick till 8,0 miljarder kronor. Övrigt bilateralt bistånd uppgick till 5,8 miljarder kronor.

Sveriges samarbetsländer inom det bilaterala utvecklingsarbetet är Burkina Faso, Demokratiska republiken Kongo, Etiopien, Kenya, Liberia, Mali, Moçambique, Rwanda, Somalia, Sudan, Sydsudan, Tanzania, Uganda, Zambia, Zimbabwe, Afghanistan, Bangladesh,

Kambodja, Myanmar, Irak, Palestina, Bolivia, Colombia, Guatemala, Albanien, Bosnien-Hercegovina, Kosovo, Serbien, Turkiet samt regionalt i Mellanöstern och Nordafrika, Östeuropa, Västra Balkan, Afrika söder om Sahara samt Asien.

Följande tabeller redovisar utfall för biståndsverksamhet genom Sida respektive genom UD m.fl., samt den områdesmässiga fördelningen av Sveriges bilaterala bistånd.

Tabell 2.5 Utfall anslag 1:1 Biståndsverksamhet genom Sida 2013-2015

Tusental kronor

	Utfall 2013	Utfall 2014	Utfall 2015
Humanitära insatser	2 804 704	3 022 999	2 801 099
Informations- och kommunikationsverksamhet	91 746	95 600	91 104
Stöd genom svenska organisationer i det civila samhället	1 522 128	1 695 292	1 628 074
Regionala och bilaterala strategier för Asien	1 553 738	1 509 530	1 375 888
Bilaterala strategier för Latinamerika	557 116	513 551	506 366
Regionala och bilaterala strategier för Afrika	5 121 079	5 029 752	4 913 665
Regionala och bilaterala strategier för Mellanöstern och Nordafrika	798 165	844 626	712 531
Reformsamarbete med Östeuropa, Västra Balkan och Turkiet ¹	-	1 144 677	1 042 682
Särskilda insatser för mänskliga rättigheter och demokratisering	765 103	932 014	811 768
Globala insatser för miljö- och klimatmässigt hållbar utveckling	587 321	734 490	713 567
Globala insatser för socialt hållbar utveckling	834 562	1 263 340	1 133 140
Globala insatser för ekonomiskt hållbar utveckling	695 802	687 486	573 990
Globala insatser för mänsklig säkerhet	200 104	197 082	184 665
Kapacitetsutveckling och utbyten	420 218	469 821	455 666
Forskningssamarbete	841 932	848 493	793 374
SUMMA	16 793 718	18 988 753	17 737 579

¹ 2013 ingick verksamheten i anslaget 2:1 *Reformsamarbete i Östeuropa* och inkluderade även stöd genom svenska organisationer i det civila samhället.

Tabell 2.6 Utfall anslag 1:1 Biståndsverksamhet genom UD m.fl. 2013-2015

Tusental kronor

	Utfall 2013	Utfall 2014	Utfall 2015
Multilaterala utvecklingsbanker, fonder och skuldavskrivningar	3 993 072	3 829 933	2 952 335
Multilaterala och internationella organisationer och fonder	6 774 187	5 999 208	9 170 400
Strategiskt inriktade bidrag	247 277	239 108	367 124
Globalt utvecklingssamarbete	27 453	38 358	39 879
SUMMA UD	11 041 989	10 106 607	12 529 738
Polismyndigheten	167 084	163 977	137 360
Kriminalvården	22 899	22 543	26 001
Åklagarmyndigheten	1 941	1 861	1 859
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	38 233	35 526	37 832
Domstolsverket	1 692	1 659	2 696
Folke Bernadotteakademin	106 607	79 397	80 723
Svenska institutet	115 757	218 287	226 239
Nordiska Afrikainstitutet	13 525	14 259	14 055
Kammarkollegiet	34 741	33 140	21 314
Kommerskollegium			8 816
Vetenskapsrådet	165 849	172 315	166 438
Riksgäldskontoret	7 500	5 499	6 125
Strålsäkerhetsmyndigheten	-	12 661	11 770
	384 777	761 124	741 228
SUMMA	11 717 817	10 867 731	13 270 966
SUMMA TOTALT ANSLAG 1:1 BISTÅNDSVERKSAMHET	28 511 533	29 856 484	31 008 546

Tabell 2.7 Områdesmässig fördelning av Sveriges bilaterala bistånd¹

Miljoner kronor

	2011	2012	2013	2014	2015
Demokrati, mänskliga rättigheter, civilsamhälle och jämställdhet	21,5%	24,2%	24,8%	25,6%	25,4%
Miljö, klimat, energi	6,7%	5,8%	6,9%	5,3%	7,5%
Hälsa ²	8,3%	13,1%	12,1%	10,6%	11,2%
Ekonomisk utveckling ³	10,9%	13,3%	12,7%	11,7%	9,8%
Utbildning och forskning	6,7%	4,9%	4,9%	7,2%	5,7%
Konflikt, fred och säkerhet	5,2%	5,9%	6,0%	5,1%	5,6%
Humanitärt bistånd	15,8%	14,8%	14,1%	18,2%	15,3%
Generellt budgetstöd	4,6%	4,0%	3,5%	1,4%	2,9%
Övrigt ⁴	20,3%	13,8%	15,0%	15,0%	16,6%
SUMMA	100%	100%	100%	100%	100%
Totalt utbetalt	19 780	20 118	20 492	21 672	20 046

¹ Källa: Sveriges CRS-rapportering till OECD/DAC och enligt utrikesdepartementets beräkningar. Det bilaterala utfallet är exklusive avräkningar.² Inklusive vatten, sanitet och befolkningsprogram.³ Inkluderar följande DAC-kategorier: trade, industry, mineral/mining, agriculture, forestry, fishing, banking, financial services, business, transport, communications och energy.⁴ Inkluderar följande DAC-kategorier: multisector, unspecified, administrative costs, samt other social infrastructure and services.

Av föregående tabell framgår att en fjärdedel av det bilaterala biståndet avsåg demokrati, mänskliga rättigheter, storleksmässigt följt av humanitärt bistånd, hälsa och ekonomisk utveckling.

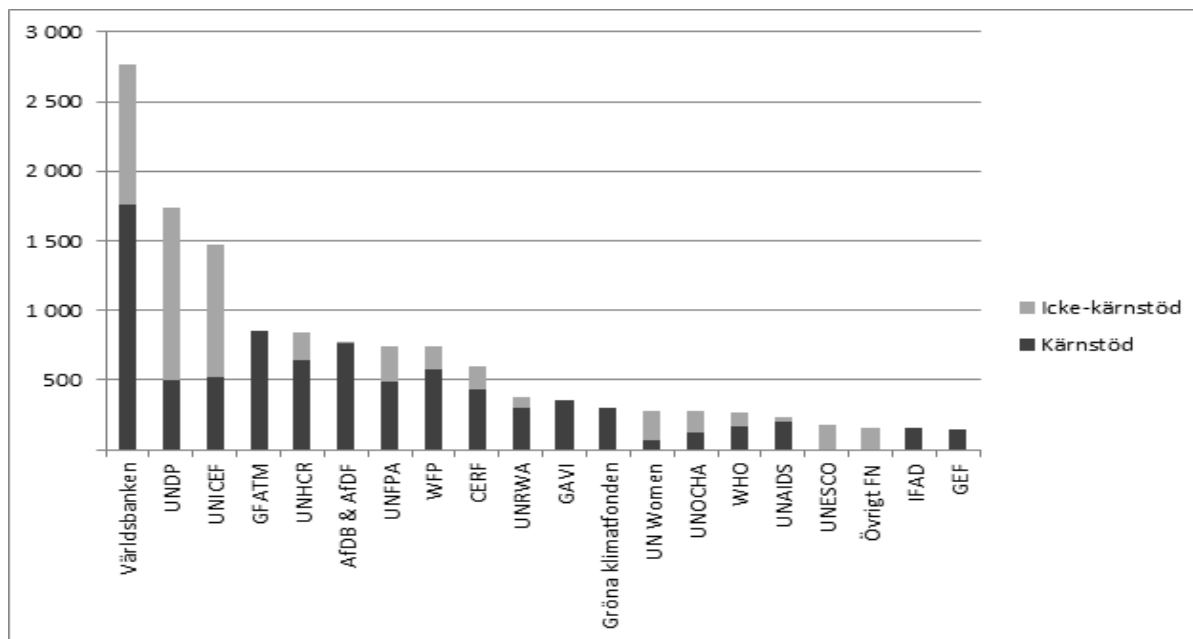
Multilateralt bistånd

Multilateralt bistånd är det stöd som kanaliseras som kärnstöd till multilaterala organisationer, såsom FN:s fonder och program, Världsbanken, regionala utvecklingsbanker och utvecklingsfonder. Kärnstöd avser icke öronmärkt stöd direkt till organisationens centrala budget, såsom basbudgetstöd, årligt basbidrag, bidrag som lämnas efter påfyllnadsförhandlingar, uttaxerat bidrag/medlemsavgift samt ägarkapital. Hit räknas även det statliga garantikapital som utställs till de multilaterala utvecklingsbankerna. Det är sedan i organisationernas styrande organ, där Sverige har inflytande genom sitt stöd, som besluten fattas om hur medlen ska användas.

Genom kärnstöd bidrar Sverige till organisationens samtliga resultat. Beslut om kärnstöd till multilaterala organisationer fattas av regeringen men utbetalningar hanteras av Sida. Sveriges multilaterala bistånd exklusive avräkningar uppgick till 16,7 miljarder kronor. De 20 organisationer som mottagit mest svenskt kärnstöd återfinns i diagram 2.1.

Sverige var en betydande givare till flera multilaterala organisationer: den största till UN

Women, den näst största till FN:s befolkningsfond (UNFPA) och FN:s barnfond (UNICEF), den tredje största till FN:s högkommissaries kontor för de mänskliga rättigheterna (OHCHR) den sjätte största till Gröna klimatfonden och den sjunde största till FN:s utvecklingsprogram (UNDP). Bland hälsoorganisationerna var Sverige bland de tio största givarna till Världshälsoorganisationen (WHO), Globala vaccinationsalliansen (Gavi), Globala fonden mot aids, tuberkolos och malaria (GFATM) och FN:s samlade program mot hiv/aids (UNAIDS). Sverige var vidare sjunde största givare till både Afrikanska utvecklingsbanken (AfDB) och Världsbanken. Inom det humanitära systemet är Sverige största kärnstödsgivare till FN:s flyktingorgan (UNHCR) och FN:s livsmedelsprogram (WFP), näst största till FN:s fond för katastrofbistånd (CERF) och FN:s kontor för humanitära insatser OCHA, fjärde största till FN:s organ för palestinska flyktingar (UNRWA) och sjätte största till Internationella Rödakorskommittén (ICRC).

Diagram 2.1 Största stöd till multilaterala organisationer, utbetalningar 2015 Miljoner kronor¹

Utbetalningarna i figuren kan skilja sig från utfallen som redovisas till OECD/DAC. Det beror på att redovisningen till OECD/DAC avser lagda skuldsedlar medan figuren visar faktiska utbetalningar. Kostnader för det svenska bidraget till EU:s gemensamma bistånd och utbetalningar till EDF, vilka klassificeras som kärnstöd enligt OECD/DAC:s regelverk, visas inte i figuren. Utöver vad som visas i diagrammet gjordes utbetalningar avseende 2016 års verksamhet till CERF (520 miljoner kronor), UNHCR (715 miljoner kronor), UNDP (470 miljoner kronor) och UNRWA (345 miljoner kronor).

EU:s utvecklingsamarbete

Genom medlemskapet i Europeiska unionen (EU) har Sverige och övriga medlemsstater förbundit sig att bidra finansiellt till unionens internationella utvecklingsamarbete. Beloppen bestäms av fasta beräkningsnycklar.

Det svenska bidraget till EU gemensamma bistånd uppgick till 2,1 miljarder kronor 2015, ungefär tre procent av EU:s totala biståndsbudget. Sverige bidrog även med 1,3 miljarder kronor till Europeiska utvecklings-fonden (EDF), varav 0,4 miljarder kronor avsåg en tidigarelagd utbetalning för 2016 års verksamhet. EU-institutionerna finansierar biståndsinsatser i över 150 länder. Till vilka länder biståndet förmedlas framgår i EU:s årsrapport för biståndet. Ett nytt s.k. resultatramverk har presenterats av Kommissionen och data för ett antal indikatorer som mäter delar av verksamheten har samlats in. Ett urval av dessa redovisas i tabellform under respektive bedömningsgrund.

Stöd till SRHR

Cirka 7 procent av biståndet inom utgiftsområde 7 och drygt 60 procent av det bilaterala hälsobiståndet (exklusive vatten och sanitet), vilket i huvudsak hanteras av Sida,

gick till SRHR. UD har tillsammans med Sida påbörjat ett arbete med att se över och förfina metoderna för statistikinhämtning och rapportering av SRHR, som kommer att redovisas under hösten 2016.

Ökad jämställdhet och stärkt egenmakt för kvinnor och flickor

Sveriges utvecklingsamarbete ska bidra till global jämställdhet och kvinnors och flickors fulla åtnjutande av de mänskliga rättigheterna. År 2015, 20 år efter kvinnokonferensen i Peking, framhålls i Agenda 2030 och överenskommelsen om utvecklingsfinansiering att detta inte bara är ett mål i sig utan även en förutsättning för en ekonomisk, social och miljömässigt hållbar utveckling.

Utvecklingen sedan millennieskiftet visar på en begränsad framgång för den globala jämställdheten mellan kvinnor och män och flickor och pojkar, och utvecklingen inom olika regioner har varit ojämn. Särskilt allvarig är situationen för kvinnor och flickor som lever i kris- och konfliktsituationer, inte minst då det gäller kvinnors och flickors utsatthet för olika former av våld. Ett utbrett könsrelaterat våld

utgör ett av de mest påtagliga uttrycken för den systematiska underordningen av kvinnor och flickor. Konsekvenserna av våldet, särskilt mäns våld mot kvinnor, är omfattande, framförallt för den enskilda kvinnan och flickan, men även för samhällsutvecklingen i stort. Enligt WHO utsätts var tredje kvinna i världen för våld.

Inom några samhällsområden har utvecklingen mot jämställdhet dock varit positiv. Indikatorerna för millenniemål 3 visar att det idag börjar fler flickor i skolan än för 15 år sedan och att målet att eliminera könsskillnader i grund-, högstadie- samt högre utbildning i utvecklingsländer i dess helhet har uppnåtts. Däremot återstår en hel del att göra för att unga kvinnor ska få samma tillgång till högre utbildning som unga män. Kvinnor står idag för 41 procent av förvärvsarbetet utanför jordbrukssektorn, jämfört med 35 procent år 1990. Den genomsnittliga andelen kvinnor i parlamenten har fördubblats sedan 1995 men trots det är kvinnor underrepresenterade i politiken. Endast en av fem parlamentariker är kvinnor i världens parlament.

Resultat av det bilaterala utvecklingssamarbetet

I drygt en fjärdedel av de bilaterala strategierna finns explicita mål avseende jämställdhet. Därtill utgör kvinnor och flickor ofta uttalade målgrupper inom områden som hälsa, mänsklig säkerhet och ekonomisk utveckling.

Insatsportföljerna som ska bidra till förväntade strategieresultat har kunnat genomföras enligt plan, respektive delvis enligt plan, i ungefär samma utsträckning. Den faktiska utvecklingen har gått i önskvärd riktning för en tredjedel av resultaten, delvis i önskvärd riktning i drygt hälften av resultaten och inte i önskvärd riktning för sex förväntade resultat.

Insatserna omfattar sådana med jämställdhet som huvudfokus, insatser där jämställdhet utgör ett delsyfte samt jämställdhetsfrämjande dialog med samarbetspartners. De riktade insatserna, omfattade främst verksamhet inom kvinnors ekonomiska egenmakt, kvinnors politiska deltagande och inflytande, SRHR, kvinnors och flickors utbildning och kvinnors och flickors säkerhet, samt arbete med män och pojkar för jämställdhet.

Enskilda insatser har bidragit till t.ex. stärkt politiskt deltagande, förändrade attityder till SRHR bland män och pojkar och höjd medvetenhet om vikten av att agera aktivt för

säkerhet för kvinnor på landsbygden och mot våld mot kvinnor.

Över hälften av Sidas insatser hade jämställdhet som ett delmål. Exempel på detta är bl.a. ett radioprogram i Zambia för ungdomar om SRHR och den regionala insatsen för hållbar utveckling i Mekong-regionen där kvinnor definierats som en särskilt viktig målgrupp.

Sida är en bland många myndigheter som har fått i uppdrag att ta fram en handlingsplan för att stärka arbetet med jämställdhetsintegrering inom all verksamhet i syfte att bidra till att nå de jämställdhetspolitiska målen.

Resultat av det multilaterala utvecklingssamarbetet

Sverige verkar för jämställdhet genom UN Women och flera andra multilaterala organisationer med jämställdhet och främjande av kvinnors mänskliga rättigheter som en central del av sina mandat, såsom UNFPA, UNDP, Unicef och Världsbanken. Sverige har aktivt bidragit till att dessa och flera andra multilaterala organisationer idag i hög grad har jämställdhet som en integrerad del av sin verksamhet.

UN Women, leder, samordnar och främjar ansvarsutkrävande för hela FN-systemets jämställdhetsarbete och har även en operationell verksamhet med insatser för kvinnor och flickor. Under senare tid har UN Women stärkt sitt arbete i humanitära situationer och i kris och konflikt. Det svenska stödet till UN Women har bl.a. bidragit till att kvinnors deltagande i demokratiska val och fredsprocesser ökat i flera länder, samt att ett större antal länder genomfört juridiska reformer och antagit nationella handlingsplaner för stärkt jämställdhet. Sverige har också genom statsministern engagerat sig i UN Womens kampanj *He for She* som mobiliserar män och pojkar på alla nivåer.

UNFPA främjar jämställdhet genom att stärka framförallt kvinnors, flickors och ungdomars SRHR. UNFPA mobiliserar stöd för internationella överenskommelser om jämställdhet och för nationella policyer och lagar mot bl.a. våld mot kvinnor och flickor, könsstämpning och barnäktenskap. UNFPA har bl. a. bidragit till att antalet länder med nationella handlingsplaner om jämställdhet som inkluderar reproduktiva rättigheter med tillhörande mål och budgetallokeringar har ökat. Sverige och UNFPA samarbetade även kring den svenska kampanjen *midwives4all* som syftar till att uppmärksamma och främja barnmorskors

viktiga arbete i världen. Utrikesdepartementet stod också som värd för den svenska lanseringen av UNFPA:s rapport *State of World Population* som uppmärksammade kvinnors och flickors brist på sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter i humanitära situationer.

Världsbanken har stärkt kvinnors och flickors egenmakt med fokus på den ekonomiska egenmakten. Sverige har varit aktivt pådrivande för bankens jämställdhetsintegrering. Sverige finansierade t.ex. en metodutvecklingsinsats genomförd av bankens oberoende utvärderingsorgan som ger banken metoder för stärkt jämställdhetsintegrering i planeringen, genomförandet och uppföljningen av bankens insatser. Rekommendationerna förväntas också kunna tillämpas inom övriga utvecklingsbanker. Sverige bidrog vidare till utformande och antagande av Världsbankens nya jämställdhetsstrategi.

Inom FN:s miljöprogram (Unep), liksom inom ramen för den Gröna klimatfonden (GCF), har Sverige varit en aktiv pådrivare för att dessa organisationer genomgående ska integrera ett jämställdhetsperspektiv i sin verksamhet.

Sverige verkade också aktivt inom ramen för EU-samarbetet under FN:s befolkningskommission i april, för kvinnors och flickors sexuella och reproduktiva hälsa och rättigheter,

vilket bidrog till att EU tog starkare ställning i dessa frågor i förhandlingarna än vad man annars hade gjort.

Resultat av EU:s utvecklingsamarbete

Sverige bidrog aktivt i arbetet med att ta fram en ny handlingsplan för jämställdhet i EU:s yttre förbindelser. Sverige var också pådrivande för inrättandet av EU:s särskilda rådgivare för jämställdhet och kvinnor, fred och säkerhet.

EU strävar fortsatt efter att jämställdhet ska genomsyra all dess biståndsverksamhet och utvecklingsamarbete. Sverige har drivit, och EU har antagit, att jämställdhet ska integreras i alla programmeringsdokument. Mer än 100 miljoner Euro har exempelvis avsatts under EU:s utvecklingsinstrument DCI för perioden 2015-2020, för insatser direkt riktade mot kvinnors och barns välbefinnande.

Sverige var också bland de mest aktiva för att EU i rådets slutsatser om jämställdhet i utvecklingsamarbetet skulle innehålla en stark EU-ståndpunkt om SRHR och för att kommissionen skulle presentera en rapport om hur EU mer aktivt kan arbeta för SRHR.

Tabell 2.8 Indikatorer i urval: Ökad jämställdhet och stärkt egenmakt för kvinnor och flickor

Indikator	Institution	Utfall 2013	Utfall 2014	Utfall 2015	Kommentar
Utveckling mot förväntade strategieresultat:	Sida	-			Sidas bedömning; andel av samtliga förväntade strategieresultat på området
I riktning mot resultaten			55%	32%	
Delvis i riktning mot resultaten			38%	54%	
Ej i riktning mot resultaten			7%	14%	
Insatsportföljens genomförande:	Sida	-			Sidas bedömning; andel av samtliga förväntade strategieresultat på området
Enligt plan			59%	46%	
I huvudsak enligt plan			34%	54%	
Ej enligt plan			7%	0%	
Andelen insatser som har jämställdhet som huvudsyfte	Sida	13%	14%	14%	
delsyfte		59%	58%	58%	
Andel projekt som har genomgått en jämställdhetsanalys och där åtgärder och uppföljning sker	Världsbanken	54%	55%	64%	Sveriges andel av totalt kärnstöd 2015: 3,5%
Antal länder med nationella handlingsplaner om jämställdhet som inkluderar reproduktiva rättigheter med tillhörande mål och budgetallokeringar	UNFPA	-	63	82	Sveriges andel av totalt kärnstöd 2015: 14,4%
Antal länder som implementerar nationella handlingsplaner om kvinnor, fred och säkerhet	UN Women		53	58	Sveriges andel av totalt kärnstöd 2015: 6%
Andel EU-finansierat samarbete som bidrar till jämställdhet och stärkt egenmakt för kvinnor	EU	-	31%	-	

Analys

Generellt går utvecklingen inom jämställdhetsområdet framåt, med en ökad medvetenhet om att jämställdhet inte bara är ett mål i sig utan även en förutsättning för en fredlig, demokratisk och hållbar utveckling.

Globala studier visar att kvinnors deltagande är avgörande för effektiva och hållbara fredsprocesser. Forskning visar vidare att när kvinnor får ökad kontroll över ekonomiska resurser ökar tillväxten och investeringarna i utbildning och hälsa.

Det återstår dock många hinder för att kvinnor och flickor, på lika villkor som män och pojkar, fullt ut ska kunna åtnjuta de mänskliga rättigheterna.

Insatser för jämställdhet är ett långsiktigt förändringsarbete och utmaningarna blir större i samband med kris och konflikt. Regeringens bedömning är att såväl Sveriges bilaterala insatser, som jämställdhetsinsatser genom EU och multilaterala organisationer har fått stort genomslag och främjat jämställdhet och kvinnors och flickors egenmakt och mänskliga rättigheter, inklusive genom att ha motverkat alla former av diskriminering och våld. Det systematiska jämställdhetsarbetet har lett till att

jämställdhetsperspektivet i biståndet har stärkts. Erfarenheter visar att insatser med jämställdhet som huvudmål ger tydligast resultat med avseende på just jämställdhet. Insatser där jämställdhet är ett delsyfte bidrar ofta till bättre resultat generellt sett, men inte lika tydligt när det gäller jämställdhet. Utvärderingar av utvecklingsinsatserna bekräftar att dialog som instrument för att främja jämställdhet är centralt och bör utvecklas. Vidare är involveringen av pojkar och män en tydligt positivt påverkande faktor för ökad jämställdhet.

Förbättrad miljö, begränsad klimatpåverkan och stärkt motståndskraft mot miljöpåverkan, klimatförändringar och naturkatastrofer

En förbättrad miljö, begränsad klimatpåverkan och global tillgång till hållbar energi är en grundförutsättning för genomförandet av Agenda 2030 och därmed för långsiktig fattigdomsbekämpning, långsiktigt tryggad livsmedelsförsörjning, folkhälsa och socioekonomisk utveckling. Miljökvalitetsmålen och Generationsmålet ligger till grund för Sveriges

prioriteringar på miljö- och klimatområdet i utvecklingssamarbetet. Miljömålen kommer därtill att utgöra en viktig utgångspunkt i det nationella genomförandet av Agenda 2030.

Stora utmaningar kvarstår i världen vad gäller minskade koldioxidutsläpp. Trots att millenniemål 7 anger att koldioxidutsläppen skulle ha halverats till 2015 släpper världens länder idag ut nästan 49 procent mer koldioxid än de gjorde 1990.

Utvecklingssamarbetet ska bidra till att vända de negativa trenderna med klimatförändring liksom till att stärka fattiga länders motståndskraft, katastrofriskreducering, anpassningskapacitet och förmåga till återhämtning och vidareutveckling. Utvecklings-samarbetet ska ha ett ekosystemtjänstperspektiv.

Miljö- och klimatfrågor har stått högt på den globala agendan, inte minst vid Addis Abeba överenskommelsen om utvecklingsfinansiering, antagandet av nya globala hållbara utvecklingsmål i New York, Sendairamverket för katastrofriskreducering samt Parisavtalet om klimat. Särskilt Parisavtalet skapar stärkta möjligheter att få större genomslag för svenska biståndspolitiska prioriteringar på miljö- och klimatområdet.

Resultat av det bilaterala utvecklingssamarbetet

Nära 40 procent av det bilaterala utvecklingssamarbetets strategier innehåller mål om miljö och klimat. De förväntade strategieresultaten på området avser främst stärkt motståndskraft mot miljöpåverkan, klimatförändringar och naturkatastrofer, stärkt institutionell kapacitet och kompetens samt hållbar förvaltning av naturresurser.

För tre fjärdedelar av de förväntade strategieresultaten har insatsportföljerna kunnat genomföras enligt plan. För två tredjedelar av de förväntade strategieresultaten har sedan utvecklingen gått i önskvärd riktning, och för en tredjedel i delvis önskad riktning.

Resultat har uppnåtts genom såväl riktade insatser som med insatser där miljö och klimat integrerats samt genom dialog med samarbetsparter eller beslutsfattare.

Exempel på insatsresultat som redovisas av Sida är stärkt kompetens i afrikanska länder att hantera klimatutmaningarna genom ett stöd till AfDB:s klimatprogram, en kraftig ökning av solpaneler i Bangladesh vilket bidragit till minskade koldioxidutsläpp och bättre ekonomi

för hushållen, samt ökad medvetenhet kring hållbart företagande genom stöd till *CSR Asia*.

Sveriges åtagande inom det amerikanska initiativet "Power Africa" innebär investeringar i bl.a. förnybar energi i Afrika om en miljard dollar under en tioårsperiod.

Ett annat exempel är kärnstödet till *Stockholm Environment Institute* (SEI) som gjort det möjligt för institutet att vara engagerad i viktiga policyprocesser på lokal, nationell och global nivå för hållbar utveckling, inklusive arbetet med Agenda 2030 och klimatförhandlingarna. SEI har även bidragit till att höja kompetensen i forskning och med att tillgängliggöra forskningsresultat.

Myndigheten för samhällskydd och beredskaps (MSB) arbete med katastrofriskreducering har stärkt utsatta länders förmåga att förebygga naturhändelser och katastrofer.

Kemikalieinspektionen har inom ramen för avtal om tjänsteexport med Sida bl. a. bidragit till en förbättrad kemikaliekontroll i Sydostasien. Havs- och vattenmyndigheten har verkat för Sveriges räkning i de pågående förhandlingarna om ett nytt införandeavtal för marin biodiversitet på internationellt vatten som saknar ett regelverk under FN:s havsrättskonvention.

Resultat av det multilaterala utvecklingssamarbetet

Sverige stödjer multilateralt utvecklingssamarbete inom miljö- och klimatområdet genom ett aktivt styrelsearbete i och bidrag till bl.a. Gröna klimatfonden (GCF), Världsbankens klimatinvesteringsfonder (CIF), Globala miljöfaciliteten (GEF), de minst utvecklade ländernas fond (LDCF), Anpassningsfonden (AF), Nordiska utvecklingsfonden (NDF), Montrealprotokollets Multilaterala Fond (MLF), det nyligen öppnade Special Programme (SP) samt Ökenkonventionen (UNCCD).

Gröna klimatfonden förväntas bli en central aktör för klimatfinansiering i utvecklingsländer. De första projektbesluten togs i november 2015 och fonden blev därmed fullt operativ. Sverige är i kraft av sjätte största givaren till fonden och den största givaren per capita en inflytelserik aktör som därigenom bidragit till att centrala policydokument har kunnat antas under året.

Sverige har framgångsrikt drivit klimat- och biståndspolitiskt prioriterade frågor såsom förbättrad tillgång till klimatfinansiering för de minst utvecklade länderna och små ö-stater med utvecklingsstatus, jämställdhet samt att fonden

ska bidra till ett paradigmskifte avseende finansiering av insatser för att begränsa klimatförändringarna och bidra till en långsiktigt hållbar utveckling.

Miljö- och klimatfrågorna står även högt på agendan i arbetet med andra multilaterala organisationer såsom Världsbanken och UNDP. UNDP bidrog till att stärka nationella och lokala förvaltningars kapacitet att utforma och genomföra åtgärder för att hantera klimatförändringar. UNDP hjälper också länder att få tillgång till klimatfinansiering. Inför klimatförhandlingarna i Paris bistod UNDP 43 länder i arbetet med att ta fram sina klimatåtaganden. Insatser under CIF och GEF har lett till betydande resultat under året.

Sveriges stöd till FN:s miljöprogram UNEP har särskilt bidragit till organisationens arbete för resurseffektivitet, mot klimatförändringar, för skydd av ozonskiktet och förvaltning av ekosystemtjänster liksom för hållbar konsumtion och produktion. Det har vidare bidragit till att främja en hållbar hantering av kemikalier och avfall bl.a. genom utvecklingen av en bättre kemikalielagstiftning och institutioner som kan sörja för dess efterlevnad.

Sverige bidrar till tre av fyra fonder under CIF. Fokus för dessa fonder och program är koldioxidsnål utveckling inom energi- och skogssektorerna. Av hittills slutförda projekt, bl.a. en storskalig solfångaranläggning i Marocko, har investeringar under en av fonderna hittills lett till utsläppsminskningar omfattande 20 miljoner ton koldioxid, vilket motsvarar de årliga utsläppen från 4,5 miljoner bilar eller sex kolkraftverk. Genom programmet för förnybar energi i låginkomstländer har det tillförts 1,7 GW i kapacitet som förväntas bidra till att 16,8 miljoner människor får tillgång till energi.

Sverige har under året aktivt drivit jämställdhetsfrågorna i CIF, vilka nu får allt

större genomslag i verksamheten. Bl.a. avser ett transportprojekt i Vietnam att vika minst 30 procent av nytillkomna arbetstillfällen åt kvinnor och särskilda väntehallar för kvinnor avses upprättas. Beslut togs också om insatser som ska leda till utsläppsminskningar av motsvarande 460 miljoner ton koldioxid. Ytterligare insatser syftar till att åstadkomma förbättrad hållbarhet i nio procent av världens hotade fiskebestånd.

Under året har regeringen börjat tillämpa den överenskommelse som gjordes 2015 om att i de internationella finansiella institutionerna verka för att investeringar i och stöd till att fossil energi fasas ut på sikt samtidigt som investeringar i förnybar energi ökar betydligt. Denna överenskommelse innebär en tydlig ambitionshöjning för svensk politik på området.

Resultat av EU:s utvecklingssamarbete

Integrering av miljö och klimatperspektiv är högprioriterat i hela EU:s utvecklingssamarbete och EU verkar för att 20 procent av dess budget för 2014-2020 ska riktas mot klimatrelaterade projekt och policys.

En rad substantiella globala initiativ på området miljö har inletts, exempelvis flaggskeppet *Biodiversity for Life* där 800 miljoner euro inom det tematiska programmet *Global Public Goods and Challenges* avsatts under 2014-2020 för att främja gröna ekonomier och skydda ekosystem. Genom EU:s andra externa instrument har klimatmålsättningen förverkligats genom riktade program för att underlätta övergången till grön ekonomi.

Utöver detta har EU deltagit i FN:s initiativ för hållbar energi, *SE4ALL*, och andra energi-initiativ, där, under *Energy Facility*, mer än tre miljoner människor dragit nytta av insatser för att öka tillförseln av hållbar energi till landsbygden.

Tabell 2.9 Indikatorer i urval: Miljö och klimat

Indikator	Institution	Utfall 2013	Utfall 2014	Utfall 2015	Kommentar
Utveckling mot förväntade strategieresultat:	Sida	-			Sidas bedömning; andel av samtliga förväntade strategieresultat på området
I riktning mot resultaten			70%	67%	
Delvis i riktning mot resultaten			30%	30%	
Ej i riktning mot resultaten			0%	3%	
Insatsportföljens genomförande:	Sida	-			Sidas bedömning; andel av samtliga förväntade strategieresultat på området
Enligt plan			91%	73%	
I huvudsak enligt plan			9%	24%	
Ej enligt plan			0%	0%	
Andelen insatser som har miljö och klimat som huvudsyfte	Sida				
som delsyfte		18 %	15%	13%	
		24 %	23%	23%	
Andelen insatser som har klimatanpassning som huvudsyfte	Sida				
som delsyfte		5 %	4%	3%	
		14 %	15 %	14%	
Installerade Megawattimmar förnybar energi	AfDB	324	142	72	Sveriges andel av totalt kärnstöd 2015: 4,5% resp. 5,5%
	GEF	290	190	150	
Minskade utsläpp av växthusgaser (miljoner ton)	Världsbanken	903	857	588	Sveriges andel av totalt kärnstöd 2015: 3,5% resp. 5,48 %
	GEF	64,8	64,7	574 ¹	
Antal länder som integrerar katastrofriskhantering som en nationell prioritering	Världsbanken	29	34	35	Sveriges andel av totalt kärnstöd 2015: 3,5%
Effektivt bevarande och förvaltning av naturskyddsområden (miljoner ha)	GEF	22,8	5,7	50,6	Sveriges av totalt kärnstöd 2015: 5,5%
Antal länder/regioner med klimatstrategier (a) framtagna och/eller (b) genomförda med EU-stöd	EU	-	-	49	
Antal hektar skyddad mark som administreras med EU-stöd	EU	-	-	13 785 000	
Antal små och medelstora företag som tillämpar hållbara konsumtions- och produktionssätt.	EU	-	-	39 000	

¹ En ny beräkningsmetod tillämpades 2015 för att bättre reflektera GEFs programmering under ett visst kalenderår. Siffran reflekterar summan av uppskattade CO₂-minskningar för alla projekt som endosserades eller godkändes under kalenderåret 2015. Tidigare rapportering baserades istället på slutförda projekt under ett visst kalenderår men där besluten fattades flera år tidigare.

Analys

Regeringen bedömer att såväl Sidas bilaterala insatser som stödet till multilaterala organisationer och EU, har fått genomslag och bidragit till goda resultat när det gäller miljö och klimat.

Klimat är ett förhållandevis nytt område inom biståndet. Flertalet befintliga multilaterala klimatfonder och program har etablerats så sent som 2009 och framåt. Många projekt och program har fleråriga genomförandecykler och uppvisar ofta slutresultat först på medellång eller lång sikt. Hitills uppnådda resultat visar dock tydligt att stödet spelar en viktig roll för utvecklingsländernas möjligheter att uppnå en hållbar utveckling genom att öka deras förutsättningar att anpassa sig till klimatförändringar och att bygga hållbara

samhällen baserade på klimatsmarta lösningar. Regeringen drar slutsatsen att fortsatt stöd till fonderna och program är viktigt också för att bidra till att ländernas åtaganden i Parisavtalet genomförs.

Regeringen anser att kvinnors medverkan i hållbart brukande av naturresurser, hantering av kemikalier och avfall och i klimatfrågor är en förutsättning för att åstadkomma en långsiktigt hållbar utveckling i världen. Studier visar att kvinnors deltagande leder både till minskad sårbarhet för miljö- och klimatförändringar och ett mer effektivt arbete inom såväl policyskapande som genomförande.

Investeringar i förnybar energi visar sig också skapa fler arbetstillfällen för kvinnor och främja kvinnligt företagande än motsvarande investeringar i den traditionella energisektorn.

Regeringen har under året framgångsrikt drivit jämställdhetsfrågorna i de stora miljö- och klimatfonderna och program där arbetet har fått genomslag på både policy- och projektnivå.

Stärkt demokrati och ökad respekt för mänskliga rättigheter

Demokrati och respekt för mänskliga rättigheter och rättsstatens principer är såväl mål i sig själva som medel att uppnå andra mål. De har stärkts över tid men har under de senaste åren utmanats i allt högre grad. Många länder har antagit lagar som stärkt respekten för de mänskliga rättigheterna och rättsstatens principer. Samtidigt har denna utveckling setts som hotfull av många regimer och aktörer, vilket lett till en tilltagande och oroande trend av att de mänskliga rättigheternas universalitet ifrågasätts, det civila samhällets och demokratins utrymme krymper och rättsstatens principer inte upprätthålls. Denna trend har underblåsts av en svår geopolitisk utveckling i vår omvärld.

Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer är grundförutsättningar för genomförandet av Agenda 2030. Sverige arbetade proaktivt under förhandlingarna för starkast möjliga skrivningar inom detta område. Mål 16 om fredliga och inkluderande samhällen och den tyngd detta ges i den inledande deklARATIONEN är viktiga steg framåt, särskilt i jämförelse med Milleniemålen. Samtidigt har Sverige väsentligt högre ambitioner vad gäller mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer.

Resultat av det bilaterala utvecklingssamarbetet

Det bilaterala utvecklingssamarbetet som syftar till stärkt demokrati och ökad respekt för mänskliga rättigheter sker i samtliga samarbetsländer och återfinns i nästan samtliga strategier. Förväntade strategieresultat avser främst främjad demokratisk utveckling, stärkta demokratiska institutioner, stärkt civilsamhälle, ökad respekt för mänskliga rättigheter och ökad jämställdhet. Även rättsstatens principer, medias oberoende och frågor kring transparens omfattas.

Insatsportföljerna har genomförts enligt plan respektive delvis enligt plan i omkring samma utsträckning. Utvecklingen har gått i önskvärd riktning för en tredjedel av de förväntade

resultaten och i delvis önskad riktning för nästan två tredjedelar av dessa.

Även i länder där utvecklingen mot demokrati och mänskliga rättigheter varit under press eller negativ har enskilda insatser kunnat bidra positivt. Exempel på detta är projekt i Libyen som bidragit till ökad medvetenhet om mänskliga rättigheter och demokrati inom utbildningsväsendet samt i Syrien där svenskt stöd bidragit till att ett trettiotal syrisk mediaorganisationer har skrivit under en nyframtagen etisk charter, den första i sitt slag för Syrien, samt att oberoende radiostationer och tidningar når ett par miljoner syrier varje dag.

Många insatser har bidragit till kvinnors och flickors mänskliga rättigheter. Ett exempel är förbättrad lagstiftning och ökad medvetenhet hos rättsliga institutioner i Mocambique inom jämställdhet och SRHR genom stöd till ett antal nationella civilsamhällsorganisationer. Ett annat exempel är handboken ”*ABC on a Gender Sensitive Constitution*” som färdigställdes av syriska organisationer och internationella experter; ett resultat av en längre process som bidragit till ökad kunskap om jämställdhet och kvinnors rättigheter bland flera syriska civilsamhällsaktörer och advokatnätverk, en kunskap viktig för en framtida konstitutionsprocess.

Många insatser har också bidragit till barnets rättigheter, t.ex. Rädda Barnens internationella verksamhet, det globala barnrättsnätverket ECPAT som arbetar för en värld fri från barnsexhandel och stödet till hälsosektorn som i flera länder bidragit till avsevärda förbättringar när det gäller minskad barn- och mödradödlighet.

Ytterligare ett exempel på insatsresultat är avslöjandet av en omfattande korrupsionsskandal i Guatemala som bl.a. ledde till åtal av dåvarande president Molina. Det gjordes möjligt genom en organisation som sedan starten 2007 fått svenskt stöd för att motverka straffrihet vid korrupsionsbrott. Sida har även bidragit till en global fond för hbtq-personers rättigheter som stödjer civilsamhällsorganisationer som arbetar med detta och därigenom stärker hbtq-rörelser.

En betydande del av Sidas stöd inom demokrati och mänskliga rättigheter har gått till aktörer inom det civila samhället. Stöd har också utgått till offentliga institutioner med fokus på att

stärka kvaliteten och opartiskheten i myndighetsutövningen.

Genom att rättighetsperspektivet är integrerat i alla sektorer bidrar det till att mänskliga rättigheter stärkts även inom områden så som hälsa och utbildning.

Arbetet för fler fristäder för förföljda författare och en utveckling av fristadssystemet i Sverige redogörs för under utgiftsområde 17, avsnitt 3.

Resultat av det multilaterala utvecklingssamarbetet
Sverige stöder OHCHR som har det huvudsakliga ansvaret för FN:s arbete för de mänskliga rättigheterna. OHCHR har en central roll för det normativa arbetet och verkar även för att stärka internationella instrument för mänskliga rättigheter, bekämpa straffrihet, stärka ansvarsutkrävande och rättsstatens principer, främja jämställdhet och motverka diskriminering.

OHCHR har i samarbete med andra FN-organ och civilsamhällesorganisationer utvecklat indikatorer som mäter efterlevnaden av mänskliga rättigheter. Ett exempel på verksamhet är i Bolivia där landets kvinnliga domare har fått stöd i arbetet mot våld och diskriminering och i att genomföra en jämställdhetspolicy.

Även UNDP är en viktig aktör på området i de över 170 länder där organisationen verkar. UNDP har bl.a. en koordinerande och samordnande roll inom FN-systemet på landnivå och en nära dialog med värdländernas regeringar. Sveriges stöd till UNDP har bidragit till att stärka nationella parlaments, valmyndigheter och konstitutionella institutioners kapacitet i 92 länder. Nationella parlament i 45 länder har fått hjälp med expertis och kapacitetsutveckling för att bättre kunna fullgöra sitt uppdrag. I 39 länder har UNDP bistått nationella valmyndigheter med kapacitetsbyggande åtgärder. Vidare har UNDP förbättrat civilsamhällets förmåga att delta i viktiga utvecklings- och krisrelaterade processer i 74 länder.

Genom Sveriges stöd till UN Women drivs arbetet med såväl stärkt demokrati som för att möjliggöra lika mänskliga rättigheter för kvinnor och män, inklusive SRHR. UN Women verkar för att öka andelen kvinnor som leder och deltar i beslutsfattande processer på alla nivåer. Sverige och UN Women höll en bilateral workshop som

bidrog till ett erfarenhetsutbyte mellan ett flertal länder om jämställdhetsbudgetering och om Sveriges feministiska utrikes- och utvecklingspolitik såväl som feministiska regering. Samarbetet bidrog till UN Womens förmåga att stärka kvinnors demokratiska rättigheter.

I det multilaterala systemet spelar FN:s specialrapportörer för tematiska och land-specifika MR-frågor en viktig roll i arbetet med att värna och främja de mänskliga rättigheterna. Sveriges stöd till FN:s specialrapportör för förenings- och församlingsfrihet har resulterat i ett antal regionala konsultationer om hur de restriktioner som genomförts i många länder gentemot civilsamhället ska bemötas.

Resultat av EU:s utvecklingssamarbete

EU:s strategiska ramverk för mänskliga rättigheter och demokrati anger EU:s mål och prioriteringar på området och är utformad för att öka effektivitet och koherens i EU:s politik i stort. Under året antogs en andra handlingsplan för genomförandet av ramverket med särskilt fokus på att stärka civilsamhällets aktörer, på stödet till MR-försvarare och ett på ökat ägarskap hos lokala institutioner.

Sverige har verkat för att det inom ramen för det europeiska instrumentet för demokrati och mänskliga rättigheter nu finns möjlighet till små, skyndsamma stöd. Därtill har den s.k. *Human Rights Crisis Facility* för de mest svåra MR-situationerna, där öppna ansökningsförfaranden inte är möjliga, blivit operativt senare halvan av 2015. Kommissionen tog även initiativ till en global plattform för omlokalisering och tillfälligt skydd av MR-försvarare i fara, något som varit efterfrågat.

EU:s demokratistöd är brett och utgår från flera olika finansiella och politiska instrument. Mer än 93 miljoner euro har allokerats globalt för att stödja valprocesser, stärka politiska partier och parlament samt till att utveckla fri och oberoende media. Bl.a. finns EU:s demokratistöd för de södra och östliga grannskapen som på innovativa och flexibla sätt stödjer individer och organisationer som kämpar för frihet, demokrati och mänskliga rättigheter. Sverige har aktivt drivit att demokrati ska vara en integrerad del av landstrategier med gemensamma prioriteringar för EU:s arbete på lokal nivå med mänskliga rättigheter. Landstrategierna har resulterat i mer samarbete

mellan EU-delegationer och ambassader lokalt om mänskliga rättigheter.

EU-kommissionen lanserade vidare valstödsprojekt för att långsiktigt stärka trovärdighet, transparens och inklusivitet. Kapacitetsbyggnad av Afrikanska unionens valobservation pågår och EU:s egen valobservatörsverksamhet är en central del av internationell valobservation.

EU:s instrument för stöd inför anslutningen (IPA II) ger omfattande stöd till stärkandet av demokrati, mänskliga rättigheter och rättsstatens principer till länderna på Västra Balkan och Turkiet. Exempelvis resulterade stödet till Albanien polisväsende och åklagarmyndighet till ökat fokus på högnivåkorruption.

EU:s grannskapsinstrument (ENI) ger omfattande stöd till stärkandet av demokrati, mänskliga rättigheter och rättsstatens principer till länderna som omfattas av det östliga partnerskapet samt länderna i det södra grannskapet. I Ukraina bidrog EU:s stöd till att hjälpa landet genom den kris som den ryska aggressionen inneburit genom stöd till genomförandet av nödvändiga reformer inom den civila säkerhetssektorn. I det södra grannskapet har EU:s stöd till Tunisien, syftande till ökad insyn i statliga institutioner och myndigheter, lett till ett stärkt och mer självständigt rättsväsende.

Tabell 2.10 Indikatorer i urval: Demokrati och mänskliga rättigheter

Indikator	Institution	Utfall 2013	Utfall 2014	Utfall 2015	Kommentar
Utveckling mot förväntade strategieresultat: I riktning mot resultaten	Sida	-	31%	33%	Sidas bedömning; andel av samtliga förväntade strategieresultat på området
Delvis i riktning mot resultaten			66%	60%	
Ej i riktning mot resultaten			3%	7%	
Insatsportföljens genomförande: Enligt plan	Sida	-	64%	53%	Sidas bedömning; andel av samtliga förväntade strategieresultat på området
I huvudsak enligt plan			33%	47%	
Ej enligt plan			3%	0%	
Andelen insatser som har demokrati och mänskliga rättigheter som huvudsyfte	Sida	45 %	45%	47%	
Andelen insatser som har demokrati och mänskliga rättigheter som delsyfte		33 %	32%	29%	
Antal länder som på egen begäran tagit emot stöd för att stärka valförrättande organisationers funktion	UNDP	-	30	39	Sveriges andel av totalt kärnstöd 2015: 8,4%
Antal länder som på egen begäran mottagit stöd för att stärka operativa institutioner som stöttar uppfyllandet av åtaganden om mänskliga rättigheter som ratificerats på nationell och internationell basis	UNDP	-	23	35	Sveriges andel av totalt kärnstöd 2015: 8,4%
Antal länder där organisationen är verksam där mekanismer för översyn, ansvarsutkrävande och skydd har etablerats, eller kommit att bättre anpassas till internationella standards för mänskliga rättigheter	OHCHR	-		21 (2014 och 2015)	Sveriges andel av totalt kärnstöd 2015: 16%
Antal länder där organisationen är verksam där användandet av internationell människorättslag i domstolar har ökat avsevärt	OHCHR	-		10 (2014 och 2015)	Sveriges andel av totalt kärnstöd 2015: 16%
Antal människorättsförsvarare som fått EU-stöd	EU	-	-	32 000 M: 9 400 K: 10 000 -: 12 600	
Antal val som fått stöd av EU där valprocessen av oberoende observatörer bedömts som fria och rättvisa	EU	-	-	19	
Antal individers som direkt dragit nytta av EU-finansierade program för justitie-, rättsstats- och säkerhetssektorreform.	EU	-	-	197 000 M: 126 000 K: 7 700 -: 63 300	

Analys

Senare års utveckling innebärande ökat förtryck, restriktivare lagstiftning, krympande utrymme för civilsamhällsaktörer, ökad övervakning fler it-attacker, allt starkare motreaktioner i internationella fora samt färre aktörer i det internationella samfundet som står upp för grundläggande rättigheter är en utmaning för det svenska biståndet. Till detta kommer krig och konflikt i ett flertal samarbetsländer.

Regeringen bedömer att svenska insatser lämnat viktiga bidrag till demokrati och mänskliga rättigheter. I det bilaterala samarbetet kan dock konstateras att utmaningarna att genomföra insatsportföljen enligt plan generellt sett är större här än på andra tematiska områden, och att samhällsutvecklingen inte alltid går i önskvärd riktning. Detta beror på att biståndet sker i en kontext där det även finns starka krafter emot stärkt demokrati och mänskliga

rättigheter. Insatserna kan dock ha dämpat den negativa utvecklingen och effekter måste ses i ett långt perspektiv.

Det är centralt att Sverige genom utvecklingsarbetet arbetar strategiskt och med kraft för att motverka den negativa trenden. I bemötandet av de nya utmaningarna behövs kreativitet, rörlighet och anpasslighet, liksom att arbetsmetoder kontinuerligt utvecklas i förhållande till en föränderlig omvärld. Erfarenheter visar att långsiktighet i arbetet är viktigt. Arbetet med att stödja civilsamhället, journalister och människorättsförsvarare när dessa utsätts för ökat tryck måste prioriteras. I multilaterala fora ska Sverige fortsatt vara en stark röst för demokrati och mänskliga rättigheter. Sidans utveckling av sitt interna stöd för arbetet med en rättighetsbaserad ansats och jämställdhetsintegrering är viktig. Ökad jämställdhet liksom uppfyllandet av alla kvinnors och flickors mänskliga rättigheter är centralt för en hållbar utveckling, demokrati och uppfyllandet av rättsstatens principer.

Förbättrade möjligheter för fattiga människor att bidra till och dra nytta av ekonomisk utveckling

Det svenska utvecklingsarbetet ska bidra till en mer inkluderande ekonomisk utveckling med fler och bättre jobb med goda arbetsvillkor, rätt att organisera sig fackligt och tillgång till social trygghet. Regeringen har också särskilt uppmärksammat bl.a. jord- och skogsbruk, fri och rättvis handel, bättre fungerande marknader och institutioner, hållbart företagande, tryggad hållbar livsmedelsförsörjning och ökad användning av informations- och kommunikationsteknologi. Även miljödimensionen är central i hållbar ekonomisk utveckling.

Uppföljningen av millenniemålen visar att den ekonomiska fattigdomen minskat kraftigt globalt sett under senare år. Bl.a. har antalet personer i världen som lever i extrem fattigdom mer än halverats sedan 1990 men det finns stora skillnader mellan och inom länder. Även den andra delen av millenniemålet, om att halvera andelen hungrande, var nära att uppnås och antalet hungrande har minskat med 216 miljoner sedan mätperioden 1990/92. 72 av 129 utvecklingsländer nådde millenniemålet.

Många av Sveriges samarbetsländer har det senaste decenniet haft en relativt stark ekonomisk tillväxt med handel och investeringar som drivkraft, trots nedgångar och kriser i den globala ekonomin med fallande export- och råvarupriser. Fattiga människors möjligheter att bidra till och dra nytta av denna tillväxt har dock varit begränsad. Fattigdomen är fortfarande utbredd och ojämlikheten hög och delvis ökande vilket bl.a. avspeglas i en hög arbetslöshet med osäkra villkor, social otrygghet, begränsade ägande- och brukanderättigheter. Detta handlar till stora delar om brist på strukturomvandling, handelsmöjligheter, ett lågproduktivt jordbruk, en stor informell sektor, svagt investeringsklimat, svaga institutioner och instabilitet i områden där biståndet verkar.

Resultat av det bilaterala utvecklingsarbetet

Hälften av de bilaterala strategierna inkluderar mål om inkluderande och hållbar ekonomisk utveckling. Återkommande målgrupper är kvinnor, ungdomar, småskaliga lantbrukare och entreprenörer.

Insatsportföljerna har mestadels kunnat genomföras helt eller delvis enligt plan. Utvecklingen har gått i riktning mot knappt hälften av de förväntade strategieresultaten och delvis i riktning mot knappt hälften. För ett fåtal har utvecklingen inte gått i riktning mot resultaten.

Ett exempel på resultat av svenska insatser är skapandet av 2 700 arbetstillfällen i små och medelstora företag inom förnybar energi genom stöd till ett miljöprogram i Östafrika. Kvinnor upptog 40 procent av dessa arbetstillfällen. Liberia antogs 2015 som medlem i Världshandelsorganisationen (WTO) efter att Kommerskollegium bidragit med kapacitetsbyggande insatser. I Gaza, på Västbanken och i östra Jerusalem har 298 nya småföretag etablerats efter att 558 kvinnor fått småföretagarutbildning. I Palestina har även en garantiinsats bidragit till att närmare 500 palestinier fått långsiktig sysselsättning. Genom att stå för den kommersiella och politiska risken och därmed minska risken för de palestinska bankerna bidrog garantin till att utlåningen till småföretag ökade markant. Planerad utlåning till bostäder har däremot inte kunnat ske på grund av lagfartsproblem.

ILO har en central roll i agendan för anständiga arbetsvillkor. Genom sitt obundna

stöd har Sverige bidragit till organisationens sammantagna resultat. Genom stöd till specifika program har Sverige särskilt bidragit till jämställdhet och en bättre situation för ungdomar. På landnivå inleddes även bl.a. ett femårigt projekt i Bangladesh för ökad produktivitet, stärkta rättigheter för arbetare, minskad risk för konflikt på arbetsmarknaden samt förbättrade arbetsvillkor och arbetsmiljö, för vilket ILO är genomförande part och Sverige står för ca 70 procent av budgeten. Detta är en konkretisering av Sveriges internationella *Global Deal*-initiativ.

Stöd genom Union to Union, som samordnar svenska fackförbunds bistånd, har bidragit till att människor fått ökad kunskap om sina rättigheter och om fackligt arbete, t.ex. tecknande av kollektivavtal och påverkansarbete. Detta har skett genom 103 projekt som drivs genom fackliga organisationer, lokalt, regionalt och globalt.

Stödet till social trygghet i Kenya via UNICEF, med fokus på barns rättigheter, har bidragit till att ca 260 000 hushåll fått kontantstöd och att den kenyanska regeringens andel av programmets finansiering, och därmed även ägarskap, ökat.

Swedfund International AB, en av staten helägd utvecklingsfinansiär och en biståndsaktör, har genom sin verksamhet bidragit till fattigdomsminskning genom hållbart företagande och privatsektorutveckling. Swedfund har använt riskkapital, etableringsstöd och kunskapsöverföring för att öka investeringar i låg- och medelinkomstländer. Genom samarbete med strategiska partners har bolaget utvecklat bärkraftiga företag genom främst direkt-investeringar i form av aktier eller lån, men även indirekt genom investeringar i fonder.

Vid utgången av 2015 var Swedfund verksamt i 27 länder med 63 investeringar i företag och fonder. Swedfund har under de senaste åren fokuserat alltmer på Afrika och drygt 60 procent av portföljen 2015 utgjordes av investeringar i Afrika. Samma år uppgick den genomsnittliga jobbtillväxten till 3,7 procent i Swedfunds portföljbolag. *Global Compacts* tio principer avseende mänskliga rättigheter, arbetsrätt, miljö och antikorrupcion styr Swedfunds arbete med portföljbolagen. Regeringen ser positivt på att 96 procent av bolagen uppgav att de har en hållbarhets- eller miljöpolicy, 79 procent att de

följer ILO:s kärnkonventioner och 88 procent att de har en antikorrupcionspolicy.

Tillsammans med andra utvecklingsfinansiärer utgör Swedfund en stark röst för ökade utvecklingsinvesteringar för att realisera de globala målen

Resultat av det multilaterala utvecklingssamarbetet
Merparten av det stöd som förmedlas från utvecklingsbankerna med Världsbanken i spetsen bidrar till hållbar ekonomisk utveckling. Så även många FN-organ, fonder och program.

Utvecklingsbankerna ger bl. a. stöd till vägar, hamnar, elnät, vatten och avlopp m.m. som skapar förutsättningar för investeringar, handel, jobb och ekonomisk utveckling. Centralt är också stöd till jordbrukssektorn, grundskole- och yrkesutbildning och uppbyggnad av system för offentlig finansiell styrning och väl fungerande regelverk och förvaltning som skapar förutsättningar för investeringar. Projekten löper över flera år, varför resultat under endast ett år är svåra att redovisa.

Totalt gjorde Världsbanken åtaganden till låginkomstländer på ca 155 miljarder kronor. Mellan 2013 och 2015 beräknas 12,3 miljoner kvinnor i låginkomstländer ha fått förbättrad tillgång till sociala skyddsnet som en följd av Världsbankens insatser, och 21,3 miljoner människor ha dragit nytta av jordbruks-utvecklingsprogram. Drygt 33 miljarder kronor transfererades från AfDB till infrastrukturprojekt. Mellan 2013 och 2015 beräknas 3,9 miljoner människor, varav 51 procent kvinnor, i Afrika ha fått förbättrad tillgång till elektricitet genom projekt finansierade av Afrikanska utvecklingsbanken, och 5,7 miljoner människor, varav hälften kvinnor, har dragit fördel av investerings- och mikrofinansprojekt som banken stöttat.

Sverige har även drivit på för att bankerna ska öka sitt engagemang i sviktande stater. Inte minst för att främja jobbskapande då detta ofta visat sig vara en nyckel för minska risken för förnyade konflikter.

Under 2014-2015 har UNDP bidragit till att 18,6 miljoner människor i 96 länder (varav 50 % kvinnor) fått förbättrade försörjningsmöjligheter och man har skapat 1,3 miljoner nya jobb i 94 länder (varav 42 % för kvinnor).

Jordbrukssektorn står för en viktig del av försörjningen för den fattigaste delen av världens befolkning. UNDP har också bidragit till att minska de negativa effekterna som klimatförändringen har på jordbruksproduktionen bl.a. i Afghanistan och Marocko. UNDP har bistått 126 länder i arbetet att ställa om till en mer hållbar produktion både inom jordbruket och i andra sektorer.

Tillsammans med OCHA och UNHCR har UNDP utarbetat gemensamma strategier för hur man på regional nivå ska hantera påfrestningarna från Syrienkrisen. Inne i Syrien bidrar UNDP till att mildra de socioekonomiska konsekvenserna av konflikten.

Under 2014 och 2015 har över en miljon personer dragit nytta av UNDP:s arbete med att återskapa försörjningsmöjligheter och stödja lokalt företagande i regionen. UNDP bidrar, liksom Världsbanken, med att förbättra möjligheterna för de som flyr från Syrien att arbeta och försörja sig i grannländerna. Stödet bidrar till att minska spänningarna i de kommuner som tar emot asylsökande. Även Världsbanken har ökat sitt engagemang i regionen.

FN:s jordbruks- och livsmedelsorganisation (FAO) har utvecklat ett juridiskt verktyg om de legala ändringar som måste göras för att nyttjanderätter ska bli mer jämställda. Verktyget har framgångsrikt tillämpats i 10 länder.

Sverige har även stött FAO i att lansera ett program för att stärka kvinnors egenmakt i livsmedelsvärdekedjan i åtta afrikanska länder.

Sverige har aktivt verkat för att FAO:s högsta styrorgan kunde anta en resolution som stärkt samarbetet mellan FAO, WHO och Organisationen för djurhälsa kring minskad antibiotikaresistens.

Resultat av EU:s utvecklingssamarbete

EU:s utvecklingssamarbete för inkluderande ekonomisk utveckling är inriktat på 1) sociala skyddsnet, hälsa, utbildning och jobb, 2) affärsklimat, regional integration och världsmarknader 3) hållbart jordbruk och hållbar energi.

EU bidrar till regional integration och utvecklingsländers möjlighet att dra nytta av global handel genom bl.a. stöd till ny infrastruktur, förbättrade hamnar, förbättrade tullprocedurer, liksom insatser för att hjälpa utvecklingsländer att uppfylla EU:s hälso- och säkerhetskrav på importerade varor. EU har vidare ett omfattande stöd på energiområdet vilket är starkt kopplat till ekonomisk utveckling, jämställdhet, tillgång till rent vatten, livsmedelstrygghet, hälsa och utbildning.

Som ett exempel på resultat kan nämnas att under EU:s nästan 20-åriga samarbete med Etiopien har vägnätverket fördubblats och kvaliteten ökat och Etiopiens regering har gradvis tagit över finansieringen.

Tabell 2.11 Indikationer i urval: Ekonomisk utveckling

Indikator	Institution	Utfall 2013	Utfall 2014	Utfall 2015	Kommentar
Utveckling mot förväntade strategieresultat:	Sida	-			Sidas bedömning; andel av samtliga förväntade strategieresultat på området
I riktning mot resultaten			74%	43%	
Delvis i riktning mot resultaten			26%	49%	
Ej i riktning mot resultaten			0%	8%	
Insatsportföljens genomförande:	Sida	-			Sidas bedömning; andel av samtliga förväntade strategieresultat på området
Enligt plan			79%	59%	
I huvudsak enligt plan			18%	37%	
Ej enligt plan			3%	4%	
Förbättrad tillgång till transport (antal som drar fördel av)	AfDB	26,7 miljoner	19,3 miljoner	25,5 miljoner	Sveriges andel av totalt kärnstöd 2015: 4,5%
Antal människor med ny eller förbättrad tillgång till elektricitet	Världsbanken	31,7 milj	49,3 milj	20,3 miljoner	Sveriges andel av totalt kärnstöd 2015: 3,5% resp. 4,5%
	AfDB	9,7 milj	10,8 milj	3,9 milj	
Antal människor som täcks av sociala trygghetsprogram	Världsbanken	37,4 milj	47,4 milj	31,7 miljoner	Sveriges andel av totalt kärnstöd 2015: 3,5%
			K: 51% M: 49%	K: 51% M: 49%	
(Övers.) Agricultural and pastoral ecosystems where sustainable land management practices have been introduced with EU support (no of hectares)	EU	-	-	2883 000 ha	
Antal personer som fått del av yrkesutbildning, kompetensutveckling eller arbetsmarknadsprogram	EU	-	-	326 000	
Antal länder där företagsklimatet har förbättrats med EU-stöd	EU	-	-	7	

Analys

Sammantaget bedömer regeringen att det svenska biståndet bidragit till en mer inkluderande och hållbar ekonomisk utveckling i form av bl.a. ökad sysselsättning, investeringar, handel och infrastruktur samt hållbar naturresursanvändning, inklusive jord- och skogsbruk. Det finns viktiga kopplingar mellan arbetet för en inkluderande och hållbar ekonomisk utveckling och andra av regeringen prioriterade frågor, såsom miljö och jämställdhet. Sveriges påverkansarbete har haft institutionellt genomslag, t.ex. Världsbankens strategi för jämställdhet och dess klimatfinansieringsmål. Vad gäller EU:s handelsrelaterade stöd visar utvärdering på att dialogen mellan givare och utvecklingsländer förbättrats och att behovsanalyser förbättrats.

För de minst utvecklade länderna är utmaningarna bl.a. att handelsrelaterade insatser får stå tillbaka för mer akuta problem. Andra utmaningar är låg kapacitet i länderna att identifiera behov samt bristande absorptionskapacitet. Det finns positiva erfarenheter av att utnyttja synergier såväl mellan strategier som mellan insatser inom olika delområden, såsom

inom ekonomisk integration och handel, näringsliv och finansiella system. Fördelarna av att använda sektorövergripande ansatser bekräftas också av en studie av Världsbanken.

Stärkt utbildning och forskning

Utbildning är en mänsklig rättighet och grundsten för demokrati, jämlikhet, jämställdhet och en ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbar utveckling. Biståndet ska bidra till utbildning av god kvalitet för alla genom hela livscykeln, liksom till uppbyggnad av kapacitet för forskning av hög kvalitet och av relevans för fattigdomsbekämpning och hållbar utveckling.

Stora framsteg har gjorts för att ge alla barn en möjlighet att börja skolan och slutföra sin grundskoleutbildning, i enlighet med millenniemål 2. Den största förändringen har skett i Afrika söder om Sahara där inskrivning av barn i grundskolan mer än fördubblats. Globalt har läs- och skrivkunnigheten för unga och vuxna ökat, dock i långsam takt. Det finns skillnader mellan regioner, stad och landsbygd och inte minst mellan fattiga och rika hushåll.

Könsbaserade skillnader har minskat markant på samtliga utbildningsnivåer men kvarstår. Minskat finansiellt stöd och resurser till grundutbildning, tillsammans med omfattande konflikt- och post-konfliktsituationer, har bidragit till att uppfyllandet av målet har skjutits på framtiden.

Stödet till forskning ska bidra till en kunskapsbas för att identifiera och lösa problem, möta komplexa utmaningar och fatta väl informerade beslut. Inhemsk analys- och forskningskapacitet stärker ländernas ansvar för och ägarskap av den egna utvecklingen. Tillgången till nationell forskningskompetens fortsätter dock att vara ojämnt fördelad i världen, med särskilt stora brister i låginkomstländer.

Resultat av det bilaterala utvecklingssamarbetet

En femtedel av strategierna som styr det bilaterala utvecklingssamarbetet inkluderar förväntade resultat på området, främst stärkt forskning och forskningssamarbete., stärkta utbildningssystem, förbättrade förutsättningar för flickor och pojkar att slutföra sin skolgång samt yrkesutbildning. Insatsportföljerna har i övervägande del genomförts enligt plan. Utvecklingen har gått delvis, men inte helt, i riktning mot nästan samtliga dessa strategieresultat.

Sverige är en stor givare till *Global Partnership for Education (GPE)* som är den största globala fonden för utbildning. GPE skiljer sig från andra globala initiativ genom en arbetsmodell med tydligt nationellt ägarskap och jämlikt partnerskap mellan givare och samarbetsländer. Genom stödet till GPE har Sida bidragit till finansiering av nationella utbildningsplaner samt koordinering och effektivisering av utbildningssektorn i 61 låginkomstländer. Som exempel har det bilaterala samarbetet i Bangladesh och Kambodja bidragit till att stärka nationella utbildningssystem genom stöd till såväl staten som till civilsamhällorganisationer. I Tanzania har Sverige fått förtroendet att agera s.k. ”*supervising entity*” med särskilt ansvar för utbetalning och uppföljning av GPE:s totala beviljade stöd för landet för perioden 2013-2017.

I Afghanistan bidrog Sveriges stöd till Unicef till att nära 55 000 barn påbörjade sin skolgång i tio av Afghanistans mest eftersatta provinser. Nära hälften av barnen var flickor. Vidare bidrog Sveriges stöd till Unesco till högre läs- och

skrivkunnighet för vuxna i Afghanistan. Ca 188 000 personer, varav 70 procent kvinnor, har varit inskrivna och deltagit i alfabetiseringskurser. Sveriges stöd till Unescos arbete i Afghanistan har även lett till genomförandet av utbildningar för ett förbättrat utbildningssystem, så som en yrkesutbildning för kvinnor i planering och styrning inom utbildningsväsendet. Även Svenska Afghanistankommittén har genomfört omfattande utbildningsinsatser, med särskilt fokus på flickor och utsatta grupper.

Regeringens strategi för *forsknings-samarbete* och forskning inom utvecklingssamarbetet betonar synergier med andra tematiska och geografiska strategier, vilket avspeglas i flera nya geografiska strategier. Vetenskapsrådet stöder biståndsfinansierad forskning i Sverige av relevans för låginkomstländer.

Sverige har genom utvecklingssamarbetet under fyra decennier stött uppbyggnad av forskarutbildningar och forskningssystem i främst låginkomstländer och utgör en förebild för andra länders forskningsbistånd.

Ett exempel på forskningssamarbete är det med Tanzania, vilket är ett av Sidas fem långsiktiga bilaterala samarbeten (övriga är Mocambique, Uganda, Etiopien och Bolivia) som syftar till att stärka nationella system för forskarutbildning, forskning och forskningskommunikation. En undersökning baserad på forskare från Tanzania, som genomfört delar av eller hela sin forskarutbildning i Sverige, visade att 97 procent återvänt till hemlandet för verksamhet vid universiteten eller statlig förvaltning. Stödet till Tanzania, som även omfattar innovation, har möjliggjort för forskare och lokala företagare att etablera ”företagskluster”. Inom den marina miljöforskningen på Zanzibar har ”företagskluster” inneburit att nya produkter utvecklats och att kvinnliga småföretagare kunnat öka sina inkomster.

Ett exempel på stöd till forskning av särskild relevans för fattigdomsbekämpning och hållbar utveckling är det till *Consultative Group for International Agricultural Research (CGIAR)*. Denna forskning har bl.a. bidragit till kunskap om hur utsläpp av växthusgaser inom lantbruket kan minskas.

Genom stöd till *Special Programme for Research and Training in Tropical Diseases Research (TDR)* vid WHO, har forskare från

drabbade länder kunnat genomföra nödvändiga kliniska provningar för både malaria och flodblindhet. Nobelpriset i medicin 2015, för upptäckter av behandling av malaria och flodblindhet, innebar ett erkännande av betydelsen av den forskning som Sida bidragit till.

Huvuddelen av anslaget till Svenska Institutet (SI) går till stipendieverksamhet som efter införandet av studieavgifter, inrättats för studenter från utvecklingsländer för högskolestudier på avancerad nivå i Sverige. Drygt 200 stipendiater slutförde sin utbildning i juni 2015 och har i uppföljningar indikerat att studierna gett kunskap inom en rad områden till nytta för utvecklingen i sina hemländer. Det pågår samtidigt ett arbete inom SI för att mer systematiskt kunna följa upp stipendieverksamhetens långsiktiga resultat och effekter. Gäststipendier och besöksprogram har ökat deltagarnas medvetenhet och kunskap att arbeta med frågor kring jämställdhet, demokratisk samhällsutveckling, tolerans och öppenhet i sina hemländer. Ett antal ledarskapsprogram och utbytesprogram uppvisar fortsatt goda resultat i att stärka unga ledares förmåga till ansvarsfullt ledarskap, hållbar utveckling och mänskliga rättigheter i sina lokala miljöer.

Nordiska Afrikainstitutet (NAI) bedriver forskning inom områdena konflikt, säkerhet och demokratisering; landsbygdens förändring; städers dynamik samt migration, mobilitet och transnationella relationer. Stödet till NAI har resulterat i forskningsmöjligheter för personer från nordiska och afrikanska länder, publicering av forskningsresultat samt föreläsning- och seminarieverksamhet. Genom biblioteksverksamhet har NAI gjort information om Afrika tillgänglig för en bred allmänhet. Institutet har därigenom bidragit till ökad kunskap om den sociala, politiska och ekonomiska utvecklingen i Afrika.

Resultat av det multilaterala utvecklingssamarbetet

Unicef har ett globalt mandat att bidra till förverkligandet av FN:s konvention om barnets rättigheter och uppfyllandet av millenniemålen och Agenda 2030 och ett av dess prioriterade områden är utbildning. Målgruppen är framförallt utsatta och marginaliserade kvinnor och barn. Genom en stark koppling mellan långsiktigt utvecklingssamarbete och humanitärt bistånd bidrar Unicef till att stödja barns rätt till

utbildning även under konflikter, naturkatastrofer och andra kriser. Unicef verkar för ökad nationell kapacitet för att ge tillgång till tidigt lärande samt till primär- och sekundärutbildning av god kvalitet. Genom Unicef bidrar Sverige även till att länder stimuleras till stärkt politiskt engagemang, ansvar och kapacitet att lagstifta, planera och finansiera inkluderande utbildning av god kvalitet. Av vikt är vidare Unicefs arbete för att öka kapaciteten bland regeringar och samarbetspartners att identifiera och hantera aspekter av mänskliga rättigheter och jämställdhet när det gäller mognad att tillgodogöra sig skolutbildning och att uppnå skolresultat.

Sveriges stöd till Unicef har bidragit till att 51 utvecklingsländer fått hjälp att öka tillgången till utbildning för de mest utsatta och exkluderade barnen. Genom att bistå med expertis och kapacitetsutveckling har Unicef bidragit till att andelen länder med en utbildningspolitik som inkluderar möjligheten till flerspråkig utbildning har ökat från 43 procent 2013 till 53 procent 2015. Unicef har bidragit till att 7,5 miljoner barn i humanitära krissituationer nåddes av utbildningsstöd.

Unescos arbete omfattar hela utbildningsområdet, från förskola till högskola och vuxenutbildning. Arbetet inriktas på att skapa möjligheter till kvalitativt livslångt lärande för alla, att bistå länder med expertis inom utbildning samt att sprida idéer och goda exempel genom nätverk och dialog.

Sveriges stöd till Unesco inom utbildning inriktas på att stärka länders kapacitetsuppbyggnad, vuxnas lärande, uppföljning och statistikutveckling inom utbildningsområdet samt sexualundervisning. Det svenska stödet bidrar till att stärka länders kapacitet i utbildningsfrågor, förstärkta insatser för länder som har låg uppfyllandegrad av utbildningsmål och genom Unescos statistikinstitut bidra till att kartlägga arbetet med utbildning för alla.

Även Världsbanken är en stor givare på utbildningsområdet. Dess arbete på området spänner från förskoleutbildning till yrkes- och högskoleutbildning. Under senare år har ökat fokus på att säkerställa kvalitet och hållbarhet i utbildningssatsningarna ökat. Sverige har varit drivande för att bl. a. jämställdhetsfrågor tydligare ska genomsyra bankens verksamhet inom utbildningsområdet.

Resultat av EU:s utvecklingsamarbete

Som del av EU:s stöd till globala initiativ inom utbildning har stödet till GPE varit instrumentellt för att främja uppfyllandet av milleniemålen. Med fokus på att alla barn ska få möjlighet att gå ut grundskolan har EU:s stöd inriktats på ökad jämställdhet, med fokus på flickors utbildning och att nå speciellt utsatta grupper inklusive barn och ungdomar med funktionsnedsättning. Därtill har EU allokerat omfattande stöd till utbildning i konflikt- och postkonfliktområden. Marginaliserade grupper, ofta inom den informella sektorn, har fått möjlighet till teknisk utbildning och yrkesutbildning.

På forskningsområdet fortsatte Sida att representera Sverige i partnerskapet mellan Europa och utvecklingsländer inom området klinisk prövning, för hiv/aids, malaria och tuberkulos. Genom stöd från Sida har man t.ex. genom en omfattande studie om ifall risken för hiv-infektion ökar vid användning av hormonella preventivmedel. EU:s program Erasmus+ har fortsatt varit en viktig komponent för att underlätta kapacitetsbyggande inom universitetsvärlden och ge tillgång till utbildning utomlands.

Tabell 2.12 Indikationer i urval: Utbildning och forskning

Indikator	Institution	Utfall 2013	Utfall 2014	Utfall 2015	Kommentar
Utveckling mot förväntade strategieresultat:	Sida	-			Sidas bedömning; andel av samtliga förväntade strategieresultat på området
I riktning mot resultaten			27%	0%	
Delvis i riktning mot resultaten			73%	96%	
Ej i riktning mot resultaten			0%	4%	
Insatsportföljens genomförande:	Sida	-			Sidas bedömning; andel av samtliga förväntade strategieresultat på området
Enligt plan			82%	84%	
I huvudsak enligt plan			18%	12%	
Ej enligt plan			0%	4%	
Antal barn i grundskola med EU-stöd	EU	-	-	19 447 000 M: 4 564 000 K: 8 683 000 -: 950 000	
Antal lärare som fått utbildning med EU-stöd	EU	-	-	9 562 000 M: 12 000 K: 8 400 -: 12 600	

Analys

Regeringen bedömer att ett holistiskt perspektiv på lärande är centralt. Utbildning och forskning på olika nivåer är ömsesidigt beroende. Detta perspektiv, tillsammans med en helhetssyn på lärande som omfattar hela utbildningssystemet, kommer att växa i betydelse med ett förnyat fokus på lärande genom hela livet som ett av de nya globala hållbarhetsmålen. Resultaten från svenskt utbildningsbistånd visar på att vi har en fungerande modell för att bygga kunskaps-system i låginkomstländer. I en tid av brist på harmonisering mellan givare, har Sveriges tydliga fokus på anpassning utifrån lokala förhållanden och landets behov varit viktigt för att uppnå resultat och effektivitet samt främja lokal och nationell kapacitets-uppbyggnad.

Regeringen bedömer vidare att det svenska stödet till forskningssamarbete och forskning väsentligt har bidragit till uppbyggnad av forskningskapacitet i främst låginkomstländer och till forskning av hög relevans för fattigdomsbekämpning och hållbar utveckling. Det har stärkt samarbetsländernas förmåga att utbilda forskare, höja den nationella analytiska kapaciteten och nyttiggöra forskningsresultat, vilket sammantaget är en viktig grund för ländernas ägarskap av den egna utvecklingen.

Faktorer som bidragit positivt inkluderar långsiktigheten och systemsynen i det svenska forskningsstödet. En utmaning är att bedriva bredare programstöd när många andra givare fokuserar på projektstöd.

Förbättrad grundläggande hälsa

Bästa möjliga hälsa är en mänsklig rättighet och en förutsättning för människors möjligheter att nå sin fulla potential, för socio-ekonomisk utveckling och för att minska fattigdomen. Utvecklingssamarbetet ska bidra till effektiva nationella hälsosystem och institutioner med prioritering av de mest utsatta. Jämställdhet och SRHR har särskilt betonats av regeringen.

Uppföljningen av millenniemålen visar att såväl barnadödligheten som mödradödligheten har halverats sedan 1990 och man ser också stora framgångar i bekämpningen av infektionssjukdomar som hiv, tuberkulos och malaria. Framgångarna har dock varit ojämnt fördelade och stora utmaningar återstår.

Resultat av det bilaterala utvecklingssamarbetet

En fjärdedel av strategierna som styr det bilaterala utvecklingssamarbetet inkluderar hälsa. De förväntade strategieresultaten på området avser främst SRHR och i övrigt främst stärkta hälsosystem och förbättrad barn- och mödrhälsovård. Vatten och sanitet ingår också. Oftast är målgruppen kvinnor, barn och ungdomar.

Insatsportföljen har kunnat genomföras enligt plan för ca två tredjedelar av de förväntade resultaten och i huvudsak enligt plan för nästan en tredjedel. Utvecklingen mot strategieresultaten har gått helt respektive delvis i önskvärd riktning i ungefär samma utsträckning, medan en drygt tiondel inte gått i önskvärd riktning.

Sida finansierar insatser genom globala organisationer såsom WHO, regionalt till Afrika samt bilateralt med enskilda länder. Även insatser på andra områden såsom forskning, miljö och humanitära insatser, kan omfatta hälsokomponenter.

Exempel på resultat inom hälsa är det program som samlar FN:s fonder och program med fokus på barn och mödrhälsa. Sverige har stött detta med 350 miljoner och det har bl.a. bidragit till att 7000 sjukvårdsanställda i sex afrikanska länder vidareutbildats i akut förlossningsvård och barnhälsa. 38 institutioner för utbildning av bl. a. barnmorskor har blivit bättre utrustade och via uppsökande verksamhet i Elfenbenskusten fick över 4000 kvinnor och män tillgång till preventivmedel. Svenskt bistånd har därigenom bidragit till den övervägande positiva hälsoutvecklingen i fattiga länder.

Det lånvariga hälsostödet i Zambia har varit bidragande till avsevärt minskad barna- och mödradödlighet. Mödradödligheten har minskat från 591 till 398 dödsfall per 100 00 födselar mellan 2007 och 2014.

Även garantiinstrumentet som Sida ansvarar för har använts inom hälsa. Genom att garantera leverantören av p-stavar en viss försäljningsvolym halverades priset för dessa. Halvvägs in i garantiperioden har ca 20 miljoner p-stavar levererats.

Resultat av det multilaterala utvecklingssamarbetet
Sverige har bidragit till förbättrad grundläggande hälsa genom främst GFATM, Gavi, UNAIDS, WHO, UNFPA och Unicef. Vidare har Sverige varit särskilt drivande i frågor rörande SRHR och stärkta nationella system för hälsa och prevention. Exempel på detta är arbetet inför nya strategier för UNAIDS och Globala fonden där Sveriges påverkansarbete bidragit till ambitiösa skrivningar i s.k. "motvindsfrågor" (t.ex. hbtq) om SRHR, prevention och fokus på ungdomar. GFATM:s nya allokeringmodell fokuserar även i högre utsträckning än tidigare på fattiga länder med hög sjukdomsburden, en fråga som Sverige drivit. UNAIDS har genom samordning av 11 organisationers arbete på hälsoområdet bidragit till ett effektivare stöd.

En stor utmaning har varit reformarbetet för att effektivisera den såväl nationella som internationella responsen i katastrofsituationer på hälsoområdet. I samband med ebolakrisen blev det tydligt att en viktig fråga för att hantera sådana kriser är att stärka medlemsländernas egna system för hälsa samt att det internationella hälsoreglementet (IHR 2005) implementeras.

Sverige gick under 2015 in i styrelsen för WHO och har där bidragit genom att driva denna fråga. Stärkande av nationella system för hälsa och implementering av IHR är en fråga som berör många sektorer och aktörer och Sverige driver därför frågan i en rad sammanhang.

GFATM:s mål att rädda två miljoner liv per år under perioden 2015-2016 ser enligt trenden ut att kunna uppnås. För fonden som finansieringsmekanism, är prevention och behandling av hiv/aids, tuberkulos och malaria samt stärkande av nationella system för hälsa särskilt betydelsefullt. Detta innebär nära samverkan med en rad aktörer (stat, civilsamhälle och privat sektor) på nationell nivå

som bäst vet hur åtgärder ska prioriteras i just deras land. Jämställdhet och mänskliga rättigheter är prioriterade områden och ska vara integrerade i GFATM:s arbete.

Sveriges och andra givares stöd till Gavi 2015 uppskattas ha bidragit till att omkring 900 000 dödsfall har undvikits genom att barn har vaccinerats mot de sjukdomar som är främsta orsakerna till barnadödlighet.

Sveriges stöd till UNFPA:s arbete har bl. a. bidragit till att antalet samhällen som praktiserar kvinnlig könsstympning minskat, att kvinnors och flickors tillgång till förlossningsvård i humanitära situationer har förbättrats, samt att preventivmedelsanvändningen, främst bland kvinnor, har ökat.

På en övergripande nivå har Sverige bidragit till en bättre samordning mellan de multilaterala organisationerna som verkar på området.

Resultat av EU:s utvecklingssamarbete

EU:s huvudfokus har varit de hälsorelaterade Milleniemål som löpte ut 2015 och man har bidragit stort till de framsteg som nämndes ovan. Kommissionen har bl.a. bidragit till globala initiativ som GAVI och GFATM. Det har gett EU chansen att spela en nyckelroll i att anpassa den globala hälsopolitiska agendan med biståndseffektivitetsprinciperna. Stöd har också kanaliserats genom UNICEF och UNFPA vilket lett till minskad mödradödlighet. Stöd till bekämpning och behandling av HIV/Aids har kanaliserats bl.a. till icke-statliga aktörer genom projekt i det östliga grannskapet. Stöd har getts till civilsamhällsorganisationer för att öka tillgången till SRHR.

Tabell 2.13 Indikationer i urval: Grundläggande hälsa

Indikatorer	Institution	Utfall 2013	Utfall 2014	Utfall 2015	Kommentar
Utveckling mot förväntade strategieresultat: I riktning mot resultaten	Sida	-	54%	49%	Sidas bedömning; andel av samtliga förväntade strategieresultat på området
Delvis i riktning mot resultaten			46%	38%	
Ej i riktning mot resultaten			0%	13%	
Insatsportföljens genomförande: Enligt plan	Sida	-	77%	67%	Sidas bedömning; andel av samtliga förväntade strategieresultat på området
I huvudsak enligt plan			23%	31%	
Ej enligt plan			0%	2%	
Antal hiv-positiva personer behandlade med bromsmediciner	GFATM	6 miljoner	7,3 miljoner	8,1 miljoner	Sveriges andel av totalt kärnstöd 2015: 2,8%
Antal fullt vaccinerade barn	Gavi	48 miljoner	56,3 miljoner	55 miljoner	Sveriges andel av totalt kärnstöd 2015: 2,9%
Antal behandlade för TBC	GFATM	1,5 miljoner	1,1 miljoner	1,9 miljoner	Sveriges andel av totalt kärnstöd 2015: 2,85%
Antal kvinnor i reproduktiv ålder och barn under 5 år som fått del av nutritionsrelaterade program med EU-stöd	EU	-	-	4 544 000	
Antal förlossningar med utbildad hälsopersonal med EU-stöd	EU	-	-	1 160 000	
Antal myggmedelsbehandlade myggnät distribuerade med EU-stöd	EU	-	-	150 000 000	

Analys

Regeringen bedömer att det svenska biståndet inom hälsoområdet sammantaget har bidragit till en förbättrad grundläggande och inkluderande hälsa. Genom det multilaterala stödet har andelen vaccinerade barn i fattiga länder ökat och människor i många länder har fått tillgång till såväl förebyggande som behandling med bromsmediciner mot hiv. Även viktiga resultat

har uppnåtts genom det bilaterala och regionala samarbetet.

Genom framgångsrikt påverkansarbete har Sverige bidragit till ett ökat fokus på förebyggande insatser, hälsosystem-stärkande insatser och insatser med särskilt fokus på kvinnor och ungdomar. Inte minst inom SRHR-området bedöms Sveriges bilaterala och multilaterala stöd, samt starka röst och

påverkansarbete, har varit särskilt viktig i ett annars hårdnande klimat.

Hälsobiståndet möter också utmaningar i och med svaga institutioner och förvärrade situationer i konfliktdrabbade områden. Positivt påverkande faktorer utgörs av kontinuiteten i biståndet samt den tydliga prioriteringen av för Sverige viktiga frågor.

Värnad mänsklig säkerhet och frihet från våld

Våld och konflikt är ett av de största hindren för fattigdomsbekämpning och för människor att åtnjuta sina friheter och rättigheter och få sina grundläggande behov tillgodosedda. Utvecklingssamarbetet ska bidra till fredliga och inkluderande samhällen. Uppfyllandet av FN:s säkerhetsrådsresolutioner 1325 om kvinnor, fred och säkerhet samt dess efterföljande resolutioner är av särskild vikt. Ramverket *New Deal for Engagment in Fragile States* knyter samman politik med säkerhet, rättvisa, utvecklingssamarbete och ekonomi. *New Deal* är ett bättre sätt att använda biståndet i fredsbyggande och konfliktförebyggande syfte i sviktande och konfliktdrabbade länder. Under året antog regeringen en ny regional strategi för Syrienkrisen för 2016-2020 som också utvecklar hur biståndet kan bemöta en utdragen regional kris till följd av en konflikt.

Resultat av det bilaterala utvecklingssamarbetet

En allt större andel av det bilaterala utvecklingssamarbetet går till länder präglade av konflikt, våld och avsaknad av mänsklig säkerhet. Av de 50 länder som av DAC kategoriseras som sviktande stater har Sida verksamhet i nära hälften.

En fjärdedel av strategierna inom det bilaterala utvecklingssamarbetet innehåller mål om värnad mänsklig säkerhet och ökad frihet från våld. De förväntade strategiresultaten avser främst förbättrad kapacitet hos aktörer på lokal, nationell och regional nivå att lösa konflikter på fredlig väg. Andra förväntade resultat är minskat könsrelaterat våld, främjad försoning och ökade möjligheter för människor att påverka politiska beslut. Kvinnor och barn är de vanligaste målgrupperna.

Genomförandet av insatsportföljerna har gått enligt plan för nästan alla förväntade strategiresultat. För en dryg tredjedel av dem har

utvecklingen gått helt i önskvärd riktning och för hälften av dessa har den gått i delvis önskvärd riktning.

Ett exempel på resultat på insatsnivå är demobilisering av 4000 f.d. stridande i Rwanda. Det har skett genom återanpassningsstöd och 78 procent av männen och 91 procent av kvinnorna rapporterar att de har blivit socialt accepterade i sina samhällen. Detta kan i förlängningen bidra med säkerhet och stabilitet så att ett långsiktigt fredsbyggande möjliggörs.

Polismyndigheten hade bilateralt utvecklingssamarbete med tre länder som bl.a. resulterade i kriminaltekniskt laboratorium i Liberia, utbildning av 8000 colombianska poliser i polisär konfliktshantering och ett tydligare fokus på jämställdhet och transparens vid tjänstetillsättningar inom den serbiska polisen.

Ett annat exempel är FN:s landprogram som fått en mer konfliktkänslig ansats tack vare stöd till UNDP där freds- och utvecklingsrådgivare tillsatts i 17 länder för att arbeta med konfliktanalys, rådgivning och dialog.

Ett stort antal Sida-insatser på såväl global som nationell nivå har stärkt FN:s säkerhetsrådsresolution 1325.

Enligt en instruktionsändring 2015 ska Sidas arbete genomsyras av ett konfliktperspektiv. Arbetet med detta har därefter stärkts genom seminarier, rådgivning och utbildningar vilket haft genomslag, samtidigt som konfliktperspektivet behöver integreras ännu tydligare i beredning och uppföljning av stöd. *New Deals* principer har i olika grad tillämpats i främst Afghanistan, Demokratiska republiken Kongo, Liberia, Somalia och Sydsudan. Stora framsteg har skett i Somalia där ett internationellt engagemang i linje med *New Deals* principer har stärkt det nationella ägarskapet och kopplingen mellan säkerhet och utveckling. Engagemanget har även lett till en mer effektiv samordning mellan givare, landets regering och civilsamhället.

Civila krishanteringsinsatser har skett genom Polismyndigheten, Åklagarmyndigheten, Domstolsverket, Kriminalvården, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Folke Bernadotteakademien (FBA) och Kustbevakningen. Myndigheterna har bidragit med personal till insatser under ledning av FN, EU och OSSE. Regeringen gör en komplett redogörelse av svenska myndigheters deltagande i krishanteringsinsatser under utgiftsområde 5.

FBA:s arbete inom ramen för freds- och statsbyggande är ett viktigt delområde inom värnad mänsklig säkerhet och frihet från våld. FBA har bl.a. bidragit till projekt inom offentlig förvaltning på lokal nivå i Ukraina. Projektet syftar till att stärka kapaciteten inom rättsstatsuppbyggnad hos statliga myndigheter och kommuner och deras roll som förändringsaktörer i reformprocessen i landet. FBA har också fortsatt sitt samarbete med Palestinas utrikesdepartement när det gäller utbildning i praktisk diplomati.

Resultat av det multilaterala utvecklingsarbetet
Svenskt multilateralt stöd på området går till UNDP, UNICEF, UN Women, UNFPA, FN:s fredsbyggande fond (PBF), Internationella dialogen om freds- och statsbyggande (IDPS), Världsbanken och FN:s särskilda representant för förebyggande av våld mot barn (SRSG).

En viktig aktör i arbetet för värnad mänsklig säkerhet och frihet från våld är UNDP, bl. a. tack vare en betydande fältnärvaro i konflikttrabbade länder. Sverige har genom UNDP bl.a. bidragit till att nationella och lokala förvaltningar har stärkt sin förmåga att upprätthålla grundläggande samhällsfunktioner, rättvisa och säkerhet i krissituationer. En betydelsefull kanal för svenskt påverkansarbete har varit biståndsministers ordförandeskap i IDPS.

Koordinerat agerande av FN är extra viktigt i fragila stater eftersom ländernas egna institutioner ofta saknar den kapacitet som behövs och få nationella resurser finns att tillgå. UNDP har en viktig samordnande roll vad gäller FN:s fredsbyggande verksamhet i dessa länder och verkar som brygga mellan det humanitära stödet och det utvecklingsbistånd som syftar till att stödja framväxten av bärkraftiga institutioner i konflikttrabbade och sviktande stater.

Ebolaepidemin är ett exempel på en kris som drabbade redan utsatta länder som Liberia och Sierra Leone hårt. Många FN-organ, inte minst Unicef, WHO och WFP, gjorde avgörande insatser för att bekämpa epidemin. Det svenska stödet till UNDP bidrog bl.a. till att organisationen kunde administrera utbetalningarna till över 20 000 hälsoarbetare utan vilkas insatser epidemin hade skördat

många fler offer. Erfarenheterna från samarbetet under epidemin har bidragit till att utveckla FN-systemets kapacitet att arbeta med krishantering i sviktande stater.

Även UN Women spelar en viktig roll i arbetet för värnad mänsklig säkerhet och Sverige stödjer dess arbete att bistå länder med att ta fram nationella handlingsplaner för att stoppa och förebygga våld mot kvinnor och genomföra FN:s säkerhetsrådsresolution 1325. UN Women spelar också en viktig roll på det normativa området och fungerar som en global knutpunkt för kunskap. Det svenska stödet till UN Women har bl.a. bidragit till en global granskning av implementeringen av resolution 1325.

Världsbanken är ytterligare en viktig aktör på området och dess fond för de fattigaste länderna, IDA, har sedan flera år tillbaka ett särskilt fokus på sviktande stater, något som Sverige aktivt har arbetat för att stärka. Alla landstrategier för sviktande stater som Världsbanken har antagit under året har varit jämställdhetsintegrerade och innehållit analyser om drivkrafterna bakom sårbarhet och konflikt. Särskilda analyser med fokus på jobbskapande har initierats i arbetet med flera sviktande stater. FN och Världsbanksgruppen har stärkt koordineringen på land- och regional nivå i sviktande stater och har två pilotprogram (i Centralafrikanska Republiken och Sierra Leone) för fredsbyggande med syfte att stödja länderna i att genomföra program och resultatuppföljning genom *New Deal*.

Resultat av EU:s utvecklingsarbete

EU:s freds- och stabiliseringsinstrument (IcSP) är ett centralt verktyg i de externa insatserna och kan användas för att reagera på kriser som kräver en snabb respons. Under 2015-2016 användes instrumentet bl. a. för krishanteringsinsatser i Ukraina, Georgien, Etiopien, Centralafrikanska Republiken, Burundi, Libyen, Pakistan och mot Daesh globala terror. Instrumentet ska bidra till ett långsiktigt fredsbyggande genom kapacitetsutveckling för civilsamhället, rättsväsende och internationell medling. IcSP har under året gett stöd till medling och dialoginsatser i bl. a. Tanzania, Sri Lanka, Nigeria, Libyen, Syrien och Somalia.

Tabell 2.14 Indikatorer i urval: Mänsklig säkerhet och frihet från våld

Indikatorer	Institution	Utfall 2013	Utfall 2014	Utfall 2015	Kommentar
Utveckling mot förväntade strategieresultat:	Sida	-			Sidas bedömning; andel av samtliga förväntade strategieresultat på området
I riktning mot resultaten			40%	37%	
Delvis i riktning mot resultaten			53%	58%	
Ej i riktning mot resultaten			7%	5%	
Insatsportföljens genomförande:	Sida	-			Sidas bedömning; andel av samtliga förväntade strategieresultat på området
Enligt plan			80%	84%	
I huvudsak enligt plan			13%	16%	
Ej enligt plan			7%	0%	
Antal insatser som har fred och säkerhet som huvudsyfte	Sida				
som delsyfte		11 %	11%	10%	
		23 %	24%	26%	
Antal länder där Unicef har bidragit till att data om våld mot och utnyttjande av barn löpande samlas in och publiceras	Unicef	-	25	30	Sveriges andel av totalt kärnstöd 2015: ca 5%
Antal lokalsamhällen som mottagit stöd av UNFPA och som därefter tillkännagivit att de tar avstånd från könsstymning (kumulativt)	UNFPA	2 538	13 568	2 920	Sveriges andel av totalt kärnstöd 2015: 14,4%
Antal personer som direkt dragit nytta av EU-finansierade program syftande till att stödja civil fredsbyggnad i post-konfliktsituationer och/eller förebyggande av konflikt	EU	-	-	651 000	

Analys

Under året har antalet våldsamma konflikter ökat och flera har eskalerat. Den negativa utvecklingen har framförallt skett i Mellanöstern och Nordafrika där särskilt Syrien, Irak och Libyen har drabbats av ökade våldsamma konflikter, terrorism och inbördeskrig. Detsamma gäller Ukraina. Ett tecken på ökande våldsamma konflikter är att antalet flyende och internflyktingar ökat snabbt. Förekomsten av könsrelaterat våld har nått höga nivåer och kvinnors deltagande i fredsprocesser fortsätter att vara lågt.

Att säkerställa ett långsiktigt engagemang för freds- och statsbyggande, samt att systematiskt stärka det konfliktförebyggande arbetet och känsligheten för hur biståndet kan påverka konflikter utgör utmaningar. Uppbyggnad av stater kräver långsiktigt engagemang. Erfarenheterna visar även på vikten av att arbeta med känsliga frågor som försoning, säkerhetssektorreform och institutionsbyggande i kombination med en nära politisk dialog med samarbetslandet. Grundorsakerna till konflikt är oftast politiska vilket kräver politiska lösningar.

Sammantaget bedömer regeringen att Sveriges utvecklingssamarbete på området har bidragit till att minska länders och individers sårbarhet för

konflikt och återfall i konflikt, ökat mänsklig säkerhet och minskat könsrelaterat våld och därmed bidragit till bättre levnadsvillkor för en stor mängd människor som lever i utsatta miljöer.

Räddande av liv, lindrad nöd och upprätthållen mänsklig värdighet

De humanitära behoven växte ytterligare under 2015. Vid årets slut uppgick FN:s humanitära appell till nära 20 miljarder US dollar riktade till 90 miljoner nödställda – appellen utgjorde en rekordnivå för tredje året i rad. Av de humanitära kriserna hade fyra femtedelar sin bakgrund i konflikter. Ett flertal av dessa kriser var utdragna till sin karaktär och hade ofta regionala konsekvenser genom konfliktspridning och flyktingströmmar. Samtidigt som det humanitära systemet måste hantera dessa kriser fortgår arbetet med att svara upp mot naturkatastrofer och försöka minska konsekvenserna av dessa.

Sveriges humanitära bistånd fördelas utifrån behov och styrs av humanitära principer om humanitet, opartiskhet, neutralitet och oberoende. Under 2015 uppgick det humanitära

biståndet till drygt fem miljarder kronor, varav Sida disponerade 57 procent för land- och projektstöd, medan UD disponerade 43 procent för kärnstöd till multilaterala organisationer med humanitär verksamhet.

Resultat av det bilaterala utvecklingssamarbetet

Det bilaterala stödet för att rädda liv, lindra nöd och upprätthålla mänsklig värdighet kanaliseras genom strategin för humanitärt bistånd. Strategin innehåller förväntade resultat om bl.a. ökad respekt för internationell humanitär rätt, förbättrad humanitär samordning i fält och stärkt nationell kapacitet att möta humanitära behov. Utvecklingen har genomgående gått i önskvärd riktning för dessa och insatsportföljerna har kunnat genomföras enligt plan.

Biståndet har resulterat i att krisdrabbade människor fått skydd, mat, hälsovård och grundläggande förnödenheter i bl.a. Syrien, Sahel-regionen, Sydsudan, Jemen, DR Kongo, Irak, och Somalia. I t.ex. Sydsudan bidrog biståndet till att 459 000 barn vaccinerades mot mässlingen, drygt 944 000 människor fick tillgång till hälsoinrättningar, 23 000 barn fick psykosocialt stöd, 30 000 akut undernärda barn fick behandling samt till att undernäring förebyggdes hos 55 000 barn, gravida och ammande kvinnor genom att de fick nutritionstillskott. Vidare gavs bättre möjlighet till utbildning och över en halv miljon krisdrabbade människor fick tillgång till basala förnödenheter och försörjningsstöd i form av grödor, jordbruksverktyg, fiskeredskap och livsmedel.

I Syrien och dess grannländer Jordanien, Libanon och Irak fick 2,3 miljoner respektive 1,8 miljoner människor tillgång till hälsoinrättningar samt vatten och sanitet. Sverige har också gett stöd till svårfinansierade sektorer såsom palestinska flyktingar som drabbats av Syrienkrisen och oförutsägbara behov som vattenbrist i Libanon och kall vinter i Jordanien.

I Somalia bidrog det svenska stödet bl.a. till att 200 000 barn, gravida och ammande kvinnor fick behandling mot undernäring, att 50 000 barn fick bättre möjlighet till utbildning samt att 125 000 barn och kvinnor vaccinerades.

Resultat av det multilaterala utvecklingssamarbetet

Till viktiga resultat på området bidrar bl. a. UNHCR, WFP, ICRC och FN:s fond för katastrofbistånd CERF. Sverige bidrar aktivt till utvecklandet av dessa organisationer genom att i

deras respektive styrelser driva av Sverige prioriterade frågor, såsom stärkt humanitär samordning, tillvaratagandet av lokala aktörers möjlighet att bidra till humanitära responser och bättre förståelse för män och kvinnors skilda behov i humanitära kriser.

För WFP var Sveriges viktigaste prioritet att organisationen stärkte sin förmåga att planera och allokera resurser utifrån humanitära behov, d.v.s. att WFP utför sin kärnverksamhet, livsmedelsbistånd i krislägen, på ett effektivt och hållbart sätt. WFP har utfört denna uppgift trots ett svårt finansiellt läge. Andra prioriteringar för Sverige var att WFP ytterligare skulle beakta det humanitära skyddsperspektivet liksom stärka jämställdhetsperspektivet i sin verksamhet. WFP:s styrelse, där Sverige ingår, antog en förbättrad jämställdhetspolicy som nu genomförs i organisationen. WFP gav stöd till sammanlagt 76,7 miljoner människor i 81 länder med livsmedelsassistans. I konflikt- eller katastrofdrabbade länder lyckades WFP bemöta fel- och undernäringssproblem hos 5,6 miljoner människor – 40 procent fler än året dessförinnan.

UNHCR stöttade 460 insatser i 30 länder, framförallt i Europa och Afrika. Totalt gav UNHCR stöd till 12,3 miljoner människor på flykt, 37,4 miljoner internflyktingar och hjälpte 115 800 återvändande att återintegreras. 89 procent av de som uttryck att de frivilligt velat återvända till sitt hemland har fått stöd av UNHCR att återvända. Med UNHCR arbetar Sverige för att bistå flyktingar, internflyktingar och statslösa. Traditionellt handlar nödhjälpen om tak över huvudet, skydd, mat, hälsovård och utbildning. På senare år har dock Sverige intensifierat samarbetet med UNHCR när det gäller att finna och stödja hållbara lösningar för människor som flyr i form av frivilligt återvändande, lokal integration, eller vidarebosättning till tredjeland. I takt med att flyktingkriser tenderar att bli allt mer utdragna är det viktigare än någonsin att finna långsiktiga lösningar på flyktingkriser så att människor inte låses fast i läger, utan tillgång till eget uppehälle eller ljusnande framtidsutsikter.

Genom direkt stöd till UNHCR:s projekt för hållbara lösningar bidrog Sverige till att identifiera, planera och utveckla fleråriga strategier för lösningar i 22 länder. Syftet i detta första skede har varit att ta fram exempel på hur lokala flyktingkriser kan lösas framgångsrikt, för

att på så sätt bidra till ett skifte i synen på flyktingar från börda till resurs.

Sverige var även pådrivande i globala reformfrågor rörande det humanitära responsystemet som helhet. Konkret bidrog Sverige bl. a. till genomförandet av den humanitära reformen, som syftar till bättre samordning, stärkt ledarskap och tydligare möjlighet till ansvarsutkrävande i fält.

Sverige har även fortsatt att driva utvecklingen av den centrala humanitära resolutionen i FN:s generalförsamling genom att samordna förhandlingarna. Resolutionen är ett grunddokument som varje år bekräftar global konsensus kring de humanitära principerna och som lyfter fram viktiga prioriteringsområden. Resolutionen fick 2015, delvis tack vare Sverige, flera viktiga tillägg, bl. a. rörande sexuell och reproduktiv hälsa, lokala aktörers medverkan i krishantering, och närmare samverkan mellan det humanitära biståndet och utvecklingsaktörer.

Resultat av EU-biståndet

Genom att tillhandahålla humanitärt bistånd bidrar EU till att rädda liv och minska mänskligt lidande till följd av krig, konflikter, naturkatastrofer och andra kriser.

Utöver de 28 EU-staternas bilaterala humanitära bistånd ger kommissionen, genom generaldirektoratet för humanitärt bistånd och civilskydd, humanitärt bistånd som finansieras av

EU:s budget. Mer än en tredjedel av världens humanitära bistånd 2014 kom från EU, varav över två tredjedelar från medlemsstaterna bilateralt. Detta bekräftar EU:s ställning som världens största givare av humanitärt bistånd.

EU (kommissionen och medlemsstater) bidrog med humanitär hjälp till närmare 121 miljoner människor i mer än 80 länder varav 45 procent länder i Afrika. Omfattande hjälp gavs också till Mellanöstern – främst Syrien och dess grannländer.

EU:s humanitära bistånd är behovsbaserat och man arbetar med att bättre länka humanitärt bistånd med långsiktig återuppbyggnad och utvecklingsinsatser. Även samordningen och samarbetet mellan humanitärt bistånd och civilskydd har fortsatt. Under året antogs rådsslutsatser om gemensamma principer för kontantbaserat stöd med många användningsområden som svar på humanitära behov. I september presenterade kommissionen rekommendationer på det humanitärpolitiska området inför världstoppmötet om humanitära frågor i maj 2016 och i december antogs processrelaterade rådsslutsatser om världstoppmötet. Sverige fortsatte under året att verka för ett stärkt samarbete mellan EU:s humanitära bistånd och FN, respekt för de humanitära principerna och jämställdhetsintegrering i EU:s humanitära insatser.

Tabell 2.15 Räddande av liv, lindrad nöd och upprätthållen mänsklig värdighet

Indikator	Institution	Utfall 2013	Utfall 2014	Utfall 2015	Kommentar
Utveckling mot förväntade strategieresultat:	Sida	-			
I riktning mot resultaten			100%	100%	
Delvis i riktning mot resultaten			0%	0%	
Ej i riktning mot resultaten			0%	0%	
Insatsportföljens genomförande:	Sida	-			
Enligt plan			100%	100%	
I huvudsak enligt plan			0%	0%	
Ej enligt plan			0%	0%	
Antal undernärda barn som fått speciella näringstillskott	WFP	7,8 miljoner	7,3 miljoner	7,6 miljoner	Sveriges andel av totalt kärnstöd 2015: 15,5%
Antal nödlidande människor som fått tillgång till rent vatten och sanitet	ICRC	28,7 miljoner	26,2 miljoner	31 miljoner	Sveriges andel av totalt kärnstöd 2015: 4,4%
Antal nödlidande människor som mottagit förnödenheter	ICRC	3,5 miljoner	3,8 miljoner	5,2 miljoner	Sveriges andel av totalt kärnstöd 2015: 4,4%
Antal nödlidande människor som har fått tillgång till primärvård (i genomsnitt/månad)	ICRC	8,2 miljoner	6,2 miljoner	6 miljoner	Sveriges andel av totalt kärnstöd 2015: 4,4%
Antal nödlidande människor som mottagit försörjningsstöd					Sveriges andel av totalt kärnstöd
	WFP ¹	7,9 miljoner	8,9 miljoner	9,6 miljoner	15,5%
	ICRC	8,1 miljoner	5,3 miljoner	3,3 miljoner	4,4%
	UNRWA	-	0,3 miljoner	0,25 miljoner	5,8%
Antal länder med nya eller uppdaterade strategier för skydd mot sexuellt och könsbaserat våld ²	UNHCR	-	-	43	Sveriges andel av totalt kärnstöd 2015: 15,5%
Antal människor möjliga att hjälpa inom 72 timmar i en nödsituation	UNHCR	-	-	600 000	Sveriges andel av totalt kärnstöd 2015: 15,5%
Antal personer som saknar livsmedelstrygghet som fått stöd genom sociala transföringar.	EU	-	-	988 000	

¹ Kontant- eller kupongbaserat försörjningsstöd i syfte att tillgodose livsmedelsbehov. Totalt assisterades 76,7 miljoner människor av WFP.

² Denna och följande indikator är ny för 2015 och tidserie saknas därför.

Analys

Den humanitära sektorn är pressad. FN:s humanitära appell har mer än fördubblats sedan 2012 och har ökat femfaldigt på tio år. Det humanitära systemets resurser har inte ökat i samma takt; år 2015 uppgick finansieringsgraden till 55 procent. Konsekvensen av detta är att det långsiktiga planeringsarbetet blir lidande då organisationerna måste prioritera de absolut mest akuta behoven. Förebyggande arbete blir eftersatt vilket kan leda till att behoven på sikt ökar ytterligare. Vidare minskar kostnads-effektiviteten eftersom man inte kan dra nytta av skalfördelar vid upphandlingar. En allt större del av de humanitära insatserna sker också i s.k. komplexa kriser, karaktäriserade av väpnad konflikt, begränsat tillträde och bristande respekt för hjälparbetare. Under året blev ett stort och ökande antal humanitära arbetare dödade, kidnappade eller allvarligt skadade i

tjänsten. Inte sällan hindras humanitära arbetare från att nå nödställda av parter i konflikter, eller av riskerna förknippade med att verka i ett visst område.

Dessa hinder att nå världens mest utsatta ligger till stor del bortom de humanitära aktörernas kontroll. Trots utmaningarna – att årligen rädda liv och lindra nöd för över 100 miljoner nödställda individer i några av världens mest utmanade kontexter – levererar det humanitära responssystemet klart tillfredsställande resultat. Genom en kombination av flexibla kärnstöd och strategiskt riktade stöd genom Sida har Sverige bidragit till att miljontals av världens mest utsatta människor har fått stöd i samband med konflikter, naturkatastrofer eller utdragna kriser.

Förbättringar kan ske inte minst inom humanitär samordning, säkerställandet av mer tillförlitliga behovsbedömningar och närmare

samverkan med utvecklingssektorn. Sverige har drivit dessa frågor aktivt, inte minst inför 2016 års humanitära toppmöte.

Utvärdering och lärande

Expertgruppen för biståndsanalys (EBA) har publicerat nio analyser och utvärderingar för att bidra till kunskap om utveckling och utvecklingssamarbete.

Utvärderingar som resulterat i ny kunskap och underlag för beslut har också genomförts av Sida och många av Sidas samarbetspartners som en del av den ordinarie verksamheten.

Inom ramen för strategin för kapacitetsutveckling och utbyten har Sida vidare utbildat svenska biståndsaktörer. Under 2015 anordnade Sida 76 utbildningstillfällen med 682 deltagare. Vidare har Sveriges kapacitet att bedriva ett effektivt bistånd på sikt stärkts genom att man gett unga svenskar möjlighet att praktisera och arbeta inom biståndet genom diverse program.

2.4.3 Sammanfattande analys

Utvecklingen i Sveriges samarbetsländer har i många fall varit positiv, vilket bl.a. reflekteras i uppföljningen av millenniemålen. Flera sociala indikatorer har gått i rätt riktning och biståndsberoendet i många länder sjunker. Samtidigt kvarstår stora problem särskilt i svaga och konflikttrubbade stater. Flera humanitära kriser förvärrades under året och antalet som flyr till följd av konflikter, naturkatastrofer och fattigdom har ökat kraftigt.

Regeringen bedömer att det svenska utvecklingssamarbetet har bidragit till den positiva utvecklingen i många länder, och till att dämpa den negativa utvecklingen i andra.

Utvecklingssamarbetet har bidragit till såväl direkta förbättringar av levnadsvillkoren för människor som lever i fattigdom och förtryck, som till långsiktig förändring, genom t.ex. stärkta institutioner, ändrad lagstiftning, nya kontaktytor och förändrade attityder. I krishärdar har det humanitära biståndet bidragit till att rädda liv och lindra omedelbar mänsklig nöd. Särskilt torde utvecklingssamarbetet ha gjort skillnad för kvinnor och flickor som är den uttryckliga målgruppen för en stor del av biståndet.

Resultaten har uppnåtts genom såväl riktade insatser som genom integrering mål för utvecklingssamarbetet samt genom dialog. Sveriges systematiska påverkansarbete inom multilaterala organisationer, EU och gentemot andra aktörer har gett genomslag inom av Sverige prioriterade områden som miljö och klimat, jämställdhet och SRHR. Sveriges har också satt avtryck i den nya utvecklingsagendan.

I de bilaterala strategierna anges förväntade resultat. Insatsportföljerna för att realisera dessa har nästa genomgående kunnat genomföras helt eller huvudsakligen enligt plan (53 respektive 45 procent). Utvecklingen har gått helt eller delvis i riktning mot det stora flertalet förväntade resultat (40 respektive 52 procent). Detta är något lägre siffror än för föregående år. Bidragande till detta har varit att flera nya strategier antogs under 2014/15 vilka varit i en uppstartsfas, samt minskat finansiellt utrymme inom vissa strategier. Det är ännu för tidigt att avgöra hur det kommer att speglas i måluppfyllelsen vid strategiperiodernas slut.

Svenskt bistånd kan dock endast påverka den globala utvecklingen i begränsad utsträckning. Detta syns särskilt tydligt på området demokrati och mänskliga rättigheter där det även finns starka motkrafter. Det bör också påminnas om att det svenska utvecklingssamarbetet, om än betydelsefullt i sitt sammanhang, ofta är litet sett i relation till andra finansiella resurser och faktorer som påverkar utvecklingen.

På insatsnivå pekar utvärderingar oftast på en hög uppfyllelse av närliggande projektmål. Det finns dock ett fortsatt behov av att studera utvecklingssamarbetets långsiktiga effekter.

I den uppföljning som OECD DAC gjorde 2015 av svenskt utvecklingssamarbete beskrivs Sverige som en global ledare som aktivt varit med att forma den globala utvecklingsagendan. Man lyfter särskilt fram Sveriges roll i diskussionerna om multilaterala organisationers finansiering samt att Sverige har blivit en allt viktigare spelare på det humanitära området. Bland annat konstateras att Sverige ligger i framkant vad gäller att länka humanitärt stöd med långsiktig utveckling.

Erfarenheter från 2015 bekräftar att ett bra bistånd kräver långsiktighet i kombination med flexibilitet, proaktivitet samt god kunskap om den lokala kontexten. Ett holistiskt arbetssätt har visat sig värdefullt och i redovisningen har getts ett antal exempel på kopplingar och

synergier mellan olika tematiska områden. Även Sveriges samarbete på multilateral, bilateral och regional nivå är kompletterande och skapar även det synergier. Vidare har innovativa metoder inom biståndet och kontinuerlig utveckling av dessa haft betydelse.

Inom det multilaterala utvecklingssamarbetet har kärnstöden visat sig vara särskilt viktiga. T.ex. har de gett de humanitära aktörerna möjlighet att svara snabbt och effektivt på kriser, utan att behöva vänta på projektspecifika givarbidrag, och de har gett möjlighet att allokera resurser dit behoven varit som störst, oavsett om det varit en massmedialt uppmärksammas kris eller inte.

Utmaningar som påverkat utvecklingssamarbetet och dess resultat har omfattat konflikter och katastrofer i samarbetsländerna (såsom Syrienkriget och ebola-utbrottet i Västafrika) och politiska eller andra förändringar i den lokala kontexten. Ett annat problem har varit svaga och instabila institutioner i samarbetsländerna. Minskat programstöd från andra givare och bristande givarsamordning har ibland även det utgjort utmaningar. Erfarenheterna från året bekräftar att de grundläggande principerna för biståndseffektivitet är fortsatt centrala för ett effektivt utvecklingssamarbete.

2.5 Politikens inriktning

I september 2015 antog världssamfundet Agenda 2030. Tillsammans med klimatavtalet från Paris och slutdokumentet från konferensen om utvecklingsfinansiering (Addis Ababa Action Agenda, AAAA) utgör agendan en ny global och gemensam utgångspunkt för arbetet med hållbar utveckling och fattigdomsminskning. Sverige ska vara ledande i genomförandet av Agenda 2030 och i utvecklingspolitikens bidrag till agendan. Agendan ligger till grund för det policyramverk som kommer att beskriva inriktningen för svenskt utvecklingssamarbete och humanitärt bistånd som regeringen presenterar under 2016.

Den nya globala agendan betonar att olika politikområden är sammanlänkade. Ekonomiska, sociala och miljömässiga förhållanden och processer är principiellt lika viktiga och måste vägas in vid varje betydande beslut. Den nystart

som regeringen genomför av politiken för global utveckling (PGU) syftar till att alla svenska politikområden, inklusive biståndet, gemensamt bidrar till att de globala målen nås såväl nationellt som globalt. Samtliga departement ska nu utifrån handlingsplaner förstärka sitt arbete med PGU (se skr. 2015/16:182). Agenda 2030 är ambitiös, men det finns områden där regeringen vill gå betydligt längre, områden så som främjande av demokrati, respekt för mänskliga rättigheter och jämställdhet.

En nationell delegation har inrättats för att stödja och stimulera arbetet med Sveriges genomförande av Agenda 2030. Det innefattar Sveriges agerande både för att genomföra agendan nationellt och för att, bl. a. genom samstämmighetspolitiken och utvecklingssamarbetet, bidra till det globala genomförandet av agendan. I uppdraget ingår att senast den 1 mars 2017 lämna ett förslag till en övergripande handlingsplan för Sveriges genomförande av agendan. Delegationen ska även förankra och stödja genomförandet av agendan genom dialog med kommuner, myndigheter, den privata sektorn, arbetsmarknadens parter, civilsamhällsorganisationer, forskarsamhället, ungdomsorganisationer och andra relevanta aktörer. Ett 80-tal myndigheter har fått uppdrag i arbetet. Sverige verkar även genom EU, inte minst genom EU:s omfattande utvecklingssamarbete, FN och andra multilaterala organisationer för ett ambitiöst genomförande av agendan. I januari 2017 tar Sverige plats i FN:s säkerhetsråd och kommer att föra en engagerad politik för internationell fred och säkerhet. Att investera i fredsbyggande och konfliktförebyggande är ett effektivt sätt att främja hållbar utveckling och bekämpa fattigdom och förtryck. Svenskt kunnande och svenska erfarenheter från ett omfattande utvecklingssamarbete kommer att vara viktigt för att främja synergier mellan säkerhet och utveckling.

Omvärld och perspektiv inom utvecklingssamarbetet

Omvärlden förändras och svenskt utvecklingssamarbete omformas för att möta nya utmaningar. Trots att fattigdomen minskar i världen är den fortfarande både utbredd och djup. Regeringen ser en rad oroande trender som riskerar att omintetgöra många av de framsteg

som har gjorts. Antalet krig och konflikter liksom de humanitära behoven ökar. Omkring 1,4 miljarder människor, liksom en allt större andel av världens extremt fattiga, lever i konfliktdrabbade och sviktande stater. Särskilt allvarlig är situationen för kvinnor och flickor.

Klimatförändringarna är idag en realitet. De effekter vi ser i form av exempelvis höjd havsnivå, längre värmeperioder, försämrad livsmedelstrygghet och vattentillgång drabbar i synnerhet människor som lever i fattigdom och deras åtnjutande av de mänskliga rättigheterna. Samtidigt är miljöproblemen stora i många låg- och medelinkomstländer. Fattiga småbrukare, oftast kvinnor, och deras familjer är bland de mest sårbara.

Arbetslöshet, en låg grad av formell sysselsättning, osäkra anställningsförhållanden och undermåliga arbetsvillkor är också viktiga orsaker till fattigdom. Att kunna organisera sig och förhandla kollektivt är centralt för att förbättra villkoren på arbetsmarknaden.

En mycket oroväckande utveckling syns också vad gäller mänskliga rättigheter, demokrati och rättstatens principer. Sedan 2012 har 60 länder genomfört eller föreslagit åtgärder som gör det svårare för civilsamhällets organisationer, journalister och människorättsförsvarare att verka, granska makten och hålla beslutsfattare till svars. Avsaknad av fria och rättvisa val, övergrepp mot och systematisk diskriminering av kvinnor och flickor, internetcensur, svag pressfrihet samt bristande rättssäkerhet är allvarliga problem. Jämställdhet och alla kvinnors och flickors fulla åtnjutande av de mänskliga rättigheterna är ett mål i sig men även en förutsättning och ett centralt medel för en ekonomisk, social och miljömässigt hållbar utveckling och minskad fattigdom.

Svenskt utvecklingssamarbete ska utgå från utmaningar som hindrar utveckling, men också tillvarata de viktiga drivkrafter som finns för utveckling liksom det mervärde Sverige kan tillföra. Regeringen har en mångdimensionell syn på fattigdom. Det betyder att fattigdom inte enbart innebär brist på materiella tillgångar, utan även brist på makt och inflytande över individens egen situation, valmöjligheter och respekt för mänskliga rättigheter. Sveriges utvecklingssamarbete tar därför sin utgångspunkt i och präglas av fattiga människors perspektiv på utveckling och av ett rättighetsperspektiv som innebär att de

mänskliga rättigheterna och demokrati ska ses som grundläggande för utveckling. Dessa båda perspektiv ska vara utgångspunkt för analys och genomgående integreras i svenskt utvecklingssamarbete.

Mot bakgrund av utvecklingen i omvärlden ser regeringen behov av att, vid sidan om fattigdoms- och rättighetsperspektiven, fullfölja integrationen av ytterligare tre perspektiv i det svenska biståndet: konfliktperspektiv, jämställdhetsperspektiv samt miljö- och klimatperspektiv. Dessa totalt fem perspektiv är tätt sammankopplade med varandra. De ska omhändertas genomgående i analys, planering, genomförande och uppföljning av utvecklingssamarbetet. Genom att integrera dessa perspektiv inom alla områden i svenskt utvecklingssamarbete stärks förutsättningarna för att bidra till det övergripande målet: att skapa förutsättningar för bättre levnadsvillkor för människor som lever i fattigdom och förtryck.

Utvecklingssamarbetets inriktning 2017

Regeringen betonar särskilt följande aspekter inför 2017.

Fredliga och inkluderande samhällen

Svenskt bistånd till sviktande och konfliktdrabbade stater ska öka. Det våld och de konflikter vi ser idag, visar hur tätt sammankopplad kampen för fred är med kampen mot fattigdom och hunger. I Syrien har konflikten dragit ned många miljoner människor i fattigdom. Regeringens fokus på freds- och statsbyggande syftar till att komma åt grundorsaker till konflikt och sårbarhet. Regeringen gör nu en fredsinvestering och satsning på fredsdiplomati som ska stärka synergierna mellan utvecklingssamarbetet, politisk dialog och medling. För att stärka genomslaget för denna satsning förstärks den svenska kapaciteten för fredsdiplomati i vissa utvalda låg- och medelinkomstländer i konflikt- och postkonfliktsituation. Politiken för att bygga fred och förebygga konflikt ska baseras på en helhetssyn på såväl orsaker till som lösningar på konflikter. Under 2017 avser regeringen presentera en ny strategi som samlar och förstärker de tematiska insatserna för fredliga och inkluderande samhällen. Sverige ska bidra till att sviktande och konfliktdrabbade länder får

möjlighet att uppnå målen i Agenda 2030, bl.a. inom ramen för den Internationella dialogen för freds- och statsbyggande, där ministern för internationellt utvecklingssamarbete och klimat är medordförande. Sverige kommer under 2017 att öka bidragen till civila krishanteringsinsatser, framför allt i länder där Sverige har ett stort engagemang i övrigt. Insatser för att främja produktiv sysselsättning med anständiga arbetsvillkor är av särskild vikt för att förbättra utsatta människors levnadsvillkor och motverka återfall i konflikt.

Regeringen kommer att ge fortsatt uppmärksamhet åt arbetet med genomförandet av principerna för The New Deal for Fragile and Conflict Affected States i Liberia, Somalia, Afghanistan och DRK. New Deal utgör en central plattform för politisk dialog för ett effektivare arbete i sviktande och konfliktdrabbade stater.

Sverige ska under 2017 stärka sitt stöd till fredsansträngningar i Afghanistan och Syrien, med särskilt fokus på kvinnor som fredsaktörer, bl. a. genom det kvinnliga medlingsnätverket.

En inkluderande politik och kvinnors inflytande och meningsfulla deltagande, som fredsaktörer och medlare i fredsprocesser, är centralt. Sveriges nationella handlingsplan för FN:s säkerhetsrådsresolutioner om kvinnor, fred och säkerhet kommer att operationaliseras i tolv fokusländer. Fokusländerna har valts ut på basis av behov, svensk närvaro och kapacitet hos ambassaden. Ungdomars aktiva deltagande i fredsbyggande måste stärkas, och Sverige ska i sitt konfliktförebyggande arbete bidra till att genomföra säkerhetsrådsresolution 2250 om ungdomar, fred och säkerhet. Regeringens fredsinvestering inkluderar även ökade insatser på området nedrustning och icke-spridning. Klimatförändringar och miljöförstöring kan bidra till konflikter, något som ökar kraven på förbättrad och förstärkt hållbar förvaltning av naturresurser, förbättrad integration och breddad ansats i planeringen av freds- ansträngningar och miljöarbete.

Sveriges regionala strategi för Syrienkrisen för perioden 2016-2020 syftar till ett långsiktigt och strategiskt förhållningssätt till Syrienkrisen och dess konsekvenser för angränsande länder. Fokus läggs bl. a. på att bygga resiliens hos både den syriska befolkningen och värdsamhällen i Syriens grannländer i form av ökade försörjningsmöjligheter och stärkt kapacitet att

tillhandahålla grundläggande samhällstjänster. Situationen i Palestina försämrats succesivt. Sverige fortsätter att stödja palestinskt statsbyggande samt möjligheten för palestinier att leva och bo kvar i sitt land genom långsiktigt utvecklingssamarbete och humanitärt bistånd, som bl. a. syftar till demokratisering, ökad jämställdhet och respekt för mänskliga rättigheter. Utvecklingen i Irak präglas av svåra säkerhetsmässiga, ekonomiska och humanitära utmaningar. Förutom humanitärt stöd till landets många internflyktingar stödjer Sverige insatser för att stabilisera områden som befrias från Daesh och stärka kvinnors rättigheter. För att samla och stärka det svenska engagemanget i Irak avser regeringen under 2016 att påbörja beredningen av en ny flerårig strategi för långsiktigt utvecklingssamarbete med Irak från 2017.

I Myanmar befinner sig fredsprocessen i en nystartsfas. Sverige betonar fortsatt fredsbyggande på gräsrotsnivå genom civila samhället. Kvinnor och etniska minoriteter utgör huvudsaklig målgrupp för Sveriges stöd. Säkerhetsläget i Afghanistan är fortsatt oroande och ökar behovet av ett långsiktigt och effektivt bistånd. Länken till det humanitära stödet ska stärkas. Den ryska aggressionen mot Ukraina fortsätter att utgöra ett allvarligt hot mot Ukrainas utveckling. Sverige kommer att fullfölja insatser för fredskapande och återuppbyggnad i Ukraina.

Fredsprocessen i Colombia är ett unikt tillfälle att bidra till ökad jämställdhet och till strukturella förändringar som långsiktigt säkerställer kvinnors inflytande och deltagande inom politik, ekonomi och samhällsliv.

Liberia har sedan 2003 tagit betydande steg i demokratisk riktning. Samtidigt kvarstår många av de grundläggande konfliktorsakerna, såsom maktkoncentration och svaga demokratiska institutioner. Den nya strategin för Liberia, som antogs 2016, betonar freds- och statsbyggande bl. a. genom stöd till decentralisering, ökad jämställdhet och förbättrade villkor för fattiga människor.

Humanitärt bistånd och en stärkt länk till långsiktigt utvecklingssamarbete

Under 2017 ska Sverige fortsatt inta en ledande roll vad gäller humanitärt bistånd, både med avseende på finansiering och policyutveckling. De humanitära behoven ökar och de pågående

kriserna är komplexa. Under 2017 kommer uppföljningen av World Humanitarian Summit (WHS) och genomförande av toppmötets slutsatser vara centralt. Viktigt blir att prioritera flexibel humanitär finansiering, bekräfta de humanitära principerna, främja internationell humanitär rätt, samt fortsatt fokusera på genusfrågor och skyddsfrågor. Särskilt fokus ska läggas på genomförandet av den s.k. Grand Bargain om ett mer effektivt, transparent och flexibelt humanitärt bistånd, som fastlogs vid WHS. Sverige ska fortsätta arbeta för att stärka länken mellan humanitärt och långsiktigt utvecklingsamarbete.

Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer

Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer är förutsättningar för genomförandet av Agenda 2030 och en betydande del av svenskt bistånd. Mot bakgrund av den oroande utvecklingen på området avser regeringen under 2017 att ytterligare förstärka Sveriges arbete vad avser det krympande utrymmet för demokratins alla aktörer, så som civilsamhällets organisationer, kulturaktörer och fria media. Detta inkluderar förutsättningarna för anpassade, flexibla, innovativa, effektiva och hållbara former för stöd till ett civilsamhälle i omvandling. Journalisters och andra förändringsaktörers säkerhet och värnande av yttrandefriheten är centralt. Arbetet kommer att ske i enlighet med skrivelsen för mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer i utrikespolitiken. Förutsättningarna för arbetet med barns rättigheter ska fortsatt stärkas. Sverige kommer ha en ledande roll i det globala partnerskapet för att eliminera våld mot barn. Grupper och individer som diskrimineras på basis av bl. a. kön, ålder, könsidentitet och könsuttryck, sexuell läggning, funktionsnedsättning, etnisk tillhörighet och religion- eller annan trosuppfattning ska synliggöras.

Global jämställdhet

Jämställdhet och kvinnors och flickors egenmakt och rättigheter är ett mål i sig såväl som en förutsättning och ett medel för en hållbar global utveckling. Regeringen bedriver en bred feministisk utrikes- och utvecklingspolitik. För regeringen är det viktigt att stärka arbetet med jämställdhet, inklusive SRHR, så att mer av den svenska biståndsverksamheten når kvinnor och flickor. Kvinnors och flickors representation och

politiska deltagande och inflytande inom alla samhällsområden och på alla nivåer ska aktivt främjas, liksom medverkan i att förebygga och lösa konflikter och i att bygga fred efter konflikt. Vidare ska kvinnors och flickors ekonomiska egenmakt, inflytande och rättigheter, inklusive tillgång till resurser, och marknader samt utbildning fortsatt stödjas. Kvinnors och flickors fulla åtnjutande av sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter är en integrerad del av den feministiska utrikes- och utvecklingspolitiken och ska stärkas. Utvecklingsamarbetet ska stärka fokus på att förebygga och bekämpa alla former av könsrelaterat och sexuellt våld i alla miljöer och situationer. Pojkars och mäns roll och ansvar för jämställdhet ska stärkas.

Klimat, miljö och naturresurshantering

Klimatförändringarna är vår tids ödesfråga. Effekterna av klimatförändringarna, inte minst extrema väderförhållanden, och även av miljöförstöring slår hårdast mot kvinnor, flickor och pojkar som lever i fattigdom bl.a. eftersom de har små möjligheter till anpassning och ofta är direkt beroende av naturresurser. Klimatförändringar riskerar att fördjupa sociala och ekonomiska klyftor, vilket i sin tur kan leda till fler konflikter. Parisavtalet lägger grunden för ett långsiktigt och ambitiöst klimatarbete i världens alla länder. Avtalet innebär en skärpning av det globala temperaturmålet samt att anpassnings- och finansieringsarbetet stärks. Sveriges engagemang i den Gröna klimatfonden är fortsatt starkt, liksom i andra klimatrelaterade fonder och initiativ. Regeringen kommer under 2017 att fokusera på att stödja utvecklingsländer i genomförandet av deras nationella åtaganden (NDCs) under Parisavtalet. Det innefattar bl.a. stöd till klimatanpassning och utsläppsminskande insatser samt till kapacitetsutveckling. Den innefattar även stöd till att styra om offentliga och privata flöden från utsläppsintensiva och förorenande aktiviteter till förnybar energi och miljö- och klimatomfattig hållbarhet inklusive hållbar markanvändning samt till att tillvarata de ekonomiska möjligheter som följer. Sverige avser under 2017 ta särskilda initiativ för att främja gröna investeringar. Långsiktigt stöd till hållbart nyttjande av naturresurser, hållbar förvaltning av ekosystemtjänster inklusive kust- och havsområden, uppbyggnaden av hållbara energilösningar och hållbar stadsplanering

fortsätter att utgöra prioriterade områden för regeringens utvecklingssamarbete. Under 2017 kommer Sverige, inom ramen för det gemensamma FN-initiativet med Fiji, stå värd för en global konferens för att skapa ett system för uppföljning av SDG14 (hav och marina resurser).

Inkluderande och hållbar ekonomisk utveckling

Sveriges bistånd ska bidra till en mer inkluderande och hållbar ekonomisk utveckling. Lika ekonomiska och arbetsrelaterade rättigheter och möjligheter för kvinnor och män är centralt. Sverige ska verka för produktiv sysselsättning med anständiga arbetsvillkor och grundläggande social trygghet som en länk mellan ekonomisk utveckling, minskad fattigdom och tryggad livsmedelsförsörjning. Den sociala dialogen mellan arbetsmarknadens parter och regeringar ska främjas i linje med Global Deal som syftar till att globaliseringens fördelar ska komma alla till del: arbetstagare, arbetsgivare och samhällen. För att möjliggöra detta ska kunskap och metodik på området stärkas. Social trygghet är en mänsklig rättighet, ett verktyg för människor att nå sin fulla potential och kan stärka motståndskraften mot kriser, konflikter, negativ miljöpåverkan och klimatförändringar. Biståndet ska bidra till att låg- och medelinkomstländer kan dra nytta av en fri och rättvis regional och internationell handel för ekonomisk tillväxt och fattigdomsbekämpning. Hållbart företagande, och hållbara investeringar, bl. a. genom utveckling av institutioner, ekonomiska styrmedel, hållbar offentlig upphandling, förenklade handelsprocedurer och förebyggande av korruption, kan bidra med både resurser och kunskap till ett lands utveckling. Digitaliseringens potential ska tillvaratas. Svenskt bistånd ska vidare bidra till säkra och jämlika ägande-, arvs- och nyttjanderätter till mark och naturresurser, en hållbar utveckling inom jordbruk, skogsbruk och fiske samt av landsbygden. Ökad antibiotikaresistens är ett globalt hot. God djurhållning är här en nyckelfråga.

Sverige ska bidra till att stärka låg och medelinkomstländers inhemska resursmobilisering som ett sätt att stärka offentliga intäkter, ansvarsutkrävande och demokratisk utveckling.

Migration och utveckling

Utvecklingssamarbetet ska öka migrationens positiva utvecklingseffekter genom att bl. a. stödja migranternas bidrag till överföring av kunskap. Regeringen avser även utveckla arbetet för sänkta remitteringskostnader. Utvecklingssamarbetet ska även bidra till förbättrade levnadsvillkor och skydd av rättigheter för migranter och flyktingar som uppehåller sig utanför sina ursprungsländer, inklusive genom innovativa lösningar för tillgång till finansiella tjänster, samt stödja de värdsamhällen som tar emot migranter och flyktingar. Möjlighet att bättre och mer systematiskt integrera migration, dess potential och utmaningar inom ramen för fattigdomsanalyser ska tillvaratas. Synergierna mellan långsiktigt utvecklingssamarbete och humanitärt arbete behöver stärkas.

Svenskt utvecklingssamarbete ska vidare medverka till att förbättra livsvillkor i ursprungsländer för människor som lever i fattigdom, inklusive i konflikt- och postkonfliktsituationer, för att skapa alternativ till att migrera på grund av fattigdom, hunger eller annan utsatthet och ökade möjligheter för att återvända. Detta ska bl. a. ske genom att stärka och värna mänskliga rättigheter och försörjningsmöjligheter, genom konfliktförebyggande arbete samt genom att bidra till att hantera miljö- och klimatrelaterade hot. FN-toppmötet om flyktingar och migrationsströmmar och det amerikanska flyktingtoppmötet i september 2016 utgör tillfällen att verka för förbättrad global ansvarsfördelning. Som ett led i detta förstärker regeringen stödet till FN-systemet och relaterade organisationer både vad gäller humanitärt bistånd och för att exempelvis främja vidarebosättning av flyktingar.

Jämlik hälsa

Svenska insatser på hälsoområdet ska bidra till starka, hållbara och effektiva nationella hälsosystem och institutioner, vilket bl. a. är centralt för att kunna möta hälsohot från smittsamma sjukdomar och från antimikrobiell resistens (AMR). Sverige ska även verka för att säkerställa genomförande av det internationella hälsoreglementet (IHR).

Sverige ska också bidra till ökad insikt om kopplingar mellan hälsa och andra sektorer såsom säkerhet, miljö- och klimatutmaningar.

Jämställdhetsperspektivet är centralt och såväl kvinnors och flickors, som mäns och pojkars rättigheter ska ha en framträdande roll. Alla människors rätt till sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter ska försvaras, framförallt kvinnors och flickors rätt till fysisk integritet och rätt att bestämma över sin egen kropp, sexualitet, reproduktiv hälsa och barnafödande och tillgång till adekvat barn- och mödrahälsovård som också erbjuder säker och laglig abort. Ungdomars, kvinnors och mäns behov av exempelvis sexualundervisning och tillgång till preventivmedel ska lyftas fram. I detta sammanhang är också hbtq-personers åtnjutande av mänskliga rättigheter viktiga. Ett långsiktigt, brett, kunskaps- och rättighetsbaserat angreppssätt ska även prägla det fortsatta arbetet för att få stopp på spridningen av hivinfektion. Tillgång till vatten och sanitet genererar många positiva effekter för samhällsekonomin, människors hälsa och jämställdhet. Regeringen har åtagit sig att bidra till att 60 miljoner människor fram till 2030 ska få förbättrad tillgång till sanitet. Under 2017 kommer ytterligare steg tas för att Sverige ska infria detta löfte

Utbildning och forskning

Sverige ska bidra till att alla flickor och pojkar ska kunna fullgöra en avgiftsfri och likvärdig grundskole- och gymnasieutbildning av god kvalitet. Ett livslångt perspektiv på kunskap och lärande är centralt. Detta inkluderar en ökad vikt på barns tidiga lärande, före grundskolan, samt yrkesutbildning. Utbildning för hållbar utveckling är av vikt. Utbildningens roll i konflikt- och postkonfliktsituationer ska särskilt uppmärksammas. Svenskt utvecklingssamarbete bidrar till uppbyggnad av nationell forskningskompetens och forskningskapacitet genom stöd till hållbara system för forskarutbildning och forskning, särskilt i låginkomstländer. Detta stärker ägarskapet av det egna landets utveckling och är en förutsättning för kritisk samhällsdebatt.

Metodfrågor och verktyg i utvecklingssamarbetet inför 2017

Digitaliseringen har potential att förändra förutsättningarna för utveckling radikalt, genom att underlätta tillgång till information, kunskap,

offentliga och finansiella tjänster samt kontakter med marknader. Sverige ska verka för en minskad digital klyfta, bidra till stärkt respekt för mänskliga rättigheter på nätet och till stärkt konkurrens mellan aktörer genom stärkta institutioner och en effektiv lagstiftning. Väl fungerande och oberoende institutioner, procedurer och granskande instanser såsom fria medier är centrala för en hållbar och demokratisk utveckling. Svenskt utvecklingssamarbete ska inriktas på att utveckla välfungerande offentliga institutioner, system och processer. Sverige ska särskilt främja opartiskhet inom områden som rekrytering till institutioner, inom skatteförvaltning och utbildningssektorn. Stärkta institutioner kopplade till handel och investeringar bidrar till att främja hållbart företagande och katalysera ytterligare resurser. Kapacitetsutveckling och utbyten ska vara ett strategiskt redskap för att genomföra Agenda 2030. Berörda svenska myndigheter ska involveras i en satsning på kapacitetsutveckling för fri och rättvis handel och hållbara investeringar. Myndigheternas engagemang ska bidra till bredare kontaktytor och bereda väg för bredare ekonomiskt samarbete och långsiktigt bärkraftiga relationer mellan Sverige och samarbetsländerna.

Sverige ska verka för ett förnyat globalt engagemang för biståndseffektivitet, i enlighet med internationellt överenskomna principer och ett starkt lokalt ägarskap, i samband med genomförandet av Agenda 2030. För att vara relevant och nå långsiktiga resultat ska biståndet vara kunskaps- och erfarenhetsbaserat och utgå från och anpassas till de förhållanden som råder. Regeringen uppdaterar riktlinjer för strategier i syfte att säkerställa utvecklingssamarbetets olika delar, bilateralt-, multilateralt- och EU:s utvecklingssamarbete, samverkar. Synergier mellan olika typer av strategier och med olika aktörer ska sökas. Biståndet ska vara transparent. Delaktigheten i genomförandet ska öka genom ett brett partnerskap mellan olika aktörer i Sverige, i samarbetsländer och med multilaterala organisationer. Under 2017 avser regeringen se över och revidera flera av de tematiska strategierna för att svara mot utvecklingen i omvärlden.

Uppföljning och översyn av ländernas genomförande av Agenda 2030 kommer att ske på nationell, regional och global nivå, där den nationella uppföljningen ligger till grund för

övrig uppföljning. Sverige ska stödja låg- och medelinkomstländer i detta arbete.

Näringslivssamverkan och Swedfund

För att nå målen i Agenda 2030 behöver fler aktörer och nya resurser engageras. Den privata sektorn har en viktig roll. Bistånd kan användas katalytiskt, för att mobilisera privat sektor och investeringar för hållbar utveckling. Särskild potential finns på miljö- och klimatområdet. Biståndsmedel kan också bidra till att investeringar, värdekedjor, handel, arbetstillfällen, marknader, upphandlingar, etc. blir mer hållbara och inkluderande. Genom att samverka med och påverka företagens kärnverksamhet i riktning mot ökad hållbarhet i dess tre dimensioner stärks bidraget till fattigdomsbekämpning.

Regeringen gör därför en satsning på området i samverkan med privat sektor och innovativ finansiering, i syfte att uppnå ett förstärkt bidrag till Agenda 2030 och klimatåtagandena.

Samma mål och principer, inklusive vikten av fattiga människors perspektiv på utveckling, rättighets-, jämställdhets-, konflikt-, samt miljö- och klimatperspektiv, gäller för samverkan med privata aktörer och innovativ finansiering som för all annan verksamhet inom utvecklings-samarbetet. Centrala principer av särskild vikt inkluderar obundenhet, säkerställande av mervärde, att marknads-störningar ej sker och höga hållbarhetskrav. Sverige ska verka för att grundläggande principer som dessa får genomslag i den internationella agendan på området.

Liksom för 2016 tillskjuter regeringen för 2017 ett kapitaltillskott om 400 miljoner kronor till Swedfund. Kapitaltillskotten möjliggör för bolaget att ytterligare bidra till fattigdomsminskning genom hållbara företag och ökad sysselsättning. Regeringen anser att Swedfunds investeringar inte ska bidra ytterligare till att låsa in utvecklingsländer i fossilberoende utan främja investeringar i hållbara miljö- och klimatlösningar som leder till en omställning till förnybar energi.

Sidas garantiram utökas 2017, från 10 miljarder kronor till 12 miljarder kronor. Den utökade ramen möjliggör för Sida att fortsätta utveckla och skala upp verksamheten, inklusive på miljö- och klimatområdet. En utökad ram bidrar även till att uppnå åtagandena inom ramen för Power Africa, med fokus på förnybar energi

och energieffektivisering. Regeringen föreslår att förbättra samverkan mellan Swedfund och Sidas relaterade verksamhet i syfte att stärka det samlade resultatet av svenskt bistånd på området.

Det multilaterala utvecklingssamarbetet och EU:s utvecklingssamarbete inför 2017

EU:s utvecklingssamarbete

I rådande tider av konflikter och kriser behövs ett starkare EU som står upp för grundläggande gemensamma värden som demokrati och respekt för mänskliga rättigheter. Regeringen kommer att ta ett starkare grepp om arbetet med EU:s utvecklingssamarbete och verka för att dess strategiska roll i EU:s externa relationer bidrar till en global hållbar utveckling. Genomförandet av Agenda 2030, inklusive förbättrad samstämmighet mellan politikområden i syfte att bidra till agendan, samt framtagandet av ett nytt ramverk för EU:s utvecklingssamarbete är centrala processer under 2017. Regeringen kommer att verka för ytterligare ökat genomslag i EU:s utvecklingssamarbete för Sveriges prioriterade frågor. Den fortsatta utvecklingen av gemensam programmering av EU:s och medlemsstaternas utvecklingssamarbete i enlighet med rådsslutsatserna som antogs i maj 2016 prioriteras. EU:s relation med AVS-länderna (79 länder i Afrika, Karibien och Stilla havet) när Cotonou-avtalet löpt ut år 2020 är en annan central fråga. Sverige kommer under 2016/2017 för första gången genomföra EU:s bistånd på delegering i bl. a. Kambodja och Ukraina. Regeringen kommer också nära följa och bidra till EU:s agerande för sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR) och genomförandet av EU:s jämställdhetsplan. I den halvtidsöversyn av EU:s externa finansieringsinstrument, som genomförs under 2017 kommer regeringen bevaka att ODA-kriterierna respekteras liksom att en effektiv och ändamålsenlig användning av instrumenten säkerställs. Regeringen kommer särskilt att bevaka eventuella förslag på Trust Funds samt reglerna som styr dessa.

Multilateralt utvecklingssamarbete

Agenda 2030 ställer nya krav på de multilaterala utvecklingsaktörerna. Regering ser detta som en möjlighet att verka för nödvändiga förändringar och avser att under 2016 revidera Sveriges

strategi och vägledning för multilateral utvecklingspolitik. Utvecklingsorganisationer, humanitära och fredsbyggande organisationer måste samverka bättre. FN och utvecklingsbankerna, men också G20 och OECD, måste samarbeta mer strategiskt. Regeringens multilaterala reformarbete fokuserar på fyra områden:

- Finansiering - med bredare givarbas och ökad andel kärnstöd
- Funktion - FN har en huvudroll i övervakning och rapportering av genomförandet av Agenda 2030
- Styrning - det multilaterala utvecklings-systemet måste främja samstämmighet, samordning, effektivitet och integration,
- Organisation som följer av funktion

Sverige ska också använda sitt inflytande i det multilaterala samarbetet och i de internationella finansiella institutionerna för att verka för ökad tillämpning av hållbar upphandling för måluppfyllelse inom Agenda 2030 liksom för en långsiktig utfasning av investeringar och stöd till fossil energi. Sverige ska verka för att avsevärt minska sådana investeringar på kort och medellång sikt och betydligt öka investeringar i förnybar energi. Vidare ska Sverige verka för en global utfasning av subventioner av fossila bränslen.

FN utgör navet i det internationella samfundet. Regeringen arbetar för att stärka och reformera FN för ett effektivt stöd till länders genomförande av Agenda 2030. FN måste stärkas ekonomiskt, vässas administrativt och ges ökat politiskt mandat att lösa problem. Större tonvikt kommer därför läggas på ett samstämmigt svenskt agerande i styrningsfrågor inom hela FN-systemet och på att stärka genomslag för svensk politik i organisationer till vilka vi ger betydande stöd. Genom att bygga allianser med likasinnade och föra dialog även med meningsmotståndare ska Sverige bidra till att FN:s normativa, samordnande och operativa verksamhet samspelar produktivt och slagkraftigt. Regeringen ska driva att FN engagerar sig tidigt och förebyggande i utvecklingsinsatser i sviktande stater, kris-situationer och humanitära situationer.

OECD:s biståndskommitté DAC beslutar om vad som får räknas som bistånd och granskar givarländer för att säkerställa att biståndet håller

hög kvalitet. Valet av en svensk som ny DAC-ordförande är ett internationellt erkännande av svenskt bistånd och en unik möjlighet för Sverige att påverka utformandet av den internationella utvecklingsagendan.

Regeringen ska verka för att utvecklingsbankerna inom ramen för sina respektive mandat fokuserar på att främja hållbar inkluderande ekonomisk utveckling med fokus på att skapa arbetstillfällen med anständiga arbetsvillkor, verka för jämställdhet och mänskliga rättigheter, motverka instabilitet och fattigdom i sviktande situationer, bidra till fredsbyggande samt främja klimat- och miljömässig hållbarhet. Sverige ska verka för att bankerna mobiliserar ytterligare resurser för att genomföra Agenda 2030 och Parisavtalet genom att främja inhemsk resursmobilisering i samarbetsländerna, motverka olagliga finansiella flöden och katalysera privat och institutionellt kapital. Arbete sker också för att stärka samarbetet med andra utvecklingsaktörer som FN och de humanitära aktörerna. Ett integrerat arbetsätt ska främjas där både akuta humanitära behov och mer långsiktiga utvecklingsbehov identifieras och möts i ett tidigare skede. Det är särskilt viktigt i utdragna flyktingsituationer.

Bilateralt lån till Ukraina

Den pågående ryska aggressionen mot Ukraina har lett till en destabilisering av Ukrainas politiska och ekonomiska utveckling. Med anledning av detta erbjöd Sverige den 11 mars 2015 Ukraina ett bilateralt lån om 100 miljoner US-dollar. Syftet med lånet är att bidra till finansiell och ekonomisk stabilitet i Ukraina. Lånet kopplas till utbetalningarna av Internationella valutafondens lån till Ukraina. Delar av lånets ränta avses subventioneras med medel från utgiftsområde 5, Internationell samverkan, samt från utgiftsområde 7, Internationellt bistånd. Den del som avses finansieras från utgiftsområde 7 är i enlighet med OECD/DAC:s definition av bistånd (den s.k. gåvodelen). Även vissa administrativa kostnader avses finansieras från utgiftsområde 5. Ett avtal om lån till Ukraina förutsätter riksdagens godkännande. Förhandlingarna om lånet fortgår och det är för närvarande osäkert när regeringen kan återkomma till riksdagen med förslag om ett avtal

2.6 Beskrivning av anslagsposterna

I tabellerna nedan redovisas utfall 2015, budget 2016 samt en indikativ fördelning av anslaget 1:1 Biståndsverksamhet per anslagspost 2017.

Tabell 2.16 Anslaget 1:1 Biståndsverksamhet, Utvecklingssamarbete genom Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete

Tusental kronor

	Utfall 2015	Budget 2016 ¹	Indikativ fördelning 2017
Humanitära insatser	2 801 099	3 500 000	3 175 000
Informations- och kommunikationsverksamhet	91 104	110 000	137 500
Stöd genom svenska organisationer i det civila samhället	1 628 074	1 725 000	1 775 000
Regionala och bilaterala strategier för Asien	1 375 888	1 465 500	1 800 000
Bilaterala strategier för Latinamerika	506 366	600 000	600 000
Regionala och bilaterala strategier för Afrika	4 913 665	4 650 939	5 450 000
Regional och bilaterala strategier för Mellanöstern och Nordafrika	712 531	1 044 000	1 100 000
Reformsamarbete i Östeuropa, Västra Balkan och Turkiet	1 042 682	1 160 000	1 190 000
Särskilda insatser för mänskliga rättigheter och demokratisering ²	811 768	685 000	785 000
Globala insatser för miljö- och klimatomfattigt hållbar utveckling	713 567	700 000	790 000
Globala insatser för socialt hållbar utveckling	1 133 140	1 200 000	1 200 000
Globala insatser för ekonomiskt hållbar utveckling	573 990	520 000	590 000
Globala insatser för mänsklig säkerhet	184 665	225 000	280 000
Kapacitetsutveckling och utbyten ³	455 666	415 000	492 500
Forskningssamarbete	793 374	765 000	765 000
SUMMA	17 737 579	18 765 439	20 130 000

¹ Inklusivt vårändringsbudget och förslag till höständringsbudget för 2016.

² Bidraget till OHCHR, United Nations High Commissioner for Human Rights flyttas och ingår fr.o.m. 2016 i anslagsposten Multilaterala och internationella organisationer och fonder. Utgifterna för valobservatörsverksamheten överförs fr.o.m. 2016 till Folke Bernadotteakademien.

³ Bidraget till Den Globala Skolan flyttas och ingår fr.o.m. 2017 i anslagsposten Informations- och kommunikationsverksamhet.

Tabell 2.17 Anslaget 1:1 Biståndsverksamhet

Tusental kronor

	Utfall 2015	Budget 2016 ¹	Indikativ fördelning 2017
Multilaterala utvecklingsbanker, fonder och skuldavskrivningar	2 952 335	3 973 123	3 292 966
Multilaterala och internationella organisationer och fonder	9 170 400	8 954 502	8 138 510
Strategiskt inriktade bidrag	367 124	851 624	1 213 911
Konferenser, seminarier, utredningar och projekt	16 170	21 463	40 000
Konferenser och deltagande i styrelser	420		
Svenska institutet i Alexandria	16 079	16 650	16 650
Sektionen för turkiskt-svenskt samarbete vid generalkonsulatet i Istanbul	7 210	7 000	7 000
Polismyndigheten	137 360	165 000	170 000
Kriminalvården	26 001	29 000	32 000
Åklagarmyndigheten	1 859	5 000	6 000
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	37 832	40 000	44 000
Domstolsverket	2 696	4 000	4 000
Folke Bernadotteakademin	80 723	100 900	119 900
Svenska institutet	226 239	215 465	227 000
Nordiska Afrikainstitutet	14 055	14 000	14 000
Strålsäkerhetsmyndigheten	11 770	11 050	13 000
Kammarkollegiet	21 314	46 750	55 000
Vetenskapsrådet	166 438	161 000	165 000
Riksgäldskontoret	6 125	4 944	2 666
Kommerskollegium	8 816	13 500	14 500
SUMMA	13 270 966	14 634 971	13 576 103
Total summa anslag 1:1 Biståndsverksamhet	31 008 546	33 400 410	33 706 103

¹Inklusive vårändringsbudget och förslag till höständringsbudget för 2016.**Tabell 2.18 De 10 största kärnstöden till multilaterala organisationer 2015-2017¹**

Tusental kronor

	Årsbidrag 2015	Årsbidrag 2016 ²	Indikativ fördelning 2017
Globala fonden mot hiv, tuberkulos och malaria (GFATM) ³	850 000	850 000	800 000
FN:s flyktingkommissarie (UNHCR)	640 000	865 000	750 000
FN:s världslivsmedelsprogram (WFP)	575 000	650 000	645 000
FN:s fond för katastrofbistånd (CERF)	435 000	720 000	625 000
Gröna klimatfonden (GCF)	300 000	400 000	560 000
FN:s barnfond (UNICEF)	525 000	1 025 000	554 000
FN:s utvecklingsprogram (UNDP)	495 000	615 000	545 000
FN:s befolkningsfond (UNFPA)	485 000	504 000	515 000
FN:s hjälporgan för palestinska flyktingar (UNRWA)	300 000	415 000	370 000
Globala vaccinalliansen (GAVI)	350 000	300 000	300 000
Summa	4 955 000	6 344 000	5 664 000

¹Avser på 31 Multilaterala och internationella organisationer och fonder, exklusive stöd till Europeiska utvecklingsfonden (EUF)²Inklusive vårändringsbudget och förslag till höständringsbudget för 2016. Beloppen avseende 2016 års verksamhet omfattar även tidigare lagda utbetalningar under 2015 för CERF (520 miljoner kronor), UNHCR (715 miljoner kronor), UNDP (470 miljoner kronor) och UNRWA (345 miljoner kronor) samt föreslagna ökningarna med anledningen av förslag i höständringsbudgeten 2016 för UNHCR (150 miljoner kronor), CERF (200 miljoner kronor), WFP (50 miljoner kronor), UNICEF (500 miljoner kronor), UNDP (80 miljoner kronor) och UNRWA (70 miljoner kronor).³Avtalet 2017-19 bör vara minst lika ambitiöst som det tidigare treårs-avtalet, med andra ord 2,5 miljarder kronor på tre år

2.7 Budgetförslag

2.7.1 Biståndsverksamhet

Tabell 2.19 Anslagsutveckling 1:1 Biståndsverksamhet

Tusental kronor

2015	Utfall	31 008 546	Anslags- sparande	-2 596 033
2016	Anslag	33 400 410 ¹	Utgifts- prognos	31 307 527
2017	Förslag	33 706 103		
2018	Beräknat	40 195 956		
2019	Beräknat	43 064 458		
2020	Beräknat	44 824 065		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2016 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för internationellt bistånd. Medlen från anslaget får även användas för att subventionera premier för avgifter avseende statens garantier för Nordiska investeringsbankens låneanordning för miljöinvesteringar som inte klassificeras som bistånd enligt OECD/DAC:s definition och för viss verksamhet vid Sida Partnership forum i Härnösand. Anslaget får även användas för viss metodutveckling, studier, utvärderingar och erfarenhetsredovisningar, revisioner samt temporär verksamhet inom avgränsade projekt. Anslaget får även användas för förvaltningsutgifter, vilka beräknas uppgå till ca 140 miljoner kronor, vid myndigheter som genomför internationellt bistånd.

Kompletterande information

Medel från anslaget får användas för att subventionera premier för garantier i enlighet med förordningen (2009:320) om finansiering av utvecklingslån och garantier för utvecklings-samarbete.

Bemyndiganden om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2017 för anslaget 1:1 *Biståndsverksamhet* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 74 350 000 000 kronor 2018–2028.

Skälen för regeringens förslag: För att främja en högre grad av förutsägbarhet i biståndsgivningen behöver ekonomiska avtal inom biståndsverksamheten kunna ingås. Nya åtaganden beräknas uppgå till ca 19 miljarder kronor. Myndigheter som disponerar bemyndiganden under anslaget är bland andra Regeringskansliet, Sida, Svenska institutet, Vetenskapsrådet och Strålsäkerhetsmyndigheten.

För den del av anslaget 1:1 *Biståndsverksamhet* som regeringen respektive Regeringskansliet beslutar om beräknas nya åtaganden göras 2017 till ett belopp om ca 0,1 miljarder kronor. År 2018 och 2019 beräknas infriade åtaganden uppgå till drygt 7 miljarder kronor per år. Mellan år 2020 och 2028 beräknas infriade åtaganden uppgå till ca 26 miljarder kronor.

För den del av anslaget 1:1 *Biståndsverksamhet* som Sida disponerar beräknas nya åtaganden göras 2017 till ett belopp om ca 18 miljarder kronor. Åtagandena består av insatser som löper under flera år och som berör alla Sidas verksamheter. Nya och tidigare gjorda ekonomiska åtaganden medför behov av framtida anslag t.o.m. 2024. År 2018 beräknas infriade åtaganden uppgå till drygt 15 miljarder kronor, 2019 till ca 10 miljarder kronor. Mellan 2020 och 2024 beräknas infriade åtaganden uppgå till ca 9 miljarder kronor. De angivna beloppen är osäkra. Utfallet kan bl.a. komma att påverkas av att avtal tecknas senare än beräknat samt att det i mottagarländerna inträffar oförutsedda händelser som inverkar på planerade beslut om projekt och program. Förändringar kan även inträffa på grund av att utbetalningar av redan beslutade insatser förskjuts över tiden. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2017 för anslaget 1:1 *Biståndsverksamhet* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 74 350 000 000 kronor 2018–2028.

Tabell 2.20 Beställningsbemyndigande för anslaget 1:1 Biståndsverksamhet

Miljoner kronor

	Utfall 2015	Prognos 2016	Förslag 2017	Beräknat 2018	Beräknat 2019	Beräknat 2020–2028
Ingående åtaganden	60 521	56 190	76 645			
Nya åtaganden	12 997	34 901	18 784			
Infriade åtaganden	- 16 902	- 14 447	- 21 112	- 21 310	- 17 764	- 35 242
Utestående åtaganden	56 190 ¹	76 645	74 316			
Erhållet/föreslaget bemyndigande	71 071	77 000	74 350			

¹ Utestående åtaganden 2016 i svenska kronor beräknade enligt balansdagens kurs.

Garantivering

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2017 ställa ut statliga garantier för biståndsverksamhet som inklusive tidigare utfärdade garantier uppgår till högst 12 000 000 000 kronor.

Skälen för regeringens förslag: Bemyndigandet omfattar ett statligt garantiåtagande avseende Sidas garantivering. Denna innefattar såväl äldre system för biståndsgarantier och fristående garantier som garantier enligt det system som infördes 2009. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2017 ställa ut statliga garantier för biståndsverksamhet som inklusive tidigare utfärdade garantier uppgår till högst 12 000 000 000 kronor.

Kapitaltillskott till Swedfund International AB

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2017 besluta om kapitaltillskott på högst 400 000 000 kronor till Swedfund International AB.

Skälen för regeringens förslag: I budgetpropositionen 2016 bemyndigade riksdagen regeringen att under 2016 fatta beslut om kapitaltillskott till Swedfund om 400 miljoner kronor. Regeringen aviserade samtidigt att den avser återkomma till riksdagen i budgetpropositionerna för 2017 och 2018 med förslag om ytterligare kapitaltillskott till Swedfund om 400 miljoner kronor för 2017 respektive 2018.

Det är regeringens mening att fullfölja arbetet med att stärka Swedfunds möjligheter att bidra till hållbar utveckling och fattigdomsbekämpning. Regeringen föreslår därför att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2017 besluta om kapitaltillskott till Swedfund om 400 miljoner kronor. Utgiften belastar anslaget 1:1 *Biståndsverksamhet*.

För att bolaget ska kunna planera och bedriva sin verksamhet på ett strategiskt och hållbart sätt är det lämpligt med förutsägbarhet vad gäller nivå på de resurser Swedfund förväntas disponera. Regeringen bekräftar därför att den i enhetlighet med förslaget i budgetpropositionen 2016 avser att återkomma med förslag om ett motsvarande kapitaltillskott om 400 miljoner kronor i budgetpropositionen 2018. Det samlade beloppet för att stärka Swedfunds verksamhet förväntas därmed uppgå till 1,2 miljarder kronor under treårsperioden 2016-2018.

I samband med beredningen av budgetpropositionen 2016 inkom regeringen med kompletterande information som svar på utrikesutskottets fråga beträffande finansieringen av Swedfund International AB. I svaret tydliggjorde regeringen uppfattningen att bolaget bör ha en finansiering och kapitalstruktur som motsvarar den risk som följer på uppdraget som utvecklingsfinansiär och att detta har varit en viktig utgångspunkt vid val av finansieringsform. Sammantaget är det regeringens bedömning att kapitaltillskott är den finansieringsmodell som ger Swedfund bäst förutsättningar att bedriva en verksamhet som svarar mot de biståndspolitiska målen.

Regeringen anser att Swedfunds investeringar inte ska bidra ytterligare till att låsa in låg- och medelinkomstländer, enligt OECD/DAC:s definition, i fossilberoende utan främja investeringar i hållbara miljö- och klimatlösningar som leder till en omställning till förnybar energi. Ett grundläggande krav för

bolagets verksamhet är att den ska bedrivas på ett affärsmässigt sätt och utföra investeringar som ska vara socialt, ekonomiskt och miljö- och klimatmässigt hållbara, vilket är angivet i ägaranvisningen. Regeringen avser att ytterligare tydliggöra ägarens uppföljning av bolagets uppdrag genom att fastställa ekonomiska mål och uppdragsmål för bolaget som möjliggör en långsiktig värdeutveckling

Det föreslagna kapitaltillskottet för 2017 möjliggör nyinvesteringar eftersom Swedfunds möjlighet till avyttringar under 2017 anses vara begränsade.

Regeringens överväganden

Anslaget tillförs 500 miljoner kronor vilket innebär en ökning från 0,98 procent av beräknad BNI 2016 till 0,99 procent av beräknad BNI 2017.

För 2017 föreslår regeringen att anslaget 1:1 *Biståndsverksamhet* anvisas 33 706 103 000 kronor, vilket är en ökning med 305 693 000 kronor jämfört med anslagna medel för 2016 (inklusive beslut om ändringar i statens budget 2016). För 2018, 2019 och 2020 beräknas anslaget till 40 195 956 000 kronor 43 064 458 000 kronor respektive 44 824 065 000 kronor.

Tabell 2.21 Härlledning av anslagsnivån 2017–2020 för 1:1 Biståndsverksamhet

	2017	2018	2019	2020
Anvisat 2016¹	31 120 825	31 120 825	31 120 825	31 120 825
<i>Förändring till följd av:</i>				
Beslut	-684 703	2 026 817	776 104	600 820
Övriga makro-ekonomiska förutsättningar	2 262 770	4 109 373	6 208 175	8 544 575
Volym	-4 300	-4 300	-4 300	-4 300
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt	1 011 511	2 943 241	4 963 654	4 562 145
Förslag/beräknat anslag	33 706 103	40 195 956	43 064 458	44 824 065

2.7.2 1:2 Styrelsen för internationellt utvecklingsamarbete

Tabell 2.22 Anslagsutveckling 1:2 Styrelsen för internationellt utvecklingsamarbete

<i>Tusental kronor</i>				
2015	Utfall	1 032 155	Anslags-sparande	8 290
2016	Anslag	1 092 167 ¹	Utgifts-prognos	1 100 457
2017	Förslag	1 095 848		
2018	Beräknat	1 093 156 ²		
2019	Beräknat	1 114 275 ³		
2020	Beräknat	1 139 140 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2016 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 1 075 791 tkr i 2017 års prisnivå.

³ Motsvarar 1 075 791 tkr i 2017 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 1 075 791 tkr i 2017 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för förvaltningsutgifter avseende Styrelsen för internationellt utvecklingsamarbete (Sida). Anslaget får även användas för förvaltningsutgifter för samarbete inom Östersjöregionen, som inte klassificeras som bistånd enligt OECD/DAC:s definition.

Regeringens överväganden

Sida har systematiskt arbetat med att stärka kvaliteten i genomförandet av det bilaterala utvecklingsamarbetet. Myndigheten bidrar med ett viktigt expertstöd i regeringens arbete med att utveckla politiken för ett effektivt och kompetent bistånd och arbete med den nya globala agendan för hållbar utveckling. Det är centralt att Sida fortsätter att utveckla myndighetens förmåga att arbeta integrerat och genomgående med bl.a. miljö och klimat, jämställdhet samt med freds- och statsbyggande i en orolig och konflikttrabbad omvärld. Sveriges prioritering av sviktande stater och ökat fokus på konflikt- och postkonfliktländer kräver ökad kapacitet och kompetens i förvaltningen. Ett framgångsrikt utvecklingsamarbete bedöms i allt högre utsträckning innefatta arbetsintensiva insatser med att stärka och främja partnerskap och samverkan med olika aktörer, t.ex. för att katalysera alternativa resurser för hållbar utveckling. Svenskt bistånd behöver också ha kapacitet att prioritera även volymmässigt små men instrumentella insatser. Regeringen föreslår

att anslaget för 2017 ökas med 15 000 000 kronor för att svara upp mot ett mer personalintensivt bistånd. Regeringen föreslår att anslaget för 2017 ökas med 1 140 000 kronor som en justering för valutakursutvecklingen.

Vidare föreslås anslaget för 2016 ökas med 18 737 000 kronor för att justera för den högre kostnadsutveckling för lokaler som präglar de länder och orter som Sida har fältnärvaro.

För 2017 föreslår regeringen att anslaget 1:2 *Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete* anvisas 1 095 848 000 kronor, varav 5 000 000 kronor inte klassificeras som bistånd enligt OECD/DAC:s definition. För 2018, 2019 och 2020 beräknas anslaget till 1 093 156 000 kronor, 1 114 275 000 kronor respektive 1 139 140 000 kronor.

Tabell 2.23 Härledning av anslagsnivån 2017–2020 för 1:2 Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete

Tusental kronor

	2017	2018	2019	2020
Anvisat 2016¹	1 050 445	1 050 445	1 050 445	1 050 445
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	10 634	27 762	48 592	73 117
Beslut	34 769	14 949	15 238	15 578
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/beräknat anslag	1 095 848	1 093 156	1 114 275	1 139 140

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2015 (bet. 2015/16:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2016. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2018–2020 är preliminär.

2.7.3 1:3 Nordiska Afrikainstitutet

Tabell 2.24 Anslagsutveckling 1:3 Nordiska Afrikainstitutet

Tusental kronor

2015	Utfall	14 665	Anslags-sparande	12
2016	Anslag	14 464 ¹	Utgifts-prognos	14 268
2017	Förslag	14 594		
2018	Beräknat	14 820 ²		
2019	Beräknat	15 100 ³		
2020	Beräknat	15 437 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2016 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 14 595 tkr i 2017 års prisnivå.

³ Motsvarar 14 595 tkr i 2017 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 14 595 tkr i 2017 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Nordiska Afrikainstitutets förvaltningsutgifter.

Kompletterande information

Nordiska Afrikainstitutet (NAI) har, enligt förordningar (2007:1222 och 2008:1443) med instruktion för Nordiska Afrikainstitutet, som uppgift att främja och bedriva vetenskaplig forskning om Afrika, verka som centralpunkt och katalysator för den nordiska Afrika-forskningen och främja samarbete och kontakter mellan nordiska och afrikanska forskare; sprida kvalificerad och relevant information inklusive att föra en aktiv policydialog samt bevaka och tillgängliggöra litteratur om det moderna Afrika. Arbete utförs inom tre verksamhetsområden: forskning, kommunikation och bibliotek.

Regeringens överväganden

Nordiska Afrikainstitutet har under 2015 fortsatt att utveckla verksamheten. Forskningsnätverk har befästs och utbytet med afrikanska och nordiska länder har varit fortsatt högt. NAI har bedrivit en aktiv policydialog och har haft genomslag i media, inte minst kopplat till frågor om migration och konflikt. Under året inleddes arbete med att ta fram en forskningsstrategi för myndigheten.

Mot bakgrund av att Norge avslutat sin finansiering av NAI och att Finland minskat sitt bidrag ser regeringen behov av att uppdatera

NAI:s instruktion. Det är centralt att myndigheten stärker forskningens policy-relevans och att verksamhetens inriktning svarar upp mot ett Afrika i förändring, med ökad tonvikt på aktuella trender samt förutsättningar och hinder för utveckling. NAI:s arbete med att ta fram en strategisk plan för verksamheten på medellång sikt är prioriterat. För 2017 föreslår regeringen att anslaget 1:3 *Nordiska Afrikainstitutet* anvisas 14 594 000 kronor. För 2018, 2019 och 2020 beräknas anslaget till 14 820 000 kronor, 15 100 000 kronor respektive 15 437 000 kronor.

Tabell 2.25 Härledning av anslagsnivån 2017–2020 för 1:3 Nordiska Afrikainstitutet

Tusental kronor

	2017	2018	2019	2020
Anvisat 2016¹	14 464	14 464	14 464	14 464
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	130	355	635	972
Beslut		1	1	1
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/ beräknat anslag	14 594	14 820	15 100	15 437

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2015 (bet. 2015/16:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2016. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2018–2020 är preliminär.

2.7.4 1:4 Folke Bernadotteakademien

Tabell 2.26 Anslagsutveckling 1:4 Folke Bernadotteakademien

Tusental kronor

2015	Utfall	101 355	Anslags- sparande	532
2016	Anslag	105 475 ¹	Utgifts- prognos	104 485
2017	Förslag	107 023		
2018	Beräknat	109 046 ²		
2019	Beräknat	111 300 ³		
2020	Beräknat	113 748 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2016 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 107 029 tkr i 2017 års prisnivå.

³ Motsvarar 107 029 tkr i 2017 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 107 030 tkr i 2017 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas till Folke Bernadotteakademins förvaltningsutgifter.

Kompletterande information

Folke Bernadotteakademien har i uppgift att stödja internationell fredsfrämjande verksamhet.

Regeringens överväganden

Folke Bernadotteakademien har rekryterat och sänt ut civil personal till internationella fredsinsatser, bedrivit utbildning och övning, samt främjat och bedrivit erfarenhetshantering, doktrin- och metodutveckling och forskning inom sitt verksamhetsområde. Myndigheten har fortsatt att utveckla och konsolidera instrument och verktyg inom civilt fredsfrämjande, såsom bl.a. genomförandet av FN:s säkerhetsråds resolutioner om kvinnor, fred och säkerhet, säkerhetssektorreform (SSR), avväpning och återanpassning av f.d. kombattanter (DDR) och multifunktionell samverkan. Under 2015 har Folke Bernadotteakademien fått uppdrag att genomföra delar av den bilaterala strategin för Demokratiska republiken Kongo. Under 2016 fick myndigheten uppdrag att genomföra delar av den bilaterala strategin för Mali. Under innevarande år väntas regeringen även besluta om uppdrag inom den bilaterala strategin för Colombia samt den regionala strategin för Afrika söder om Sahara.

För 2017 föreslår regeringen att anslaget 1:4 *Folke Bernadotteakademien* anvisas 107 023 000 kronor. För 2018, 2019 och 2020 beräknas anslaget till 109 046 000 kronor, 111 300 000 kronor respektive 113 748 000 kronor.

Tabell 2.27 Härledning av anslagsnivån 2017–2020 för 1:4 Folke Bernadotteakademien

Tusental kronor

	2017	2018	2019	2020
Anvisat 2016¹	105 475	105 475	105 475	105 475
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	1 543	3 560	5 814	8 261
Beslut	5	11	11	12
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/beräknat anslag	107 023	109 046	111 300	113 748

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2015 (bet. 2015/16:FiU10).

Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2016. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2018–2020 är preliminär.

2.7.5 1:5 Riksrevisionen: Internationellt utvecklingssamarbete

Tabell 2.28 Anslagsutveckling 1:5 Riksrevisionen: Internationellt utvecklingssamarbete

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags-sparande	Utgifts-prognos
2015	Utfall	41 763	842
2016	Anslag	50 000 ¹	46 000
2017	Förslag	50 000	
2018	Beräknat	50 000	
2019	Beräknat	50 000	
2020	Beräknat	50 000	

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2016 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för Riksrevisionens internationella utvecklingssamarbete. Medlen används i överensstämmelse med OECD/DAC:s definition av bistånd och inom ramen för målen för svensk biståndspolitik.

Kompletterande information

Enligt lagen (2002:1023) med instruktion för Riksrevisionen ska Riksrevisionen bedriva internationellt utvecklingssamarbete i enlighet med vad riksdagen beslutat. Verksamheten redovisas under avsnittet Riksrevisionen under utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning. Riksrevisionen publicerar vidare återkommande en uppföljningsrapport som beskriver inriktningen, resultat och effekter av myndighetens internationella utvecklingssamarbete.

Riksrevisionens överväganden

Målet med Riksrevisionens internationella utvecklingssamarbete är att bidra till att stärka de nationella revisionsorganens kapacitet och förmåga att bedriva revision enligt internationella standarder. Huvudinriktningen bör vara långsiktigt institutionellt samarbete. Utvecklingssamarbetet initieras, planeras och genomförs i direkt samverkan med samarbetslandets nationella revisionsmyndighet.

Riksrevisionen stöder samarbetsparternas utveckling av metoder och processer inom finansiell revision och effektivitetsrevision samt coachar enskilda revisionsteam. Utvecklingssamarbetet sker i globala, regionala och bilaterala program i Afrika, Asien, västra Balkan och Östeuropa. Under 2015 vidareutbildade eller coachade Riksrevisionen sammanlagt 870 medarbetare och chefer (varav ca 40 procent kvinnor) hos sina samarbetspartners. Riksrevisionen föreslår att anslag 1:5 *Riksrevisionen: Internationellt utvecklingssamarbete* för budgetåret 2017 ska anvisas med 50 000 000 kronor. Även för de följande åren bör anslaget beräknas till 50 000 000 kronor.

Tabell 2.29 Härledning av anslagsnivån 2017–2020 för 1:5 Riksrevisionen: Internationellt utvecklingssamarbete

Tusental kronor

	2017	2018	2019	2020
Anvisat 2016¹	50 000	50 000	50 000	50 000
<i>Förändring till följd av:</i>				
Beslut				
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/beräknat anslag	50 000	50 000	50 000	50 000

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2015 (bet. 2015/16:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

2.7.6 1:6 Utvärdering av internationellt bistånd

Tabell 2.30 Anslagsutveckling 1:6 Utvärdering av internationellt bistånd

Tusental kronor

År	Utfall	14 636	Anslags-sparande	894
2015	Utfall	14 636	Anslags-sparande	894
2016	Anslag	16 265 ¹	Utgifts-prognos	16 477
2017	Förslag	16 437		
2018	Beräknat	16 711 ²		
2019	Beräknat	17 038 ³		
2020	Beräknat	17 417 ⁴		

¹ Inklusivt beslut om ändringar i statens budget 2016 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 16 438 tkr i 2017 års prisnivå.

³ Motsvarar 16 438 tkr i 2017 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 16 438 tkr i 2017 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för den verksamhet som bedrivs av Expertgruppen för biståndsanalys (EBA) och för EBA:s förvaltningsuppgifter.

Regeringens överväganden

Expertgruppen för biståndsanalys har i uppdrag att beställa, sammanställa, genomföra och kommunicera utvärderingar, analyser och studier om biståndets genomförande, resultat och effektivitet. Regeringen lägger stor vikt vid kunskap och evidens som grund för den framtida utformningen av Sveriges internationella bistånd. Expertgruppen har

därför en viktig roll när det gäller att bidra till utveckling och styrning av Sveriges internationella bistånd. Regeringen föreslår ett oförändrat anslag för 2017.

För 2017 föreslår regeringen att anslaget 1:6 *Utvärdering av internationellt bistånd* anvisas 16 437 000 kronor. För 2018, 2019 och 2020 beräknas anslaget till 16 711 000 kronor, 17 038 000 kronor respektive 17 417 000 kronor.

Tabell 2.31 Härledning av anslagsnivån 2017–2020 för 1:6 Utvärdering av internationellt bistånd

Tusental kronor

	2017	2018	2019	2020
Anvisat 2016¹	16 265	16 265	16 265	16 265
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne-omräkning ²	171	444	771	1 150
Beslut	1	2	2	2
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/beräknat anslag	16 437	16 711	17 038	17 417

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2015 (bet. 2015/16:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2016. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2018–2020 är preliminär.

Bilaga 1

Samarbetsstrategier

Bilaga 1

Samarbetsstrategier

Innehållsförteckning

Samarbetsstrategier.....	5
--------------------------	---

Tabellförteckning

Tabell 1.1	Samarbetsstrategier.....	5
------------	--------------------------	---

Samarbetsstrategier

Tabell 1.1 Samarbetsstrategier
Tusental kronor

	Tidsperiod för gällande strategi	Kommentar	Utbetalat stöd 2015
Afrika			
Regional strategi Afrika söder om Sahara ¹	2016-2020		401 278
Strategi för regionalt arbete med hiv och aids och SRHR, samt arbete för hbt/personer mänskliga rättigheter i Afrika söder om Sahara	2015-2019		300 014
Burkina Faso	2004–2010	Till dess regeringen beslutat om ny strategi tar verksamheten sin utgångspunkt i den tidigare samarbetsstrategin.	78 152
Demokratiska Republiken Kongo	2015-2019		227 623
Etiopien	2016-2020		151 544
Kenya	2016-2020		430 382
Liberia	2016-2020		177 484
Mali	2016-2020		178 571
Moçambique	2015-2020		684 783
Rwanda	2015-2019		197 191
Somalia	2013-2017		346 210
Sudan ²	2014-2016		59 960
Sydsudan	2014-2016		96 687
Tanzania	2013-2019		750 129
Uganda	2014-2018		228 335
Zambia	2013-2017		393 135
Zimbabwe	2011–2012	Strategi förlängd att gälla under 2016, eller till dess att regeringen har fattat beslut om ny strategi.	209 013
ASIEN, MELLANÖSTERN OCH NORDAFRIKA			
Regional strategi Asien	2016-2020		172 906
Regional strategi Mellanöstern och Nordafrika	2010–2015		284 348
Afghanistan	2014-2019		711 074
Bangladesh	2014-2020		197 820
Irak	2009–2014	Utfasning av tidigare strategi pågår t o m 2016.	63 805
Kambodja	2014-2018		169 505
Myanmar	2013-2017		126 223
Palestina	2015-2019		264 892

¹ Summan består av regionalt stöd avseende Regionalt Afrika, Afrika Söder om Sahara, Afrikas horn, Centralafrika, Södra Afrika, Viktoriasjön, Västra Afrika samt Östra Afrika.

LATINAMERIKA OCH KARIBIEN

Bolivia	2009–2013	Strategi förlängd att gälla under 2016 eller till dess att regeringen har fattat beslut om ny strategi.	115 280
Colombia	2009–2013	Strategi förlängd att gälla under 2016 eller till dess att regeringen har fattat beslut om ny strategi.	153 888
Guatemala	2008–2012	Strategi förlängd att gälla under 2016 eller till dess att regeringen har fattat beslut om ny strategi.	212 271

ÖSTEUROPA OCH CENTRALASIEN¹

Albanien	2009–2012		74 899
Bosnien och Hercegovina	2011–2014		135 014
Georgien	2010–2013		91 709
Kosovo	2009–2012		77 444
Makedonien	2010–2012		-39
Moldavien	2011-2014		80 653
Serbien	2009–2012		83 942
Turkiet	2010–2013		73 852
Ukraina	2009–2013		148 267
Vitryssland	2011-2014		0-

¹ De enskilda landstrategierna ersattes under 2014 av Resultatstrategi för Sveriges reformsamarbete med Östeuropa, Västra Balkan och Turkiet 2014-2020